

Zelfstandigen

Enquête Arbeid

2017

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

TNO innovation
for life

Zelfstandigen Enquête Arbeid

2017

Methodologie en

globale resultaten

Auteurs

H. Lautenbach (CBS)

W. van der Torre (TNO)

E.M.M. de Vroome (TNO)

B.J.M. Janssen (CBS)

B. Wouters (CBS)

S.N.J. van den Bossche (TNO)

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

TNO

Prevention, Work & Health
088 866 08 66
www.tno.nl

Prepress: Textcetera, Den Haag en CCN Creatie, Den Haag
Ontwerp: Edenspiekermann

Inlichtingen

Tel. 088 570 70 70
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

Deze publicatie is gratis te downloaden via www.monitorarbeid.nl
en via www.cbs.nl

ISBN 978-90-357-2217-0

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, TNO, Leiden, 2017.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits CBS en TNO als bron worden vermeld.

Inhoud

1. Inleiding 4

- 1.1 Aanleiding 5
- 1.2 Doelpopulatie van de ZEA 6
- 1.3 Inhoud van de ZEA 7
- 1.4 Doel en inhoud van het rapport 7
- 1.5 Openbaarmaking van de resultaten en gebruik door derden 8

2. Verantwoording van de vragen uit de ZEA 9

- 2.1 Overzicht van de onderwerpen in de ZEA 10
- 2.2 Herkomst van de vragen in de ZEA 12
- 2.3 Verrijking van de ZEA met registerdata 22

3. Dataverzameling 26

- 3.1 Steekproef 27
- 3.2 Veldwerk 28
- 3.3 Respons 31
- 3.4 Vergelijking van respons met steekproefkader 34
- 3.5 Weging 40

4. Kwaliteit van de ZEA 44

- 4.1 Item non-respons 45
- 4.2 Betrouwbaarheid van de schalen 46
- 4.3 Reacties van respondenten op de vragenlijst 48
- 4.4 Conclusies over de kwaliteit van de ZEA 2017 49

5. Resultaten van de ZEA 50

- Bijlage A: begeleidende folder ZEA 100
- Bijlage B: screenshots webvragenlijst ZEA 104
- Bijlage C: aanschrijfbrieven ZEA 109
- Literatuur 115
- Medewerkers 117

1.

Inleiding

De Zelfstandigen Enquête Arbeid (ZEA) is de Nederlandse enquête onder zelfstandig ondernemers over hun arbeidsomstandigheden en inzetbaarheid. TNO en CBS hebben de ZEA in 2012 ontwikkeld op verzoek van SZW. Na de pilot in 2012 en de ZEA 2015 is dit de derde keer dat de ZEA wordt afgenomen. In 2017 hebben 6 235 zelfstandig ondernemers de vragenlijst ingevuld. Dat komt neer op een bruikbare respons van 26,6%. In dit rapport is terug te vinden welke onderwerpen zijn bevraagd, hoe de data zijn verzameld en wat de resultaten zijn.

1.1 Aanleiding

De aanleiding voor de ZEA in 2012 was het gegeven dat zelfstandig ondernemers een belangrijk deel uitmaken van de beroepsbevolking, terwijl er relatief weinig kennis over de arbeidsomstandigheden en inzetbaarheid van deze groep beschikbaar was. Dit in tegenstelling tot de beschikbare informatie over de arbeidsomstandigheden en inzetbaarheid van werknemers. De ZEA is in dat kader een aanvulling op de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden (NEA), die gericht is op de kwaliteit van de arbeid van *werknemers*. Daarnaast is de ZEA een aanvulling op de Werkgevers Enquête Arbeid (WEA). Deze enquête onder werkgevers is gericht op ontwikkelingen op het gebied van arbeid binnen organisaties, maar laat de arbeidsomstandigheden en inzetbaarheid van werkgevers (waaronder zelfstandig ondernemers) *zelf* buiten beschouwing. Met een structurele gegevensverzameling onder zelfstandig ondernemers kan een beter beeld worden verkregen van ontwikkelingen in arbeid van de totale werkzame bevolking.

Voorafgaand aan de pilot van de ZEA in 2012 is ook in de politiek het belang van structurele gegevensverzameling over arbeidsomstandigheden en inzetbaarheid van zelfstandig ondernemers benadrukt. Zo heeft de heer Ulenbelt (Tweede Kamerlid van de SP) eind 2011 een motie ingediend met het verzoek het periodieke onderzoek naar arbeidsomstandigheden van werknemers uit te breiden met een onderzoek naar arbeidsomstandigheden van zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers) en daarover te rapporteren in de Arbobalans. De toenmalig staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (de heer De Krom) heeft aangegeven deze motie te beschouwen als ondersteuning van zijn beleid. In 2011 hebben TNO en CBS in overleg met het ministerie van SZW afgesproken een pilot uit te voeren voor de ontwikkeling van een Zelfstandigen Enquête Arbeid, om tegemoet te komen aan bovenstaande kennisbehoeften. Gezien het succes van deze pilot en het blijvende belang aan structurele informatie over de arbeidsomstandigheden en inzetbaarheid van de nog steeds groeiende groep zelfstandig ondernemers is de ZEA in 2015 en 2017 wederom afgenomen.

CBS en TNO voeren de ZEA uit op verzoek van en in samenwerking met SZW.

1.2 Doelpopulatie van de ZEA

Zelfstandigen vormen een belangrijk deel van de beroepsbevolking in Nederland. In 2016 waren er in totaal 1,4 miljoen zelfstandigen¹⁾ (CBS, 2016). Vooral de zelfstandige zonder personeel (zzp'er) is in opkomst. Het aantal zzp'ers groeide van 865.000 personen in 2010 tot ruim 1 miljoen personen in 2016 (CBS). Niet alleen vanwege de omvang van de groep zijn zelfstandigen van belang voor de Nederlandse economie, maar ook omdat ze onder meer bijdragen aan de flexibiliteit van arbeid. Daarnaast wijken de zelfstandigen op een aantal aspecten van hun werksituatie af van werknemers. Zo blijken zelfstandig ondernemers bijvoorbeeld tot op hogere leeftijd te willen blijven werken. Zelfstandig ondernemers zonder personeel ervaren daarnaast relatief weinig werkgerelateerde psychische vermoeidheid (burn-outklachten), veel autonomie en minder werkdruk in vergelijking met werknemers (Van der Torre et al. 2016, Dirven en van der Torre 2016, Van der Torre en Dirven 2016, Fernandez Beiro en Van de Ven 2016). Aan de andere kant geven zelfstandig ondernemers zonder personeel aan dat ze minder makkelijk dan werknemers kunnen voldoen aan de fysieke eisen die het werk stelt (Van der Torre en Dirven 2016) en heeft een substantieel deel geen arbeidsongeschiktheidsverzekering (CBS 2016, Janssen et al., 2016). Mede vanwege deze verschillen is het van belang informatie over deze doelpopulatie te verzamelen.

De doelpopulatie van de ZEA 2017 bestaat uit zelfstandig ondernemers. Dit zijn personen die voor eigen rekening of risico arbeid verrichten in een eigen bedrijf of praktijk en daarover winstaangifte doen bij de Belastingdienst. Het gaat binnen deze groep zowel om zelfstandig ondernemers *met* als *zonder* personeel.

De zelfstandig ondernemers zonder personeel kunnen weer opgedeeld worden in:

- zelfstandig ondernemers zonder personeel die voornamelijk hun eigen arbeid of diensten inzetten (ook wel 'nieuwe zzp'ers' genoemd), en;
- zelfstandig ondernemers zonder personeel die voornamelijk producten verkopen of grondstoffen aanbieden (ook wel 'klassieke zzp'ers' genoemd).

Schematisch ziet dat er als volgt uit:

1.2.1 Schematische weergave doelpopulatie ZEA

¹⁾ Het betreft hier personen met een hoofdbaan als zelfstandige. Tot de zelfstandigen worden behalve zelfstandig ondernemers ook directeurs-grotaandeelhouder, meewerkende gezinsleden en overige zelfstandigen (waaronder personen met resultaat uit overige werkzaamheden) gerekend.

Zelfstandigen die geen winstaangifte doen, t.w. directeuren-grotaandeelhouders (DGA's), meewerkende gezinsleden en overige zelfstandigen (personen met resultaat uit overige werkzaamheden), behoren niet tot de doelpopulatie van de ZEA 2017. Uit de pilot van de ZEA 2012 bleek dat bij gegevensverzameling onder deze groepen zelfstandigen specifiek toegespitste vragenlijsten wenselijk zijn om een acceptabele respons te kunnen realiseren. Een dergelijke gegevensverzameling viel buiten het bestek van de ZEA 2017.

1.3 Inhoud van de ZEA

De ZEA omvat een breed scala aan onderwerpen die de arbeidsomstandigheden en inzetbaarheid van zelfstandigen betreffen en is daarmee (op onderdelen) vergelijkbaar met de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden (NEA). Er wordt onder andere gevraagd naar arbeidsomstandigheden, werktijden, arbeidsongevallen, ziekte, functioneren, inzetbaarheid, pensioen en opleiding en ontwikkeling (zie hoofdstuk 2).

De vragenlijst van de ZEA 2017 is grotendeels hetzelfde als de vragenlijst van 2015, maar is op een aantal punten aangepast. Er zijn bijvoorbeeld vragen toegevoegd over pensioen en arbeidsongeschiktheidsverzekering. Om de invulduur van de vragenlijst gelijk te houden, zijn er andere vragen geschrapt. Een groot aantal vragen in de ZEA komt overeen met die in de NEA om een zo goed mogelijke vergelijking tussen werknemers en zelfstandig ondernemers mogelijk te maken.

Met de informatie die middels de ZEA wordt verzameld, kunnen overheden, belangenverenigingen van zelfstandigen en brancheorganisaties beter inspelen op de behoeften en knelpunten van zelfstandig ondernemers en kan het maatschappelijk debat over de rol van zelfstandigen beter worden onderbouwd. Onderzoeksinstituten kunnen helpen met de beantwoording van specifieke vraagstukken, door middel van secundaire analyses op de ZEA, al dan niet gekoppeld aan andere databronnen.

1.4 Doel en inhoud van het rapport

Dit rapport bevat een methodologische verantwoording van het onderzoek en daarnaast is een tabel opgenomen met resultaten. De doelgroepen van het rapport zijn beleidsmakers, politici, belangenbehartigers van zelfstandig ondernemers, brancheorganisaties, sociale partners, onderzoekers, adviseurs en andere geïnteresseerden. Na het inleidende eerste hoofdstuk beschrijven we in hoofdstuk 2 de herkomst van de vragen. De dataverzameling komt in hoofdstuk 3 aan bod. In hoofdstuk 4 beschrijven we de kwaliteit en de betrouwbaarheid van de gebruikte schalen en in hoofdstuk 5 staat ten slotte de tabel met inhoudelijke resultaten.

1.5 Openbaarmaking van de resultaten en gebruik door derden

Op basis van de ZEA 2017 zullen diverse publicaties volgen, waaronder wetenschappelijke artikelen, pers- en nieuwsberichten en rapporten. De ZEA 2017 data zullen vanaf 1 juli 2018 – onder voorwaarden – toegankelijk worden gemaakt voor derden via het Centrum voor Beleidsstatistiek van het CBS. Meer informatie hierover is te vinden op de CBS website: www.cbs.nl/cvb. Daarnaast wordt vanaf 1 juli 2018 ook een beveiligd ZEA-databestand beschikbaar gesteld via DANS (zie www.dans.knaw.nl/)

2.

Verantwoording

van de vragen

uit de ZEA

In dit hoofdstuk worden de herkomst en de operationalisaties van de onderwerpen beschreven. De onderwerpen zijn gezamenlijk bepaald door TNO, CBS en SZW. Om de situatie van zelfstandig ondernemers in perspectief te kunnen plaatsen is een aanzienlijk deel van de onderwerpen vergelijkbaar met de NEA, zodat vergelijkingen met werknemers op deze onderwerpen mogelijk zijn. Aan de andere kant zijn er belangrijke verschillen tussen zelfstandig ondernemers en werknemers en daarom is een aantal specifieke onderwerpen toegevoegd, een aantal onderwerpen weggelaten en een aantal onderwerpen zijn anders geoperationaliseerd dan in de NEA. De vragenlijst van de ZEA 2015 is als basis genomen voor de vragenlijst van de ZEA 2017. Er is een aantal wijzigingen doorgevoerd die in onderstaande paragrafen worden beschreven.

2.1 Overzicht van de onderwerpen in de ZEA

In tabel 2.1.1 geven we een overzicht van de onderwerpen in de ZEA 2017.

2.1.1 Overzicht onderwerpen ZEA

Blok	Onderwerp
Persoonsgegevens	Geslacht Leeftijd Herkomst Provincie Stedelijkheid van gemeente Opleidingsniveau Maatschappelijke positie
Uw bedrijf	Soort bedrijf
Uw beroep/vak	Beroep Beroepsniveau
Personeel en samenwerking	Personeel in dienst Samenwerking zelfstandigen Personeel ingeleend/ingehuurd Medeondernemer/meewerkend gezinslid
Klanten	Diensten of goederen Soort klanten Hoeveel klanten Klantenwerving Omzet grootste klant Financiële situatie bedrijf
Omvang werkweek	Omvang werkweek (aantal uur) Aantal dagen in de week waarop wordt gewerkt Wenselijke omvang werkweek Samenwerking op locatie Afwijkende werktijden Andere personen op werklocatie

2.1.1 Overzicht onderwerpen ZEA (vervolg)

Blok	Onderwerp
Start als zelfstandig ondernemer	Aantal jaar werkzaam als zelfstandig ondernemer Aantal jaar dat onderneming bestaat Situatie voor zelfstandig ondernemerschap Reden voor keuze zelfstandig ondernemerschap
Arbeidsomstandigheden	Gevaarlijk werk Fysieke belasting Gevaarlijk stoffen & besmetting Autonomie Taakeisen Cognitieve belasting Gevarieerd werk Bijdrage innovatie Beeldschermwerk
Ongewenst gedrag	Ongewenst gedrag
Arbo-regels	Verantwoord opdrachtgeverschap Verschil werknemers
Arbeidsongevallen	Arbeidsongeval afgelopen jaar Uitval door arbeidsongeval Datum en locatie laatste ongeval Soort Letsel Oorzaak letsel Behandeling letsel
Gezondheid	Algemene gezondheidstoestand Burn-outklachten Bevlogenheid
Ziekte en Werk	Uitval door ziekte Ondersteunende dienstverlening Arbeidsongeschiktheidsverzekering
De laatste keer dat u niet kon werken vanwege ziekte	Soort klacht Aantal dagen niet gewerkt Werkgebondenheid Oorzaak klacht Contact huisarts of specialist
Beroepsziekten	Beroepsziekten Vaststelling arts
Functioneren en inzetbaarheid	In-role performance Werkgeschiktheid
Aspecten van uw werk	Werkwaarden Tevredenheid vervulling werkwaarden Belastende aspecten Lidmaatschap vertegenwoordigende organisaties
Opleiding en ontwikkeling	Gevolgde opleiding Opleidingsbehoefte Aansluiting kennis en vaardigheden bij werk Leeroriëntatie

2.1.1 Overzicht onderwerpen ZEA (slot)

Blok	Onderwerp
Werk en thuis	Werk-thuisinterferentie Zorgtaken
Toekomstperspectief	Zorgen over toekomst bedrijf Baan zoeken als werknemer Voortzetting loopbaan als zelfstandige Doorwerkleeftijd Financieel mogelijk eerder te stoppen Pensioen
Tevredenheid	Tevredenheid arbeidsomstandigheden Tevredenheid werk

2.2 Herkomst van de vragen in de ZEA

In deze paragraaf wordt de herkomst van de vragen van de ZEA 2017 aangegeven. Veel vragen zijn overgenomen uit de vragenlijst van de ZEA 2015 en de pilot van de ZEA uit 2012. De vragen uit 2015 en 2012 zijn weer gebaseerd op andere bronnen (voor de verantwoording van de vragen uit 2012 en 2015 zie Ybema et al., 2013 en Jansen et al., 2015). In de tekst worden de wijzigingen van de ZEA 2017 ten opzichte van 2015 vermeld en wordt verwezen naar de achterliggende bronnen waarop de vragen zijn gebaseerd, in veel gevallen de NEA (zie Hooftman et al., 2016) of STREAM (Study on Transitions in Employment, Ability and Motivation, zie Ybema et al., 2011, Van den Heuvel et al., 2014). De NEA is, zoals eerder aangegeven, een onderzoek naar de kwaliteit van de arbeid van werknemers. STREAM is een longitudinaal onderzoek onder 45- t/m 64-jarigen naar de omstandigheden waaronder werknemers, zelfstandigen en niet-werkenden met behoud van een goede productiviteit en een goede gezondheid in betaald werk kunnen (blijven) participeren.

Persoonsgegevens

De volgende kenmerken van de zelfstandig ondernemers komen bij dit onderwerp aan bod:

- Geslacht
- Geboortejahr

Aan het begin van de vragenlijst wordt gecontroleerd of de vragenlijst wordt ingevuld door de juiste persoon. Hiertoe wordt gevraagd naar het geslacht en de geboortedatum van de respondent. Deze gegevens worden vervolgens gecontroleerd met de gegevens die beschikbaar zijn uit de Basisregistratie Personen (BRP). Indien zowel geslacht als geboortedatum niet overeenkomen, wordt aangenomen dat het niet de juiste persoon betreft. De vragenlijst hoeft dan niet ingevuld te worden. Indien uitsluitend het geslacht of uitsluitend de geboortedatum niet juist is, dan worden alsnog de juiste gegevens ingevoerd zoals door de respondent aangegeven.

Daarnaast zijn de persoonsgegevens verrijkt met de volgende kenmerken uit registraties waarover het CBS beschikt: herkomst, generatie, provincie, stedelijkheid en inkomen. Hierdoor konden vragen over deze onderwerpen achterwege blijven in de vragenlijst. De verrijking van de gegevens wordt in paragraaf 2.3 beschreven.

Betaald werk

De volgende kenmerken van de zelfstandig ondernemers komen bij dit onderwerp aan bod:

- Doelpopulatie
- Maatschappelijke positie

Het doel van dit blok is om vast te stellen of de respondent tot de doelpopulatie behoort en om de maatschappelijke positie vast te stellen. Wanneer respondenten aangeven dat zij geen zelfstandig ondernemer zijn die winstaangifte doet, wordt een controlevraag gesteld waarin gevraagd wordt of ze zichzelf wel als zelfstandig ondernemer beschouwen. Wanneer respondenten bij deze controlevraag (nogmaals) bevestigen dat zij geen zelfstandig ondernemer zijn, krijgen zij behalve de vraag over maatschappelijke positie geen verdere vragen meer voorgelegd. Zij verlaten de vragenlijst. De vraag over maatschappelijke positie is gebaseerd op een vraag uit STREAM.

Onderwijs

Het doel van dit vragenblok is om het hoogst behaalde en het hoogst gevolgde onderwijsniveau vast te stellen. Hiertoe wordt een standaard vragenblok van het CBS gebruikt. Er worden vragen gesteld over opleidingen die op dit moment gevolgd worden en opleidingen die in het verleden zijn gevolgd. Van deze opleidingen wordt vastgesteld of ze daadwerkelijk zijn afgerond en of er een diploma is behaald. Ook wordt de duur en het niveau van de opleiding bepaald. De uitkomsten uit dit vragenblok worden in de verwerking van de ZEA getypeerd en ingedeeld volgens de Standaard Onderwijsindeling (SOI). Dit komt overeen met de NEA.

Uw beroep

Bij dit onderwerp worden vragen gesteld over het beroep of vak dat de zelfstandig ondernemer uitoefent. De eerste *open vraag* is een vraag uit de Enquête Beroepsbevolking (EBB) van het CBS die tevens in de NEA wordt gesteld. Er wordt gevraagd 'wat is uw beroep of functie'. Daarbij wordt aangegeven dat de respondent zo specifiek mogelijk moet antwoorden en er worden voorbeelden gegeven van specifieke en minder specifieke beschrijvingen van beroepen/functies. Vervolgens wordt er aan respondenten die eerder hebben aangegeven dat ze personeel in dienst hebben, gevraagd of ze uitsluitend leiding geven, of dat ze daarnaast ook dezelfde werkzaamheden als het personeel verrichten. Ook wordt er gevraagd aan hoeveel personen ze leiding geven. Daarna wordt een open vraag gesteld naar de belangrijkste werkzaamheden die de respondent verricht. Deze vraagstellingen worden gebruikt om de gegevens over beroep te kunnen coderen volgens de International Standard Classification of Occupations (ISCO). Op basis van de ISCO-codering wordt vervolgens

de Beroepenindeling ROA CBS 2014 (BRC 2014) afgeleid Dit gebeurt achteraf bij de verwerking van de ZEA gegevens.

Uw bedrijf

In de ZEA worden de vragen over 'Bedrijf' enkel gesteld als de respondent sinds 2015 of later werkzaam is als zelfstandig ondernemer, als de vraag sinds wanneer de respondent zelfstandig ondernemer is niet is beantwoord, als het bedrijf in 2015 of later is gestart, of als deze vraag niet is beantwoord. In andere gevallen is de aanname dat registerinformatie beschikbaar en correct is. Net als bij de vragen over beroep wordt een combinatie van gesloten en open vraagstellingen gehanteerd. Er wordt eerst een gesloten vraag gesteld 'Wat voor soort bedrijf of onderneming heeft u'. Vervolgens wordt afhankelijk van het antwoord op deze eerste vraag naar een verdere toelichting gevraagd middels een gesloten of open vraag. Bij de open vragen wordt gevraagd om zo specifiek mogelijk te zijn. Deze vraagstelling is vergelijkbaar met die in de NEA. De antwoorden worden in het dataverwerkingsproces gecodeerd volgens de Standaard Bedrijfsindeling (SBI 2008).

Personeel en samenwerking

De vragen over personeel en samenwerking met anderen zijn bijna allemaal letterlijk overgenomen uit de ZEA 2015 en 2012. In 2012 zijn deze vragen voor het grootste deel nieuw ontwikkeld, een aantal vragen is afkomstig uit STREAM en (in mindere mate) uit de NEA. Ook zijn enkele vragen gebaseerd op de Enquête Beroepsbevolking (EBB).

In dit vragenblok komen de volgende onderwerpen aan bod:

- Personeel in dienst
- Samenwerking andere zelfstandigen
- Personeel ingeleend
- Type personeel ingeleend
- Medeondernemer/meewerkend gezinslid

De vraag over het personeel dat in dienst is bij de zelfstandig ondernemer is gebaseerd op een vraag uit STREAM en is bedoeld om het onderscheid te maken tussen degenen mét en zónder personeel. In 2017 is de toelichting aangepast ten opzichte van 2015 om duidelijk te maken dat het zowel om vast als tijdelijk personeel gaat. De vraag over samenwerking met andere zelfstandigen is toegevoegd in 2017, omdat met deze vraag inzicht kan worden verkregen in de mate van samenwerking tussen verschillende zelfstandigen. De vragen over ingeleend personeel zijn ontwikkeld voor de ZEA 2012 en sindsdien niet veranderd. De vraag over medeondernemers of meewerkende gezinsleden is ook niet veranderd ten opzichte van 2015 en 2012. Deze vraag is oorspronkelijk afkomstig uit STREAM, met een kleine aanpassing door bij de categorie 'anders' de mogelijkheid te bieden om een toelichting te geven.

Klanten

Bij het onderwerp klanten worden de volgende items bevestigd:

- Diensten of goederen
- Aantal klanten/opdrachtgevers
- Soort opdrachtgevers
- Omzet bij grootste klant
- Financiële situatie bedrijf

De eerste vraag is bedoeld om het onderscheid te kunnen maken tussen zelfstandig ondernemers zonder personeel die vooral hun eigen arbeid aanbieden en zelfstandig ondernemers zonder personeel die vooral goederen of producten aanbieden. De vraag wordt alleen gesteld aan zelfstandig ondernemers zonder personeel en is gebaseerd op een vraag uit de Enquête Beroepsbevolking (EBB, CBS). In de ZEA 2015 was nog een tweede vraag opgenomen om het onderscheid te maken tussen zelfstandig ondernemers zonder personeel die (op grotere schaal) kapitaalgoederen inzetten en ondernemers die dat niet doen. Om ruimte te creëren voor nieuwe vragen is deze vraag geschrapt. De tweede vraag over het aantal klanten is gebaseerd op STREAM en tekstueel aangepast ten opzichte van 2015. In dat jaar werd gevraagd 'hoeveel *verschillende* klanten' de respondent had, om te voorkomen dat een respondent dezelfde klant meerdere keren meetelde. Maar bij kleine aantallen klanten (bijvoorbeeld één klant) kan het woord 'verschillende' verwarring oproepen en daarom is dat woord weggelaten. Wanneer de respondent aangeeft maar één klant of opdrachtgever te hebben, wordt aangenomen dat 90-100% van de omzet van de grootste klant komt en wordt de vraag over de omzet bij de grootste klant niet meer gesteld. In 2017 is in dit blok een vraag toegevoegd naar het soort klanten/opdrachtgevers om vast te kunnen stellen in hoeverre de respondent vooral particulieren of bedrijven/organisaties als klant/opdrachtgever heeft. De vraag over het deel van de omzet dat afkomstig is van de grootste klant, is gebaseerd op een vraag in het ZZP-panel van Panteia/EIM, om inzicht te krijgen in de financiële afhankelijkheid van de grootste klant/opdrachtgever. De vraag over de financiële situatie van het bedrijf/de onderneming is letterlijk overgenomen uit STREAM.

Omvang werkweek

In dit blok wordt gevraagd naar het gemiddeld aantal gewerkte uren (arbeidsduur), de werkdagen en het aantal uren dat men zou willen werken. Het vragenblok begint met de volgende onderwerpen:

- Omvang werkweek (uren)
- Uren in loondienst
- Aantal dagen in de week waarop wordt gewerkt
- Wenselijke omvang werkweek (uren)

Deze vragen zijn niet aangepast ten opzichte van 2015. De vraag over de gemiddelde arbeidsduur is overgenomen uit de EBB. De vraag naar het aantal uren in loondienst is ontwikkeld voor de ZEA 2012 en wordt alleen gesteld aan zelfstandig ondernemers die ook werknemer zijn. Het aantal dagen waarop wordt gewerkt, is van belang om het verzuimpercentage te berekenen en gebaseerd op de NEA. Ook de vraag over de wenselijke omvang van de werkweek is gebaseerd op de NEA. Bij de analyse van deze vraag worden in 2017 de zelfstandig ondernemers die ook een baan als werknemer

hebben buiten beschouwing gelaten. Het is voor hen namelijk niet duidelijk of ze voor de wenselijke omvang van hun werkweek ook de uren die ze werkzaam zijn als werknemer mogen variëren. Om complexe toelichtingen te voorkomen laten we deze groep in de analyse buiten beschouwing.

Hierna komen de volgende onderwerpen aan bod:

- Andere personen in zelfde werkruimte
- Werken buiten kantoor tijden (avond/nacht, weekend)

Het vragenblok vervolgt met de vraag welk deel van hun tijd zelfstandigen alleen of met anderen *op dezelfde locatie* werken, omdat dit van belang is voor het Arbobeleid. Deze vraag is ontwikkeld voor de ZEA 2012 en sindsdien niet veranderd. De vragen over werken buiten kantoor tijden zijn afkomstig uit de NEA. De toelichting op de vragen is aangepast ten opzichte van 2015. De opmerking 'overuren niet meerekenen' is weggelaten, omdat het in de context van zelfstandig ondernemers niet gebruikelijk is om over 'overuren' te spreken. In 2015 was er in dit blok nog een vraag opgenomen over de locatie waar de zelfstandige doorgaans werkt, maar deze is in 2017 weggelaten om ruimte te creëren voor nieuwe vragen.

Start als zelfstandig ondernemer

In dit blok wordt een aantal vragen gesteld over de situatie voordat de respondent zelfstandig ondernemer werd, de start als zelfstandig ondernemer en de oprichting van het huidige bedrijf. Het vragenblok begint met onderstaande vragen:

- Situatie voor u zelfstandige werd
- Redenen voor keuze zelfstandig ondernemerschap
- Redenen voor keuze baan als werknemer

Deze drie vragen zijn niet veranderd ten opzichte van de ZEA 2015 en gebaseerd op STREAM. De eerste vraag heeft tot doel vast te stellen vanuit welke positie de respondent zelfstandig ondernemer werd. De respondent was eerder bijvoorbeeld werknemer of werkloos. De tweede vraag maakt de startmotieven inzichtelijk. De derde vraag wordt alleen gesteld aan zelfstandig ondernemers die ook een baan als werknemer hebben ('hybride' zelfstandigen), om vast te stellen waarom deze respondenten een baan als werknemer hebben naast hun werk als zelfstandig ondernemer.

Vervolgens wordt de startdatum van de ondernemer en de onderneming bevestigd:

- Sinds welk jaar zelfstandig ondernemer
- Sinds welk jaar bestaat onderneming

Bovenstaande twee vragen zijn gebaseerd op vragen uit de ZEA 2012. Met deze vraag wordt duidelijk wanneer de respondent voor zichzelf is begonnen en sinds wanneer het huidige bedrijf of de onderneming bestaat. Deze vragen worden ook gebruikt om te bepalen welke respondenten het vragenblok 'Bedrijf' krijgen voorgelegd (zie eerder in dit hoofdstuk). Alleen aan personen die recent als ondernemer zijn gestart of recent een onderneming hebben opgericht, worden de vragen over 'bedrijf' gesteld. Voor de overige respondenten is de SBI (Standaard Bedrijfsindeling) bekend uit registergegevens.

Arbeidsomstandigheden

De vragen over dit onderwerp zijn voor een belangrijk deel letterlijk, of met een kleine aanpassing, overgenomen uit de NEA.

De werkomstandigheden worden onderverdeeld in (onder meer) de volgende deelaspecten:

- Gevaarlijk werk
- Fysieke belasting
- Gevaarlijke stoffen
- Autonomie
- Taakeisen/werkdruk
- Moeilijkheidsgraad van het werk
- Gevarieerd werk
- Innovatief gedrag
- Beeldschermwerk

De vraag over innovatief gedrag is in 2017 toegevoegd en gebaseerd op de NEA, maar de formulering is aangepast. Met deze vraag kan vastgesteld worden in hoeverre de respondent zelf vindt dat hij of zij bijdraagt aan innovatie. Om ruimte te creëren is een aantal vragen uit de ZEA 2015 over emotionele belasting weggelaten. De rest van bovenstaande vragen is niet veranderd ten opzichte van 2015 en allemaal gebaseerd op, of letterlijk overgenomen uit, de NEA.

Ongewenst gedrag

De vragen over ongewenst gedrag (ongewenste seksuele aandacht, intimidatie, lichamelijke geweld en pesten) zijn gebaseerd op de NEA en in 2017 niet aangepast ten opzichte van 2015.

Arbo-regels

In dit blok komen de volgende onderwerpen aan bod:

- Verantwoord opdrachtgeverschap
- Verschil Arboregels

De eerste vraag is een nieuwe vraag in de ZEA 2017 en bedoeld om vast te stellen of opdrachtgevers in het kader van verantwoord opdrachtgeverschap aandacht besteden aan de gezondheid en veiligheid van zelfstandig ondernemers. De vraag is gebaseerd op een vraag uit de TNO monitor 'Verantwoord opdrachtgeverschap'. De tweede vraag gaat over de kennis van de respondent over verschillen tussen de Arboregels die gelden voor de ondernemers en de Arboregels die gelden voor werknemers die vergelijkbare werkzaamheden verrichten. De uitkomsten hiervan kunnen dan afgezet worden tegen de feitelijke verschillen tussen de Arboregels voor beide partijen om te zien in hoeverre ondernemers op de hoogte zijn van de verschillen. Ten opzichte van 2015 is een vraag over de relatie tussen opdrachtgever en zelfstandig ondernemer geschrapt om ruimte te creëren voor nieuwe vragen.

Arbeidsongevallen

Bij het blok arbeidsongevallen worden de volgende onderwerpen bevraagd:

- Arbeidsongeval in afgelopen jaar
- Uitval door arbeidsongeval
- Soort Letsel
- Oorzaak letsel
- Behandeling letsel

Er wordt allereerst gevraagd of de respondent in het afgelopen jaar één of meer arbeidsongevallen heeft gehad en vervolgens wordt er doorgevraagd naar *het meest recente* ongeval. Alle acht vragen over arbeidsongevallen zijn gebaseerd op de NEA en aangezien dit blok in de NEA is aangepast, is dit blok op twee onderdelen ook in de ZEA aangepast (ten opzichte van 2015). Allereerst is er een nieuwe vraag over de datum van het laatste ongeval toegevoegd. Daarnaast is er bij de oorzaak van het letsel een antwoordcategorie toegevoegd, namelijk 'verkeersongeval op de openbare weg'. Daarmee zijn de vraagstellingen in de twee meetinstrumenten volledig overeenkomstig.

Gezondheid

In dit blok worden de volgende items bevraagd:

- Algemene gezondheid
- Werkgerelateerde psychische vermoeidheid (burn-outklachten)
- Bevlogenheid

Allereerst wordt een vraag gesteld over de gezondheidstoestand van de respondent in het algemeen. De werkgerelateerde psychische vermoeidheid wordt gemeten aan de hand van een aantal vragen over burn-outklachten en de bevlogenheid onder andere aan de hand van een vraag naar het enthousiasme over het werk. Deze vragen zijn niet aangepast ten opzichte van de ZEA 2015 en gebaseerd op de NEA.

Ziekte en werk

In het blok ziekte en werk worden de volgende onderwerpen bevraagd:

- Uitval door ziekte
- Ondersteunende dienstverlening
- Arbeidsongeschiktheidsverzekering

Drie vragen over het niet kunnen werken vanwege ziekte of andere gezondheidsredenen zijn gebaseerd op de NEA en niet aangepast ten opzichte van de ZEA 2015. In de NEA wordt gesproken over 'verzuim' en in de ZEA over 'niet kunnen werken vanwege ziekte' om beter aan te sluiten bij de belevingswereld van zelfstandig ondernemers. Eén vraag over presenteïsme (gaan werken terwijl men eigenlijk te ziek is) is in 2017 uit de vragenlijst gehaald om ruimte te maken voor nieuwe vragen en omdat deze vraag ook uit de NEA is verwijderd. In de ZEA 2017 zijn twee nieuwe vragen opgenomen over de ondersteunende dienstverlening waarvan een zelfstandig ondernemer eventueel gebruik kan maken. Er wordt gevraagd wat de

respondent doet bij ziekte en gezondheidsklachten en er wordt gevraagd of de respondent gebruik kan maken van de dienstverlening van sectororganisaties en zzp-organisaties. Daarnaast zijn in 2017 twee aanvullende vragen opgenomen over arbeidsongeschiktheidsverzekeringen en is de oorspronkelijke vraag over (het wel of niet hebben van) arbeidsongeschiktheidsverzekeringen tekstueel aangepast. Meer dan 60% van de respondenten van de ZEA uit 2015 gaven namelijk aan niet verzekerd te zijn tegen arbeidsongeschiktheid en in 2017 willen we meer inzicht krijgen in de redenen om al dan niet verzekerd te zijn. Daarom wordt in 2017 gevraagd waarom de respondenten zich wel of niet verzekeren tegen arbeidsongeschiktheid.

De laatste keer dat u niet kon werken vanwege ziekte

- Soort klacht
- Aantal dagen niet gewerkt
- Werkgebondenheid
- Oorzaak klacht
- Contact huisarts of specialist

De vijf vragen over de laatste keer dat een respondent niet kon werken vanwege ziekte zijn niet aangepast ten opzichte van de ZEA 2015 en gebaseerd op de NEA.

Beroepsziekten

Ook de drie vragen over beroepsziekten zijn gebaseerd op de NEA en niet aangepast ten opzichte van 2015.

Functioneren en inzetbaarheid

De vragen over in-role performance en werkgeschiktheid (fysieke en psychische eisen) zijn niet aangepast ten opzichte van 2015 en letterlijk overgenomen uit de NEA. Er is in 2017 een vraag over werkvermogen geschrapt, om ruimte te creëren voor nieuwe vragen en omdat het werkvermogen ook op basis van andere vragen kan worden vastgesteld.

Aspecten van uw werk

In dit blok worden de volgende onderwerpen bevroegd:

- Belang werkwaarden
- Tevredenheid vervulling werkwaarden
- Belastende aspecten zelfstandig ondernemerschap
- Lidmaatschap brancheorganisatie

In dit blok vragen we allereerst naar het belang van bepaalde aspecten van werk in het algemeen (zoals inhoud van het werk, inkomen en ontwikkelingsmogelijkheden) en vervolgens naar de tevredenheid van respondenten met deze aspecten in hun huidige werk. Deze vragen zijn niet aangepast ten opzichte van 2015 en gebaseerd op de NEA.

Daarnaast vragen we in dit onderdeel naar een aantal (mogelijk) belastende aspecten die kenmerkend zijn voor het werk van zelfstandig ondernemers, zoals de onzekerheid over de hoogte van het inkomen. Deze vragen zijn gebaseerd op STREAM en niet veranderd ten opzichte van 2015.

Ook vragen we aanvullend naar de ervaren belasting van 'het aantal regels en instanties' waar de respondent mee te maken heeft en naar de ervaren belasting om te 'voldoen aan en bijhouden van wetgeving'. Deze vragen zijn ontwikkeld voor de ZEA 2012 en sindsdien hetzelfde gebleven.

In dit blok wordt ook gevraagd naar het lidmaatschap van een brancheorganisatie of andere vertegenwoordigende organisaties. De vraagstelling is aangepast ten opzichte van 2015 zodat inzichtelijk wordt van welke organisaties de respondent lid is.

Opleiding en ontwikkeling

Dit blok bestaat uit de volgende onderwerpen:

- Gevolgde opleiding
- Opleidingsbehoefte
- Aansluiting kennis en vaardigheden bij werk
- Leeroriëntatie

In dit blok heeft één wijziging plaatsgevonden ten opzichte van 2015. De vraag of de respondent een opleiding of cursus heeft gevolgd is aangepast. In 2015 was deze vraag breder gesteld om ook aandacht te geven aan andere leerzame activiteiten zoals het bezoeken van congressen. Om de vergelijking te kunnen maken met werknemers is besloten om de vraagstelling gelijk te maken aan die in de NEA. De vragen over opleidingsbehoefte zijn letterlijk overgenomen uit de NEA en de vraag naar aansluiting van de kennis en vaardigheden bij het werk is met een kleine aanpassing in de formulering overgenomen uit de NEA. Ook wordt er in dit blok gevraagd naar de leeroriëntatie. De vier stellingen over dit onderwerp zijn letterlijk overgenomen uit STREAM.

Werk en thuis

Wat betreft de werk-privé balans zijn twee vragen gesteld over verwaarlozing van gezins- en familieactiviteiten door het werk en andersom. Deze zijn identiek aan de NEA. De vraag over steun en waardering van partner, familie of vrienden is in 2017 vervallen om ruimte te maken voor nieuwe vragen. In 2017 is er een vraag toegevoegd over het aantal uur dat de respondent besteedt aan het huishouden en zorgtaken. Deze vraag is gelijk aan die in de NEA.

Toekomstperspectief

In het vragenblok over toekomstperspectief worden de onderstaande onderwerpen bevraagd:

- Zorgen over toekomst bedrijf
- Baan zoeken als werknemer
- Voortzetting loopbaan als zelfstandig ondernemer
- Doorwerkleeftijd
- Financieel mogelijk eerder te stoppen
- Pensioen

Er zijn vier veranderingen doorgevoerd ten opzichte van 2015. De vraag over het risico op faillissement is geschrapt om ruimte te creëren voor nieuwe vragen. Daarnaast overlapt de vraag deels met de tweede vraag over het zorgen maken over de toekomst van het bedrijf. De vraag over de zorgen over de toekomst is ontwikkeld voor de ZEA 2012. Bij de voortzetting van de loopbaan als zelfstandige (ook ontwikkeld voor de ZEA in 2012) is een vraag toegevoegd. Daar wordt in 2017 ook gevraagd of de respondent, als deze vrij kon kiezen, liever werknemer of liever zelfstandig ondernemer zou zijn (Hoevenagel, R. et al., 2015). Deze vraag is gebaseerd op een vraag uit het ZZP-panel en geeft inzicht in het aandeel zelfstandig ondernemers dat liever werknemer zou zijn. In dit blok wordt ook gevraagd of respondenten het afgelopen jaar hebben nagedacht over een (nieuwe) baan als werknemer en of zij daartoe daadwerkelijk actie hebben ondernomen. Deze vragen zijn gebaseerd op NEA-vragen. Bij de leeftijd tot waarop een respondent wil blijven werken en denkt te kunnen blijven werken (letterlijk overgenomen uit de NEA) zijn twee aanvullende vragen weggelaten. De vragen over de omstandigheden die ertoe kunnen bijdragen dat een respondent langer wil of kan blijven werken zijn weggelaten om ruimte te creëren voor nieuwe vragen. Vervolgens wordt op basis van een aangepaste vraag uit STREAM gevraagd of de respondent financieel gezien kan stoppen vóór de wettelijke pensioenleeftijd. Verder zijn twee vragen over pensioenvoorzieningen toegevoegd. Voorheen werd dit onderwerp in het ZZP-panel bevraagd, maar omdat het ZZP-panel is gestopt ontstond er een informatiebehoefte op dit onderwerp. Er wordt gevraagd welke voorzieningen de respondent heeft getroffen voor het pensioen en om welke redenen dat eventueel (nog) niet is gebeurd. De vragen over pensioenvoorzieningen zijn nieuw ontwikkeld voor de ZEA 2017 en inhoudelijk afgestemd met de Pensioenfederatie (overkoepelende belangenbehartiger van pensioenfondsen).

Tevredenheid

Het inhoudelijke deel van de vragenlijst eindigt met een vraag over de tevredenheid over de arbeidsomstandigheden en de tevredenheid met het werk (alles bij elkaar genomen). Deze vragen zijn niet veranderd ten opzichte van 2015 en gebaseerd op de NEA.

2.3 Verrijking van de ZEA met registerdata

Aan het responsbestand van de ZEA is een aantal variabelen toegevoegd afkomstig uit bevolkingsgegevens en registergegevens over inkomen van het CBS (zie tabel 2.3.1). Hierdoor was het niet nodig om respondenten hierover vragen te stellen in de enquête. De variabelen die aan het bestand zijn toegevoegd, betreffen enerzijds persoonskenmerken en regiokenmerken en anderzijds inkomensvariabelen, die als achtergrondkenmerk in analyses en uitsplitsingen kunnen worden gebruikt. Zo zijn uit de Basisregistratie Personen (BRP) de variabelen geslacht en geboortedatum gekoppeld. Deze kenmerken worden in de vragenlijst gecontroleerd (zie paragraaf 2.2) en eventueel aangepast afhankelijk van het antwoord van de respondent. Daarnaast worden herkomst, provincie en stedelijkheid ook uit de BRP toegevoegd. Uit de zogenaamde integrale inkomensbestanden van het CBS zijn voorlopige inkomensvariabelen over 2015 toegevoegd. Daarnaast zijn definitieve inkomensgegevens over 2014 gekoppeld. De inkomensgegevens hebben betrekking het besteedbaar huishoudensinkomen. Ook zijn er variabelen toegevoegd over het soort inkomen van de respondent en van zijn of haar eventuele partner, over de samenstelling van het huishouden en over de positie in het huishouden van de respondent. De inkomensgegevens kunnen worden gebruikt als achtergrondkenmerk of indelingsvariabele in beschrijvingen en analyses. De gegevens zijn uitdrukkelijk niet bedoeld voor het beschrijven van de inkomenspositie van zelfstandig ondernemers. Daarover wordt door het CBS op reguliere basis gerapporteerd in het kader van de Inkomensstatistiek (zie ook kader 2.1).

2.3.1 Registergegevens die aan het steekproefbestand zijn toegevoegd

Bron	Variabelen
BPR	Geslacht Leeftijd op enquêtedatum Herkomst Generatie Provincie Stedelijkheid
Inkomensbestand	Samenstelling huishouden Positie in het huishouden Percentielgroepen gestandaardiseerd besteedbaar huishoudensinkomen Percentielgroepen persoonlijk inkomen Sociaal economische positie Inkomen uit arbeid respondent (ja/nee) Inkomen uit onderneming respondent (ja/nee) Inkomen uit vermogen respondent (ja/nee) Inkomen uit pensioen respondent (ja/nee) Inkomen uit uitkering respondent (ja/nee) Partner inkomen (ja/nee) Inkomen uit arbeid partner (ja/nee) Inkomen uit onderneming partner (ja/nee) Inkomen uit vermogen partner (ja/nee) Inkomen uit pensioen partner (ja/nee) Inkomen uit uitkering partner (ja/nee) Omzet

Samenstelling huishouden

De variabele geeft aan of het een één- of meerpersoonshuishouden betreft en of er kinderen in het huishouden aanwezig zijn. Bij kinderen wordt onderscheid gemaakt tussen jonger en ouder dan 18 jaar.

Positie in het huishouden

Hier wordt aangegeven of iemand hoofdkostwinner is met of zonder partner. Indien iemand partner van de hoofdkostwinner is, dan wordt aangegeven of hij/zij gehuwd is. Voor kinderen wordt aangegeven of ze meerder- of minderjarig zijn.

Percentielgroepen gestandaardiseerd besteedbaar huishoudensinkomen

Percentielgroepen¹⁾ van het bruto-inkomen van het huishouden verminderd met:

- betaalde inkomensoverdrachten,
- premies inkomensverzekeringen,
- premies ziektekostenverzekeringen, en
- belastingen op inkomen en vermogen.

Toelichting: betaalde inkomensoverdrachten bestaan uit overdrachten tussen huishoudens zoals alimentatie betaald aan de ex-echtgeno(o)t(e). Premies inkomensverzekeringen betreffen premies betaald voor sociale verzekeringen, volksverzekeringen en particuliere verzekeringen in verband met werkloosheid, arbeidsongeschiktheid en ouderdom en nabestaanden. Dit inkomen is gestandaardiseerd, dat wil zeggen gecorrigeerd voor verschillen in grootte en samenstelling van het huishouden om de inkomens van verschillende typen huishoudens onderling vergelijkbaar te maken.

Inkomen uit arbeid

Bij personen en huishoudens wordt hieronder verstaan loon en salaris inclusief de werknemers- en werkgeversbijdrage in de premies voor de sociale verzekeringen, tantième, spaarloon en de beloning van arbeid die niet in dienstbetrekking is verricht. Ook de waarde van het privégebruik van de auto van de werkgever is hiertoe gerekend.

Inkomen uit eigen onderneming

Inkomen uit eigen onderneming bestaat uit het fiscale resultaat uit onderneming vermeerderd met het bedrag van de investeringsaftrek.

¹⁾ Een percentiel is een van de 100 delen die de inkomensbestand in gelijke grootte verdelen. Hier worden steeds groepen gemaakt van 10 percentielen.

Inkomen uit vermogen

Bij personen en huishoudens wordt hieronder verstaan de som van inkomsten uit financieel vermogen, inkomsten uit onroerend goed en inkomsten uit overige bezittingen, verminderd met betaalde rente. Toelichting: tot inkomsten uit financieel vermogen behoren ontvangen rente van banktegoeden, inkomsten uit obligaties en dividenden. Bij onroerend goed gaat het om inkomsten uit eigen woning en overige inkomsten uit onroerend goed.

Inkomen uit pensioen

De bruto-uitkering AOW en aanvullend pensioen bestaande uit uitkeringen van pensioenfondsen en lijfrente-uitkeringen.

Inkomen uit uitkering

Onder uitkering wordt verstaan: uitkeringen betaald door de overheid die aan huishoudens worden toegekend om financiële zekerheid te bieden tegen een aantal risico's (zoals ziekte, invaliditeit, arbeidsongeschiktheid, ouderdom, het overlijden van naasten en werkloosheid) of om in bepaalde behoeftes te voorzien (zoals huisvesting en onderwijs). Voorbeelden: zorgtoeslag, bijstand, oorlogspensioenen, pensioenen voormalig overheidspersoneel overzeese gebiedsdelen, kinderbijslag, studiebeurzen.

Omzet

Onder omzet wordt verstaan de waarde (prijs * hoeveelheid) van de aan derden geleverde goederen en of diensten.

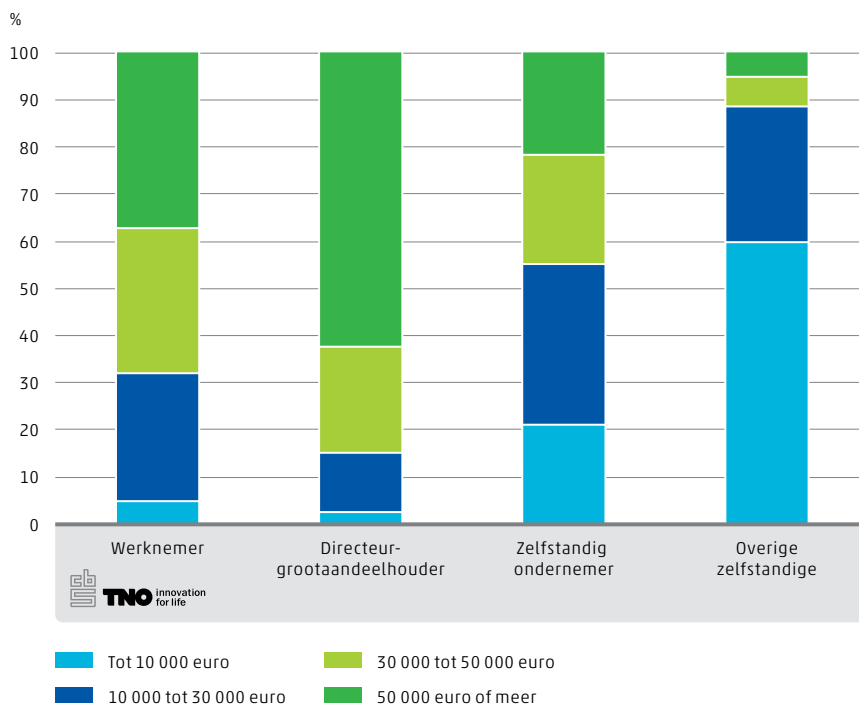
Kader 2.1 Inkomenspositie van zelfstandig ondernemers

Cijfers over de inkomenspositie van zelfstandigen worden door het CBS regulier gepubliceerd op basis van integrale inkomensgegevens. Deze cijfers zijn samengesteld op basis van gegevens van de Belastingdienst.

In de Inkomensstatistiek worden personen naar sociaaleconomische categorie ingedeeld op basis van de inkomensbron waarmee op jaarbasis het meeste inkomen is gegenereerd. Bij het bepalen van de sociaal economische categorie wordt een groter gewicht toegekend aan inkomen uit eigen onderneming, omdat het resultaat uit onderneming laag of zelfs negatief kan zijn, ofschoon de persoon hiervoor vele uren per week actief is. Personen zijn in dit geval alleen getypeerd als zelfstandig ondernemer, indien geen substantiële inkomsten uit andere bronnen bij de persoon aanwezig waren. De sociaaleconomische categorie van zelfstandig ondernemers wijkt daarmee af van de doelpopulatie van de ZEA, die bestaat uit alle personen die inkomen uit eigen onderneming hebben oftewel winstaangifte doen.

In het figuur hieronder staat de verdeling van het persoonlijk primair inkomen over vier groepen, namelijk werknemers, dga's, zelfstandig ondernemers en overige zelfstandigen. Het primair inkomen van personen omvat het bruto inkomen uit arbeid en inkomen als zelfstandige. Omdat inkomen uit vermogen niet altijd eenduidig is toe te rekenen aan de afzonderlijke personen binnen een huishouden is dit bestanddeel in het persoonlijk primair inkomen buiten beschouwing gelaten.

Personen naar klassen van het persoonlijk primair inkomen en sociaaleconomische categorie, 2015 voorlopig

3.

Dataverzameling

3.1 Steekproef

Doelpopulatie

De doelpopulatie van de ZEA 2017 bestaat uit alle zelfstandig ondernemers van 15 jaar of ouder die in Nederland wonen en werken. Een zelfstandig ondernemer is een persoon die voor eigen rekening of risico arbeid verricht in een eigen bedrijf of praktijk en winstaangifte doet bij de Belastingdienst. Het gaat om 'zelfstandig ondernemers zonder personeel' en 'zelfstandig ondernemers met personeel'. Directeuren-grotoaandeelhouder (DGA's), meewerkende gezinsleden en overige niet-werknemers die betaalde arbeid verrichten (waaronder personen met resultaat uit overige werkzaamheden) behoren niet tot de doelpopulatie.

De doelpopulatie van de ZEA 2017 is als volgt geoperationaliseerd:

- alle zelfstandig ondernemer opgenomen in de meest recente Satelliet Zelfstandige Ondernemingen (SZO);
- met een bekende bedrijfstak volgens de CBS-Standaard Bedrijfsindeling (SBI);
- minstens 15 jaar oud bij de start van het veldwerk op 8 februari 2017, en
- geregistreerd in de Basisregistratie Personen (BRP) als ingezetene en als lid van een particulier huishouden op het moment van steekproefbewerking. Personen in een institutioneel huishouden (zoals bijvoorbeeld een bejaardentehuis of een asielzoekerscentrum) zijn dus uitgesloten.

Steekproefkader

Het steekproefkader van de ZEA 2017 is gebaseerd op het meest recente inkomensbestand dat beschikbaar is op het moment dat het kader wordt samengesteld. Dat is het voorlopig inkomensbestand van 2015. In dit bestand zijn alle personen opgenomen die op 1 januari 2015 tot de Nederlandse bevolking behoorden en in 2015 winstaangifte bij de Belastingdienst hebben gedaan. Dit bestand wordt gekoppeld aan het voorlopige huishoudensbestand (peildatum 30 september 2016) en het voorlopige adressenbestand (peildatum 30 juni 2016). Het kader bevat 1.119.089 personen. Dit kader is groter dan de geoperationaliseerde doelpopulatie: bij de steekproefbewerking worden uit het kader getrokken personen die zijn overleden, jonger zijn dan 15 jaar, geëmigreerd of niet wonen in een particulier huishouden, uit de steekproef verwijderd. Het steekproefkader bevat na bewerking per persoon de volgende variabelen: sleutelvariabele, geslacht, geboortjaar, geboortemaand, geboortedag, Standaard Bedrijfsindeling (SBI) 5 digit, SBI sectieletter, regionale indeling (Corop), herkomst, geregistreerd in BRP, particulier huishouden.

Steekproefomvang

Het streven was een bruto respons van minimaal 27,9% te realiseren. De omvang van de uit te zetten steekproef is bepaald op 23.400. De verwachte bruto respons (hier bedoeld: totale respons minus de respondenten die op moment van enquêtering niet meer tot de doelgroep behoren, als deel van de uitgezette steekproef) bedraagt 27,9% met een maximale afwijking van 2 procentpunten. Voor ZEA 2017 is een steekproef van personen getrokken uit het hier boven beschreven steekproefkader. Om er

zeker van te zijn dat van de getrokken steekproef na het bewerkingsproces minstens 23.400 personen beschikbaar waren voor uitzet van de vragenlijst, is een steekproef van $23.400 \times 1,5 = 35.100$ personen getrokken.

Steekproeftrekking

De steekproef is een systematische Probability Proportional to Size-steekproef. Alle personen in het steekproefkader hebben dezelfde trekkingskans, behalve jongeren van 15 tot 25 jaar en mensen met een niet-westerse migratieachtergrond. Zij hebben een trekkingskans die anderhalf keer zo groot is omdat bekend is dat ze minder vaak responderen (zoals ook weer bleek uit de ZEA 2015).

Het steekproefkader is eerst gesorteerd op geslacht, leeftijdsklasse, bedrijfstak waarin de zelfstandig ondernemer werkzaam is, en corop-gebied (regio). De corop-variabele is afgeleid uit de gemeentecode. Daarna zijn de personen binnen een groep van hetzelfde geslacht, dezelfde leeftijdsklasse, dezelfde bedrijfstak en dezelfde corop in willekeurige volgorde geplaatst. Door het steekproefkader op deze manier te sorteren is de steekproef evenredig verdeeld over deze variabelen. Uit dit kader is een steekproef getrokken van 35.100 personen.

Bij de Basisregistratie Personen (BRP) zijn vervolgens de namen en adressen opgevraagd van de ruim 35 duizend personen in de steekproef. Van de personen die zijn uitgeschreven uit de BRP, krijgt het CBS geen namen en adressen. Een aantal personen heeft bij de gemeente te kennen gegeven dat zij niet willen dat de gemeente hun persoonsgegevens aan derden levert. Deze personen worden verwijderd uit de steekproef, evenals personen die wonen in een institutioneel huishouden of een asielzoekerscentrum. Om de enquêtedruk te beperken worden ook personen verwijderd die op een adres wonen dat het afgelopen jaar al is benaderd voor een regulier CBS-steekproefonderzoek. Na het verwijderen van deze personen bleef er een steekproef over van 30.433 duizend personen. Uit deze steekproef is volledig willekeurig de definitieve steekproef van 23.400 personen getrokken.

De steekproeftrekking is grotendeels op een vergelijkbare wijze uitgevoerd als die van de ZEA 2015. Toen werd de steekproefuitzet echter in drie porties verdeeld. Dit had als reden dat er destijds telefonisch gerappelleerd werd als er niet binnen een vooraf gestelde tijd een respons binnen was. Om de druk van het nabellen op het enquêtecorps te verdelen is de steekproef in drie porties uitgezet. Telefonisch rappelleren was ingezet als middel om de respons te verhogen. Daarentegen is in 2017 een incentive (kans op een iPad) ingezet als een van de respons-verhogende maatregelen.

3.2 Veldwerk

Wijze van dataverzameling

Steekproefpersonen konden via internet (CAWI) deelnemen aan het onderzoek. De volgende strategie is daarbij gehanteerd:

- Steekproefpersonen ontvangen een aanschrijfbrief met daarin het verzoek om deel te nemen aan het onderzoek en de bijbehorende inloggegevens. Bij de aanschrijfbrief wordt een folder meegestuurd die specifiek is samengesteld voor de ZEA.
- Twee weken daarna wordt aan steekproefpersonen een eerste rappelbrief verstuurd met daarin opnieuw het verzoek om te reageren. Deze brief wordt alleen verstuurd aan steekproefpersonen waarvan geen respons is ontvangen en die niet via het Contact Centre Inbound (CCI) van het CBS hebben aangegeven niet te kunnen of willen deelnemen aan het onderzoek.
- Twee weken na de eerste rappelbrief wordt aan steekproefpersonen een tweede rappelbrief verstuurd met opnieuw het verzoek om te reageren. Ook deze brief wordt alleen verstuurd aan steekproefpersonen waarvan nog geen respons is ontvangen en die niet via het CCI hebben aangegeven niet deel te nemen aan het onderzoek. In de brief wordt opgenomen dat respondenten tot en met 31 maart kunnen responderen.

De aanschrijfbrief, de rappelbrieven en de informatiefolder zijn opgenomen in de bijlagen.

Hoewel steekproeven zo kort mogelijk voor aanvang van de waarneemperiode worden getrokken, is niet te voorkomen dat het adres in de BRP niet correct blijkt te zijn omdat de steekproefpersoon is verhuisd. De Naam-Adres-Woonplaats (NAW)-gegevens zijn vlak voor de uitzet gecontroleerd. Tijdens de waarneemperiode zijn verhuizers niet opnieuw benaderd.

Responsperiode en verzenddata vragenlijst en reminders

De steekproef voor ZEA 2017 is in één portie uitgezet. De waarneming is gestart op 8 februari 2017. Tabel 3.2.1 bevat de datums waarop de aanschrijf- en rappelbrieven zijn verstuurd, de afsluitdatum voor de internetwaarneming en de steekproefaantallen. De brieven zijn op dinsdag 7 februari verstuurd met de 48-uurs post, zodat deze uiterlijk op donderdag in de bus vallen. De internetwaarneming is op maandag 3 april afgesloten.

3.2.1 Gegevens uitzet internetvragenlijst

Portie	Brief	Verzenddatum	Einddatum	Aantal
w1	Aanschrijf	7-feb		23 400
w1.1	Rappel 1	21-feb		20 937
w1.2	Rappel 2	7-mrt	31-mrt	18 500

Respons-verhogende maatregelen

Om een zo hoog mogelijke respons te realiseren zijn de volgende onderdelen op voorhand opgenomen in de benaderingsstrategie:

- De aanschrijfbrieven zijn zo helder en aantrekkelijk mogelijk voor de doelgroep opgesteld.
- In de aanschrijfbrieven is een formulering voor 'informed consent' opgenomen die respondenten uitlegt op welke wijze de privacy van de respondent wordt gewaarborgd.

- Bij de aanschrijfbrieven is een folder gevoegd die specifiek is samengesteld voor ZEA 2017. Gedurende het onderzoek is er een specifiek voor ZEA geschreven website beschikbaar onder de overzichtspagina van het CBS voor deelnemers aan CBS-enquêtes (<https://www.cbs.nl/nl-nl/deelnemers-enquetes/deelnemers-enquetes/personen/onderzoek/lopend/onderzoek-zelfstandigen-enquete-arbeid>).
- Om deelname aan het onderzoek te stimuleren is een incentive ingezet. Bij deelname maakt men kans op een iPad. Onderzoek heeft uitgewezen dat een dergelijke maatregel respons-verhogend werkt. In 2015 is telefonische motivatie ingezet als extra maatregel om de respons te verhogen. Deze is nu vervangen door een incentive.
- Respondenten die tot het einde van de internetvragenlijst zijn gekomen, maar deze alleen niet hebben verzonden (door op de knop 'verzenden' te drukken), zijn verwerkt als respons. Deze actie is helemaal op het einde van de waarneemperiode uitgevoerd.

Dataverwerking

Nadat het veldwerk van de ZEA was afgerond, zijn de verzamelde data verwerkt. Voor alle respondenten werd gecontroleerd of 75 procent van de vragen die aan elke respondent gesteld werden (sommige vragen worden aan de hand van routing slechts aan een deel van de respondenten gesteld) met een geldig antwoord was gevuld. Respondenten die niet aan dit criterium voldeden, werden niet meegenomen in de weging van de ZEA en nadere analyse. Onderwijs, beroep en bedrijf werden getypeerd, zie ook paragraaf 2.2. Bovendien is bij de verwerking van de data een aantal consistentieregels doorgevoerd die er bijvoorbeeld voor zorgen dat het totale aantal arbeidsongevallen dat een respondent heeft gehad overeenkomt met de verschillende antwoorden over het aantal ongevallen met een bepaalde verzuimduur. Ten slotte zijn samengestelde maten uit de vraagvariabelen uit de ZEA gemaakt.

Bescherming persoonsgegevens

De gegevens die in de ZEA worden gebruikt en verzameld, worden vertrouwelijk behandeld door TNO en CBS. De aangeschreven personen zijn hier over geïnformeerd via de informatiefolder. Daarnaast is op de ZEA-website een paragraaf over privacy opgenomen. Het onderzoek voldoet aan de Wet bescherming persoonsgegevens. Om de gegevens te beveiligen heeft het CBS tal van maatregelen getroffen. Zo is er een strenge geheimhoudingsplicht voor alle medewerkers, op straffe van rechtsvervolging. Gegevens over mensen worden zo snel mogelijk gescheiden van de namen en de adressen, d.w.z. de identificerende kenmerken. De gegevens worden verwerkt met goed beveiligde computersystemen waartoe onbevoegden geen toegang hebben. De wet garandeert dat gegevens alleen voor statistische doeleinden worden gebruikt. Geen enkele instelling kan toegang opeisen tot de gegevens die het CBS verzamelt. Naast het CBS beschikken uitsluitend TNO en SZW over het microdatabestand van de ZEA. Ook TNO en SZW houden zich aan de privacy bepalingen in de CBS-wet en de Wbp. In de statistische informatie die het CBS, TNO en SZW naar buiten brengen, zijn de naar de persoon herleidbare kenmerken verwijderd.

Via het Centrum voor Beleidsstatistiek van het CBS hebben andere onderzoeksinstituten (vanaf 1 juli 2018) de mogelijkheid om – onder voorwaarden – secundaire analyses op het ZEA-bestand uit te voeren. Het Centrum voor Beleidsonderzoek zal het ZEA 2017 databestand vanaf juli 2018 hiervoor beschikbaar stellen. De informatie die op basis van de ZEA – al dan niet gekoppeld aan andere bronnen – naar buiten wordt gebracht, is nooit herleidbaar tot individuele personen. Ook wordt per juli 2018 een zogenaamd DANS bestand beschikbaar gesteld.

3.3 Respons

Steekproefvervuiling

Na afleiding van de steekproef, zoals beschreven is in de paragraaf 'steekproefkader', zal een deel van de zelfstandig ondernemers ten tijde van het onderzoek niet langer werkzaam zijn als zodanig. Deze personen zijn ten onrechte in de steekproef opgenomen, wat leidt tot steekproefvervuiling. Bovendien zullen er personen zijn die na 2015 als zelfstandige zijn gestart. Deze personen zijn ten onrechte *niet* opgenomen in de steekproef. Dit heeft geen consequenties voor de steekproefvervuiling, maar betekent dat we op basis van de ZEA geen uitspraken kunnen doen over onlangs gestarte zelfstandigen.

De steekproefvervuiling op basis van de ZEA 2017 kan worden geschat op basis van de antwoorden die gegeven zijn in de vragenlijst. In de vragenlijst konden respondenten aangeven 'geen zelfstandig ondernemer te zijn'. De steekproefvervuiling in 2017 bedraagt 11,3% met een marge van 0,7%. Dit is iets hoger dan voor ZEA 2015 het geval was (10,7%) maar nog steeds veel lager dan voor ZEA 2012 het geval was (22%). De verschillen tussen 2015 en 2017 zijn niet significant.

Responsresultaten

Internetwaarneming

Er wordt onderscheid gemaakt tussen bruto responsen en bruikbare responsen. Een deel van de responsen blijkt uiteindelijk namelijk niet bruikbaar te zijn. Er kan sprake zijn van uitval vanwege kaderfouten of onvoldoende vulling van een ingevulde vragenlijst. Kaderfouten betreffen bijvoorbeeld responsen waarvoor geldt dat de door de respondent gerapporteerde geboortedatum en het geslacht beide afwijken van betreffende kenmerken in de registratie of responsen waarvoor geldt dat de respondent antwoordt geen zelfstandig ondernemer te zijn. Onvoldoende vulling betekent dat minder dan 75% van de vragen die door alle respondenten zouden moeten worden beantwoord met een geldig antwoord is gevuld. Het leeg laten van een antwoordveld is geen geldige waarde. Indien 'Weet niet' expliciet als antwoordcategorie is opgenomen is dat wel een geldige waarde. Gezien de beoogde representativiteit van de steekproef was een responsaantal van 6 529 (=27,9%) het beoogde doel. Het betreft dan het totaal aantal bruto responsen, dus inclusief de onbruikbare responsen. Tabellen 3.3.1 en 3.3.2 geven de gerealiseerde responsresultaten.

3.3.1 Responsresultaten (aantallen)

	Totaal
Uitgezette steekproef	23400
Kaderfouten	9
Non-respons	253
OP verhuisd in Nederland	39
weigering	143
geen gelegenheid	0
niet in staat	45
taalbarrière	4
overig	23
Respons	7107
volledig	6318
geen zelfstandig ondernemer	787
geslacht én geboortedatum niet correct	2
Geen reactie	16030

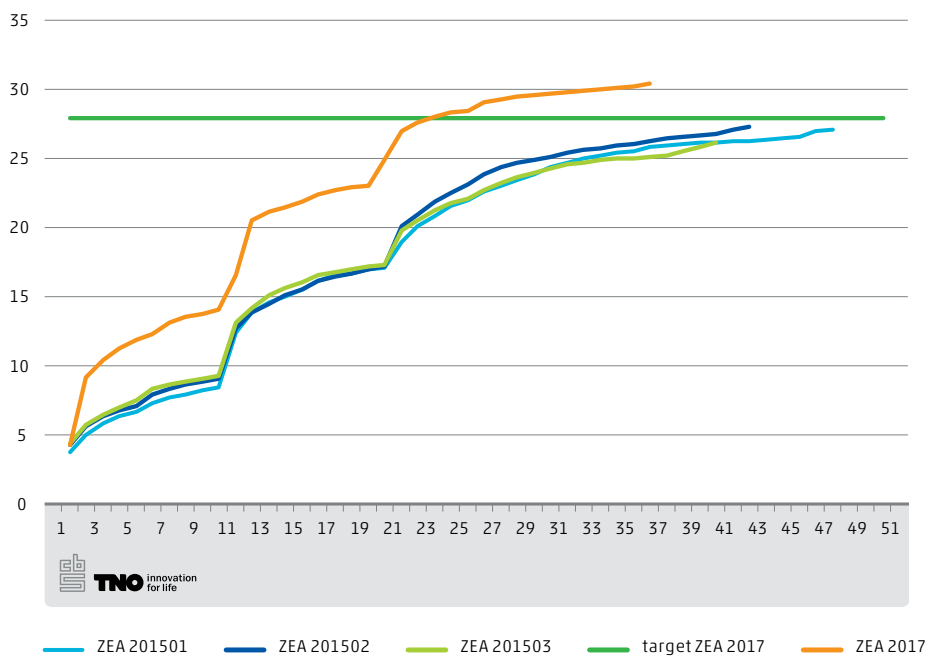
3.3.2 Responsresultaten (%)

	Totaal
Uitgezette steekproef	100
Kaderfouten	0
Non-respons	1,1
OP verhuisd in Nederland	0,2
weigering	0,6
geen gelegenheid	0,0
niet in staat	0,2
taalbarrière	0
overig	0,1
Respons	30,4
volledig	27
geen zelfstandig ondernemer	3,4
geslacht én geboortedatum niet correct	0,0
Geen reactie	68,5
Target	27,9

Zoals uit tabellen 3.3.1 en 3.3.2 blijkt, is het responstarget gehaald. De totale gerealiseerde respons ligt op 30,4%. Dit is 2,5 procentpunt boven de gestelde target.

3.3.3 Responsontwikkeling (%) waarneming in de tijd (dagen)

ZEA dagelijkse respons

In figuur 3.3.3 zijn duidelijk de momenten zichtbaar waarop de rappelbrieven zijn aangekomen. Het verloop is verder vergelijkbaar met 2015, alleen ligt de respons nu hoger.

Tabel 3.3.4 geeft de responsresultaten met vier varianten voor de berekening van het responspercentage.

3.3.4 Responsresultaten ZEA 2017

	N/%
	N
Uitgezette steekproef	23 400
Geschatte steekproefvervuiling (11,3%)	2 644
Uitgezette steekproef exclusief steekproefvervuiling	20 756
Totale respons	7 107
waarvan niet bruikbaar	872
waarvan te weinig ingevulde antwoorden	81
geen zelfstandige of niet conform steekproefgegevens	791
bruikbaar	6 235
	%
Responspercentage	
totale respons (excl niet zelfstandig ondernemers)- uitgezette steekproef	24,3
bruikbare respons/uitgezette steekproef	23,7
totale respons/uitgezette steekproef	26,6
bruikbare respons/uitgezette steekproef excl. vervuiling	26,9

Gewogen respons

Na afloop van het onderzoek is een gewogen responspercentage uitgerekend waarbij het responspercentage wordt gecorrigeerd voor over- en ondervetegenwoordiging van bepaalde groepen in de steekproef ten opzichte van een proportioneel getrokken steekproef. Dit betekent dat het responspercentage mag worden gewogen naar insluitkans, omdat de steekproef niet evenredig is getrokken. Jongeren en allochtonen zijn immers oververtegenwoordigd in de getrokken steekproef. Het gewicht van een steekproefpersoon is 1 gedeeld door de kans waarmee die persoon is geselecteerd in de steekproef. Op deze manier tellen personen met een grotere insluitkans minder zwaar mee dan personen met een kleinere insluitkans. Omdat de insluitgewichten van alle personen in de steekproef optellen tot het populatietotaal, ziet het gewogen responspercentage er als volgt uit:

$$p = \frac{2 \sum_{k \in A} r_k + 3 \sum_{k \in B} r_k}{2|A| + 3|B|} \times 100$$

Waarbij:

- A de verzameling is bestaande uit personen van 15 tot en met 24 jaar op 1 januari 2015 aangevuld met personen met een niet-westerse migratieachtergrond in de uitgezette steekproef en B de verzameling personen in de uitgezette steekproef met daaruit weggelaten verzameling A
- $|A|$ het aantal personen is in verzameling A
- $|B|$ het aantal personen is in verzameling B
- r_k gelijk is aan 1 als persoon k heeft gerespondeerd en 0 als persoon k niet heeft gerespondeerd.

Gebruik maken van bovenstaande formule bedraagt het gewogen responspercentage 31,1%.

3.4 Vergelijking van respons met steekproefkader

Vormen de personen die aan de ZEA hebben meegedaan een goede afspiegeling van het steekproefkader? Om deze vraag te beantwoorden vergelijken we de verdeling van een aantal achtergrondkenmerken tussen de respondenten van de ZEA en het steekproefkader. Dit steekproefkader wordt tevens gebruikt om de randtotalen voor de weging te bepalen. Zo is er gekeken naar de verdeling van de kenmerken die uiteindelijk in het weegmodel van de ZEA zijn opgenomen (de zogenaamde weegtermen, zie tabel 3.4.1 en 3.4.2).

3.4.1 Overzicht van weegtermen

Term	Omschrijving
1	Geslacht (2) × Leeftijd (3) × Herkomst (2)
2	Geslacht (2) × Leeftijd (3) × Opleiding (3)
3	Landsdeel (4) × Stedelijkheid (4)
4	Bedrijfstak (7)
5	Leeftijd (6)
6	Besteedbaar huishoudinkomen (10)

De frequentietellingen – in het weegkader en in de respons – van de variabelen die in de non-respons analyse zijn opgenomen, worden hieronder per deelpopulatie gepresenteerd. Merk op dat de frequentietellingen voor de respons zijn gecorrigeerd voor onder- of oververtegenwoordiging van bepaalde groepen bij de steekproeftrekking (door middel van de inverse van de insluitkans).

3.4.2 Hulpvariabelen uit het weegmodel

Geslacht (2)	Geslacht van de persoon	Man Vrouw
Leeftijd (3)	Leeftijd van de persoon op één januari 2015, ingedeeld in drie klassen	Van 15 tot 45 jaar Van 45 tot 55 jaar Vanaf 55 jaar
Leeftijd (6)	Leeftijd van de persoon op één januari 2015, ingedeeld in zes klassen	Van 15 tot 35 jaar Van 35 tot 45 jaar Van 45 tot 55 jaar Van 55 tot 65 jaar Vanaf 65 jaar
Herkomst (2)	Herkomst van de persoon	Personen met een Nederlandse achtergrond Personen met een migratieachtergrond
Bedrijfstak (7)	Bedrijfstak waarin de persoon werkzaam is, volgens de Standaard Bedrijfsindeling 2008	SBI-sectie A SBI-secties B, C, D, E en F SBI-secties G en H SBI-secties I, J, K, L en N SBI-sectie M SBI-secties O, P, S, T en U SBI-secties Q en R
Landsdeel (4)	Landsdeel waarin de gemeente ligt, waarin de persoon staat ingeschreven	Noord-Nederland Oost-Nederland West-Nederland Zuid-Nederland
Stedelijkheid (4)	Stedelijkheid van de gemeente, waarin de persoon staat ingeschreven	Sterk of zeer sterk stedelijk Matig stedelijk Weinig stedelijk Niet stedelijk
Opleiding (3)	De hoogst behaalde opleiding van de persoon	Laag Middelbaar Hoog
Besteedbaar huishoudinkomen (10)	Het besteedbaar huishoudinkomen van de persoon in 2012, ingedeeld in decielen	Van 0% tot 10% Van 10% tot 20% Van 20% tot 30% Van 30% tot 40% Van 40% tot 50% Van 50% tot 60% Van 60% tot 70% Van 70% tot 80% Van 80% tot 90% Van 90% tot 100%

De verschillen in de tellingen van Geslacht × Leeftijd × Herkomst voor het weegkader en de respons zijn weergegeven in tabel 3.4.3 en bedragen maximaal 6,6 procentpunt. Het grootste verschil bestaat bij de categorie, 'Man : vanaf 55 jaar : Nederlandse achtergrond'. Voor deze groep is de oververtegenwoordiging in de respons ten opzichte van het weegkader gelijk aan 6,6 procentpunt. Verder is voor categorie, 'Man : 15 tot 45 jaar : personen met een migratieachtergrond', de respons met 3,8 procentpunt ondervertegenwoordigd ten opzichte van het weegkader. Ook de personen met een Nederlandse achtergrond in deze categorie zijn ondervertegenwoordigd in de respons.

3.4.3 Frequentietelling Geslacht × Leeftijd × Herkomst

Weegterm	Weegkader	Respons	Vershil
			Weegkader
	%		Respons (procentpunt)
Man			
van 15 tot 45 jaar			
autochtoon	18,7	15,9	2,8
allochtoon	6,1	2,3	3,8
Man			
van 45 tot 55 jaar			
autochtoon	15,4	16,6	-1,3
allochtoon	3,2	2,3	0,9
Man			
vanaf 55 jaar			
autochtoon	18,2	24,8	-6,6
allochtoon	2,5	2,7	-0,2
Vrouw			
van 15 tot 45 jaar			
autochtoon	10,8	9,3	1,5
allochtoon	3,2	1,6	1,6
Vrouw			
van 45 tot 55 jaar			
autochtoon	9,8	10,9	-1,1
allochtoon	2,0	1,9	0,1
Vrouw			
vanaf 55 jaar			
autochtoon	8,8	10,4	-1,6
allochtoon	1,4	1,3	0,0

Het verschil tussen de tellingen van weegterm Geslacht × Leeftijd × Opleiding voor het weegkader en de respons is maximaal 3,7 procentpunt (tabel 3.4.4). De variabele 'onderwijsniveau' is niet beschikbaar voor het ZEA steekproefkader. De verdeling naar onderwijsniveau is daarom, net als bij de NEA, ontleend aan de verdeling die binnen de Enquête Beroepsbevolking (EBB) wordt gevonden. De ondervertegenwoordiging is maximaal voor categorie: 'Man : 15 t/m 44 jaar : Middelbaar onderwijsniveau' (3,2 procentpunt). Daartegenover staat een oververtegenwoordiging in de respons van 3,7 procentpunt voor categorie, 'Man : vanaf 55 jaar : Middelbaar opgeleid'.

3.4.4 Frequentietelling Geslacht × Leeftijd × Opleiding

Weegterm	Weegkader	Respons	Vershil Weegkader
	%		Respons (procentpunt)
Man			
van 15 tot 45 jaar			
laag	4,7	2,1	2,5
middelbaar	10,8	7,6	3,2
hoog	9,3	8,5	0,8
Man			
van 45 tot 55 jaar			
laag	3,7	3,2	0,5
middelbaar	8,0	8,2	-0,1
hoog	6,9	7,6	-0,7
Man			
vanaf 55 jaar			
laag	4,6	5,1	-0,5
middelbaar	7,7	11,4	-3,7
hoog	8,4	11,0	-2,5
Vrouw			
van 15 tot 45 jaar			
laag	1,2	0,7	0,6
middelbaar	5,2	3,5	1,7
hoog	7,5	6,7	0,8
Vrouw			
van 45 tot 55 jaar			
laag	1,6	1,3	0,3
middelbaar	4,8	4,9	-0,1
hoog	5,4	6,5	-1,1
Vrouw			
vanaf 55 jaar			
laag	2,4	2,1	0,3
middelbaar	3,6	4,1	-0,5
hoog	4,2	5,6	-1,4

Voor de weegterm Landsdeel x Stedelijkheid bestaat er een ondervertegenwoordiging in de respons van 2,6 procentpunt van mensen uit weinig stedelijke gebieden in Noord Nederland.

3.4.5 Frequentietelling Landsdeel x Stedelijkheid

Weegterm	Weegkader	Respons	Vershil
			Weegkader
	%		Respons (procentpunt)
Noord-Nederland			
zeer sterk en sterk stedelijk	1,6	1,5	0,2
Oost-Nederland			
zeer sterk en sterk stedelijk	1,3	1,5	-0,2
West-Nederland			
zeer sterk en sterk stedelijk	3,4	3,4	-0,1
Zuid-Nederland			
zeer sterk en sterk stedelijk	3,8	4,1	-0,3
Noord-Nederland			
matig stedelijk	6,5	6,4	0,1
Oost-Nederland			
matig stedelijk	4,0	4,1	-0,2
West-Nederland			
matig stedelijk	7,9	8,5	-0,6
Zuid-Nederland			
matig stedelijk	2,4	2,3	0,1
Noord-Nederland			
weinig stedelijk	33,4	30,8	2,6
Oost-Nederland			
weinig stedelijk	7,0	7,3	-0,3
West-Nederland			
weinig stedelijk	5,4	5,2	0,2
Zuid-Nederland			
weinig stedelijk	3,1	3,5	-0,4
Noord-Nederland			
niet stedelijk	7,6	7,4	0,2
Oost-Nederland			
niet stedelijk	4,3	4,9	-0,6
West-Nederland			
niet stedelijk	6,5	6,9	-0,4
Zuid-Nederland			
niet stedelijk	2,0	2,2	-0,2

De verschillen in de tellingen naar bedrijfstak voor het weegkader en de respons bedragen maximaal 7,2 procentpunt. Dit verschil wordt gevonden door een oververtegenwoordiging van de respons in Bedrijfstak 'M' (=Advisering, onderzoek en overige specialistische zakelijke dienstverlening). De bedrijfstakken B tot en met H zijn ondervertegenwoordigd in de respons.

3.4.6 Frequentietelling Bedrijfstak

Weegterm		Weegkader	Respons	Vershil Weegkader
		%		Respons (procentpunt)
A	Landbouw, jacht en bosbouw	9,0	8,1	0,8
B tot en met F	Winning van delfstoffen, Industrie, Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht, Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering, Bouwnijverheid	15,8	10,8	5,0
G en H	Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen, Vervoer en opslag	18,6	15,9	2,7
I tot en met L en N	Verschaffen van accommodatie en maaltijden, Informatie en communicatie, Financiële activiteiten en verzekeringen, Exploitatie van en handel in onroerend goed, Administratieve en ondersteunende diensten	14,8	14,5	0,4
M	Advisering, onderzoek en overige specialistische zakelijke dienstverlening	17,2	24,4	-7,2
O en P en S tot en met U	Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen, Onderwijs, Overige diensten, Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik, Extraterritoriale organisaties en lichamen	10,3	9,7	0,6
Q en R	Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening, Kunst, amusement en recreatie	14,4	16,6	-2,3

Uit tabel 3.4.7 blijkt dat personen jonger dan 45 jaar ondervertegenwoordigd zijn in de respons terwijl ouderen juist relatief vaak responderen.

3.4.7 Frequentietelling leeftijd

Weegterm	Weegkader	Respons	Vershil Weegkader
	%		Respons (procentpunt)
Van 15 tot 35 jaar	16,3	10,1	6,3
Van 35 tot 45 jaar	22,4	19,0	3,4
Van 45 tot 55 jaar	30,4	31,7	-1,4
Van 55 tot 65 jaar	21,2	28,3	-7,2
Van 65 tot 70 jaar	5,9	7,4	-1,5
Vanaf 70 jaar	3,8	3,5	0,3

De lagere inkomens responderen minder goed dan de hogere inkomens zo blijkt uit tabel 3.4.8. In het hoogste inkomensdeciel bestaat een oververtegenwoordiging van de respons ten opzichte van het weegkader van 3,3 procentpunt.

3.4.8 Frequentietelling besteedbaar huishoudinkomen

Weegterm	Weegkader	Respons	Vershil Weegkader
	%	Respons (procentpunt)	
Van 0% tot 10%	6,8	5,2	1,6
Van 10% tot 20%	3,2	2,6	0,5
Van 20% tot 30%	3,8	3,3	0,6
Van 30% tot 40%	4,9	4,2	0,6
Van 40% tot 50%	6,6	5,8	0,8
Van 50% tot 60%	9,0	7,9	1,1
Van 60% tot 70%	11,0	10,6	0,4
Van 70% tot 80%	13,3	13,4	-0,2
Van 80% tot 90%	16,4	18,7	-2,3
Van 90% tot 100%	25,0	28,3	-3,3

Conclusie

Uit de verdeling van verschillende kenmerken in het weegkader en de respons blijkt een aantal verschillen. Zo zijn ouderen, hoogopgeleiden en mensen met een hoger inkomen in enige mate oververtegenwoordigd in de respons. Jongeren zijn enigszins ondervertegenwoordigd in de respons. Met deze verschillen is op een aantal kenmerken in de weging rekening gehouden. Dit zorgt ervoor dat de respons na weging zoveel mogelijk representatief is. Informatie over het weegkader is te vinden in paragraaf 3.5.

3.5 Weging

De responsoverzichten uit de vorige paragraaf laten duidelijk zien dat een bepaald 'soort' personen is oververtegenwoordigd in de responsgegevens en dat een andere 'soort' personen is ondervertegenwoordigd. Zo bestaat de respons bijvoorbeeld, na correctie voor de ongelijke trekkansen, voor 60,9% uit personen die 45 jaar of ouder zijn, terwijl de populatie voor 61,2% bestaat uit personen die 45 jaar of ouder zijn. Om te corrigeren voor deze over- en ondervertegenwoordiging van een bepaald 'soort' personen worden de responsgegevens gewogen. Het 'soort' personen dat is oververtegenwoordigd in de respons krijgt een lager correctiegewicht, het 'soort' personen dat is ondervertegenwoordigd krijgt een hoger correctiegewicht. Bij het schatten van populatietotalen worden de responsgegevens gewogen met het product van insluitgewicht en correctiegewicht, om zowel te corrigeren voor de ongelijke responskansen als ook voor de ongelijke trekkansen. Het product van insluitgewicht en correctiegewicht heet eindgewicht.

De insluitgewichten zijn gelijk aan de inverse van de trekkansen die gebruikt zijn bij het trekken van de steekproef. De correctiegewichten worden met de calibratieschatter berekend (zie bijvoorbeeld Särndal & Lundström, 2005). Voor het berekenen van de correctiegewichten heeft de calibratieschatter een weegmodel nodig, dat bestaat uit een lineaire combinatie van het product van een of meer hulpvariabelen. Dit weegmodel moet laten zien welk 'soort' personen oververtegenwoordigd is in de respons en welk 'soort' personen ondervertegenwoordigd is. De calibratieschatter berekent het correctiegewicht zó, dat de met het product van insluitgewicht en correctiegewicht gewogen som van ieder product van hulpvariabelen uit het weegmodel gelijk is aan het populatietotaal van dat product. Voor het berekenen van de correctiegewichten is het weegprogramma BASCULA gebruikt, een onderdeel van het door het CBS ontwikkelde BLAISE.

Het weegmodel

De hulpvariabelen die het weegmodel kent, zijn te vinden in tabel 3.4.2. Op de hoogst behaalde opleiding na, zijn de waarden van alle hulpvariabelen voor alle personen in het steekproefkader te vinden in registers die het CBS gebruikt voor het maken van statistieken. Sommeren van die waarden over alle personen in het steekproefkader levert de populatietotalen die de calibratieschatter nodig heeft. De hoogst behaalde opleiding is niet voor iedereen in het steekproefkader beschikbaar via registers. Om te weten wat de hoogst behaalde opleiding van de respondenten van het onderzoek is, zijn hierover vragen opgenomen in de vragenlijst van het onderzoek. Voor het populatietotaal van de hoogst behaalde opleiding worden de responsgegevens van de Enquête Beroepsbevolking (EBB) gebruikt. Door de verdeling van onderwijsniveaus naar leeftijd en geslacht van zelfstandigen in de EBB te relateren aan de verdeling naar leeftijd en geslacht uit het steekproefkader kan een schatting gemaakt worden van de verdeling van het aantal personen in het steekproefkader als functie van de hoogst behaalde opleiding.

Voor het wegen van de responsgegevens zijn de hulpvariabelen uit tabel 3.4.2 gecombineerd tot het weegmodel uit tabel 3.4.1 dat gebaseerd is op het weegmodel van de ZEA 2012 en die van de ZEA 2015. Het weegmodel is exact gelijk aan het weegmodel dat gebruikt is voor de ZEA 2015. In 2015 is de term besteedbaar huishoudinkomen (10) toegevoegd aan het weegmodel omdat het de weging duidelijk verbeterde. De minimale celvulling bij de weegtermen is 40, ruim boven de gebruikelijke ondergrens van 20 (zie bijvoorbeeld Särndal, Swensson, & Wretman, 1992, paragraaf 7.7).

De gewichten

Als de correctiegewichten bij het wegen worden begrensd dan hebben de eindgewichten een minimum waarde van 6,1 en een maximum waarde van 713,1.

Voor het bespreken van de waarden van de correctiegewichten is het handig om de correctiegewichten te schrijven als het product van een gemiddeld correctiegewicht en een met dat gemiddelde correctiegewicht genormaliseerd correctiegewicht.

Het gemiddelde correctiegewicht is gelijk aan

$$\bar{c} = \frac{\sum_{i \in S} \pi_i^{-1}}{\sum_{i \in R} \pi_i^{-1}},$$

met S de steekproef, R de verzameling van respondenten en π_i^{-1} het insluitgewicht van persoon i . Het genormaliseerde correctiegewicht is gelijk aan

$$c_i^n = \frac{c_i}{\bar{c}},$$

met c_i het correctiegewicht van persoon i . Het gemiddelde correctiegewicht corrigeert voor de totale uitval door non-respons. Het genormaliseerde correctiegewicht corrigeert voor de selectiviteit in de non-respons. Personen van het 'soort' personen dat is ondervertegenwoordigd in de respons hebben een genormaliseerd correctiegewicht dat groter is dan één, personen van het 'soort' personen dat is oververtegenwoordigd in de respons hebben een genormaliseerd correctiegewicht dat kleiner is dan één. Zouden de hulpvariabelen van het weegmodel geen over- of ondervertegenwoordiging laten zien van een bepaald 'soort' personen, dan hadden alle genormaliseerde correctiegewichten de waarde één. Maar paragraaf 3.4 laat zien dat de hulpvariabelen uit het weegmodel wel over- en ondervertegenwoordiging in de respons laten zien. De waarden van de genormaliseerde correctiegewichten verschillen dan ook duidelijk van één, zoals tabel 3.5.1, met het gemiddelde en de standaarddeviatie van de genormaliseerde correctiegewichten, laat zien. Ook laat tabel 3.5.1 duidelijk zien dat alle hulpvariabelen uit het weegmodel een bijdrage leveren aan het corrigeren van de selectiviteit in de non-respons. Alle hulpvariabelen uit het weegmodel kennen zowel categorieën met een gemiddeld genormaliseerd correctiegewicht dat groter is dan één, als ook categorieën met een gemiddeld genormaliseerd correctiegewicht dat kleiner is dan één.

3.5.1 Gemiddelde en standaarddeviatie van het genormaliseerde correctiegewicht

Variabele	Categorie	Gemiddelde	Standaarddeviatie
Geslacht (2)	Man	0,991	0,503
	Vrouw	1,016	0,393
Leeftijd (6)	Van 15 tot 35 jaar	1,625	0,547
	Van 35 tot 45 jaar	1,180	0,579
	Van 45 tot 55 jaar	0,957	0,290
	Van 55 tot 65 jaar	0,747	0,273
	Van 65 tot 70 jaar	0,802	0,291
	Vanaf 70 jaar	1,088	0,303
Herkomst (2)	Autochtoon	0,929	0,366
	Allochtoon	1,518	0,724
Opleiding (3)	Laag	1,252	0,584
	Middelbaar	1,013	0,469
	Hoog	0,909	0,388
Landsdeel (4)	Noord-Nederland	0,961	0,396
	Oost-Nederland	0,967	0,449
	West-Nederland	1,044	0,495
	Zuid-Nederland	0,956	0,446
Stedelijkheid (4)	Zeer ster en sterk stedelijk	1,066	0,513
	Matig stedelijk	0,930	0,436
	Weinig stedelijk	0,962	0,410
	Niet stedelijk	0,929	0,396
Bedrijfstak (7)	A	1,104	0,307
	B tot en met F	1,460	0,458
	G en H	1,169	0,458
	I tot en met L en N	1,025	0,454
	M	0,705	0,350
	O en P en S tot en met U	1,063	0,468
	Q en R	0,864	0,356
Besteedbaar huishoudinkomen (10)	Van 0% tot 10%	1,315	0,440
	Van 10% tot 20%	1,205	0,465
	Van 20% tot 30%	1,171	0,561
	Van 30% tot 40%	1,149	0,541
	Van 40% tot 50%	1,145	0,469
	Van 50% tot 60%	1,140	0,519
	Van 60% tot 70%	1,041	0,475
	Van 70% tot 80%	0,988	0,462
	Van 80% tot 90%	0,877	0,413
	Van 90% tot 100%	0,884	0,395

4.

Kwaliteit van de ZEA

De kwaliteit van de ZEA kan allereerst worden afgemeten aan de respons. Hierbij gaat het vooral om de hoogte van het responspercentage en in hoeverre er aanwijzingen zijn voor selectiviteit van de respons. Dit onderwerp is in hoofdstuk 3 uitgebreid aan bod gekomen.

Een tweede kenmerk dat mede bepalend is voor de kwaliteit van de ZEA betreft de antwoorden op de vragen in de vragenlijst. Hierbij gaat het ten eerste om de mate waarin vragen worden overgeslagen (item non-respons) en ten tweede om de betrouwbaarheid of homogeniteit van de gehanteerde schalen in de vragenlijst. Daarnaast zijn de reacties van respondenten op een open vraag aan het einde van de vragenlijst relevant, waarin de respondenten konden aangeven wat zij van de vragenlijst vonden.

In dit hoofdstuk wordt gebruik gemaakt van ongewogen gegevens. Hierdoor kunnen aantallen en percentages afwijken van de aantallen en percentages in de tabel met inhoudelijke resultaten (zie hoofdstuk 5), waarbij de gegevens worden gewogen om zo representatief mogelijke uitspraken te kunnen doen over de doelpopulatie van alle zelfstandig ondernemers in Nederland.

4.1 Item non-respons

In een schriftelijke vragenlijst kunnen respondenten naar keuze vragen beantwoorden of overslaan. In een internet-enquête zoals de ZEA is dit afhankelijk van de wijze waarop de vragenlijst is geprogrammeerd. In de ZEA is ervoor gekozen om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de internet-enquête van de NEA en respondenten de mogelijkheid te geven om vragen over te slaan. Dit is echter niet expliciet aangegeven in de toelichting van de vragenlijst voor de respondenten. Een vragenlijst wordt als bruikbaar beschouwd indien minimaal 75% van de vragen is ingevuld.

Sommige vragen in de vragenlijst moeten per se worden beantwoord om de vragenlijst te kunnen vervolgen. Dit zijn de vragen waarvan de antwoorden bepalen of andere vragen al dan niet worden gesteld. Om problemen in de routing van respondenten te voorkomen, kunnen respondenten alleen verder in de vragenlijst indien ze de betreffende selectievraag beantwoorden.

Ontbrekende waarden op individuele vragen worden veroorzaakt doordat respondenten vragen overslaan als ze het antwoord niet weten of niet willen geven. Dit kan wijzen op een onduidelijke of foutieve vraagstelling. Bij het overgrote deel van de vragen was het aantal ontbrekende waarden zeer beperkt (minder dan 5% van de respondenten die de betreffende vraag had moeten beantwoorden). In tabel 4.1.1 staan de vragen genoemd die meer dan 5% ontbrekende waarden hadden.

4.1.1 Vragen met meer dan 5% ontbrekende waarden

	Aantal valide antwoorden	Ontbrekende waarden	Aantal verwachte antwoorden
		%	
Tot welke leeftijd denkt u – lichamelijk en geestelijk – in staat te zijn om uw huidige werk voort te zetten?	3 995	35,9	6 235
Tot welke leeftijd wilt u doorgaan met werken?	4 267	31,6	6 235
Als u vrij mocht kiezen, werkt u dan liever in loondienst of als zelfstandig ondernemer?	5 404	13,3	6 235
In mijn werk lever ik een duidelijke bijdrage aan het ontwikkelen en verbeteren van producten/diensten	5 601	10,2	6 235
Wat is de reden dat u zich tegen arbeidsongeschiktheid hebt verzekerd?	1 601	9,3	1 766
Om hoeveel ongevallen ging het?	99	8,3	108
Hoeveel uur per week zou u als zelfstandige willen werken?	4 572	7,1	4 923
Is één of meer van de volgende situaties op u van toepassing? [Maatschappelijke positie]	5 857	6,1	6 235

Uit tabel 4.1.1 blijkt dat vooral de vragen over de leeftijd tot waarop men wil of denkt te kunnen doorwerken veel ontbrekende waarden hebben. Deze vragen zijn wellicht lastig omdat ze hypothetisch zijn en mogelijk ook omdat veel respondenten het antwoord (nog) niet weten. Bij gebrek aan een antwoordcategorie 'weet ik niet' hebben mensen die het niet wisten deze vraag mogelijk overgeslagen. Echter, als er wel een optie 'weet ik niet' wordt toegevoegd, dan leert de ervaring bij dit soort vragen dat veel respondenten daarvoor kiezen (en dus geen schatting meer doen). De vraag of de respondent liever zelfstandig ondernemer of werknemer wil zijn, is ook een hypothetische vraag en ook hier is geen antwoordcategorie 'weet ik niet' opgenomen om respondenten toch te stimuleren een keuze te maken. Het aantal uren dat men als zelfstandige zou willen werken, lijkt ook voor een deel van de respondenten moeilijk in te schatten en daarnaast leert de ervaring dat open vragen vaker worden overgeslagen. De conclusie is dat het voor het overgrote deel van de vragen in de ZEA weinig ontbrekende waarden zijn en dat een klein aantal vragen tot hoge item non-respons leidt.

4.2 Betrouwbaarheid van de schalen

De betrouwbaarheid van de samengestelde schalen in de ZEA wordt afgemeten aan Cronbach's alfa. Dit is een maat voor de consistentie van de schaal. De waarde van Cronbach's alfa is afhankelijk van het aantal items en de onderlinge correlaties tussen de items van de schaal. In het algemeen wordt een waarde van 0,70 of hoger als acceptabel gezien en een waarde van 0,80 of hoger als goed. Bij een gering aantal items wordt ook een waarde tussen 0,60 en 0,70 nog acceptabel geacht (De Heus, Leeden & Glazendam, 1995).

In tabel 4.2.1 zijn schalen en de items waaruit de schaal is opgebouwd weergegeven. Uit de tabel blijkt dat, mede gezien het geringe aantal items, alle schalen een acceptabele of goede betrouwbaarheid hebben.

4.2.1 Schalen in de ZEA met onderliggende items en Cronbach's alfa

Schaal en items	Cronbach's alfa
Autonomie/zelfstandigheid Kunt u zelf beslissen hoe u uw werk uitvoert? Bepaalt u zelf de volgorde van uw werkzaamheden? Kunt u zelf uw werktempo regelen? Moet u in uw werk zelf oplossingen bedenken om bepaalde dingen te doen? Kunt u vrij nemen wanneer u dat wilt?	0,67
Taakeisen Moet u erg snel werken? Moet u heel veel werk doen? Moet u extra hard werken?	0,86
Moeilijkheidsgraad/cognitieve belasting Vereist uw werk intensief nadenken? Vergt uw werk dat u er uw gedachten bij houdt? Vergt uw werk veel aandacht van u?	0,78
Gevarieerd werk Is uw werk gevarieerd? Vereist uw werk dat u nieuwe dingen leert? Vereist uw werk creativiteit?	0,69
Burn-outklachten Ik voel me emotioneel uitgeput door mijn werk Aan het einde van een werkdag voel ik me leeg Ik voel me moe als ik 's morgens opsta en geconfronteerd word met mijn werk Het vergt heel veel van mij om de hele dag met mensen te werken Ik voel me compleet uitgeput door mijn werk	0,87
Bevlogenheid Als ik werk voel ik me fit en sterk Ik ben enthousiast over mijn werk Ik ga helemaal op in mijn werk	0,83
In-role performance/functioneren Ik behaal alle doelen (werkopdrachten) die bij mijn werk horen De taken die bij mijn werk horen, gaan me goed af Ik presteer goed in mijn werk	0,86
Leeroriëntatie In mijn werk probeer ik telkens weer nieuwe dingen te leren Ik denk er over na hoe ik in de toekomst mijn werk zo goed mogelijk kan blijven doen In mijn werk zoek ik de mensen op waar ik iets van kan leren Ik zorg ervoor dat ik qua kennis en vaardigheden goed mee kan komen met veranderingen in mijn werk	0,86

4.3 Reacties van respondenten op de vragenlijst

Aan het einde van de vragenlijst is aan respondenten gevraagd of zij opmerkingen hadden over de vragenlijst. Ongeveer een op de acht respondenten maakte een opmerking.

Naast toelichtingen op specifieke vragen of een toelichting op de specifieke situatie van de respondent, werden er ook suggesties voor verbetering gegeven. De belangrijkste suggesties voor verbeteringen betroffen de volgende onderwerpen:

- Lengte van de vragenlijst
- Lay-out van de vragenlijst
- Relevantie vragen/missende onderdelen

Gemiddeld deden respondenten er iets minder dan 30 minuten over om de vragenlijst in te vullen (waarbij uitschieters buiten beschouwing zijn gelaten). De mediaan (50^e percentiel) was 26,5 minuten. De gemiddelde en mediane invulduur waren beide ongeveer 1 minuut langer dan bij de ZEA 2015. In 2017 deed 21% van de respondenten er tussen de 3 en 20 minuten over om de vragenlijst in te vullen. Verder deed 6% van de respondenten er langer dan 1 uur over (met een maximum van meer dan 12 uur omdat het dan aannemelijk is dat de vragenlijst open is blijven staan zonder dat de respondenten er actief mee bezig waren). Gezien de opmerkingen aan het einde van de vragenlijst is de invulduur voor een substantiële groep zelfstandig ondernemers te lang. Beperking van de invulduur is dan ook een aandachtspunt bij een volgende ZEA-meting.

De opmerkingen rond de layout van de internetvragenlijst zullen hier niet in detail worden besproken, maar zullen eveneens worden meegenomen bij een volgende meting. Eén opmerking kwam echter veelvuldig terug. Dat was een gebrek aan een voortgangsindicator, zodat respondenten kunnen zien hoe ver ze zijn gevorderd met de vragenlijst. Zo'n indicator zal bij de volgende ZEA worden overwogen.

Met betrekking tot de relevantie van de vragen en ontbrekende onderdelen zijn de verbeteringsuggesties heel divers. Sommige respondenten geven bijvoorbeeld aan waarom een specifieke vraag niet aansluit bij hun individuele situatie. Daarnaast geeft een aantal respondenten aan dat ze meer vragen zouden willen terugzien over regeldruk, wetgeving en overheidsbeleid. Daarover is een beperkt aantal vragen gesteld. De vragenlijst heeft echter voornamelijk tot doel de arbeidsomstandigheden en inzetbaarheid in kaart te brengen en heeft slechts beperkte ruimte voor andere onderwerpen. Dat staat ook in de uitnodigingsbrief duidelijk beschreven.

Tevens is het interessant voor beleidsmakers en andere gebruikers van de ZEA om zelfstandig ondernemers te vergelijken met werknemers (NEA). Daarom is een deel van de onderwerpen en vragen overgenomen uit de NEA (in een aantal gevallen in aangepaste vorm). De afweging tussen aanpassing aan de doelgroep en vergelijkbaarheid met de NEA blijft een dilemma, waar in elke editie van de ZEA kritisch naar wordt gekeken. De opmerking over specifieke vragen en antwoordcategorieën zullen meegenomen worden in toekomstige ZEA's.

4.4 Conclusies over de kwaliteit van de ZEA 2017

Respons

De respons van de ZEA 2017 komt op 26,6% (bruikbare respons/bruto steekproef). De vergelijkbare respons van de ZEA 2015 was 23,7%.

De selectiviteit van de respons

Voor de vraag of de gegevens een representatief beeld opleveren van de zelfstandig ondernemers in Nederland is een inschatting gemaakt van de selectiviteit van de respons. Zo bleek de respons enigszins selectief naar onder meer geslacht, leeftijd, herkomst, opleidingsniveau en inkomenspositie. Hiermee is rekening gehouden in de weging, zodat de respons na weging representatief is op deze kenmerken.

De kwaliteit van de vragenlijst

Wat betreft de kwaliteit van de vragenlijst, zien we dat er – op enkele vragen na – weinig ontbrekende waarden zijn (item non-respons) en de samengestelde schalen een acceptabele of goede betrouwbaarheid hebben. De gemiddelde invulduur van de vragenlijst is nog relatief lang en daar maakten respondenten ook opmerkingen over.

5.

Resultaten van de ZEA

In dit hoofdstuk presenteren we de frequentieverdelingen van alle geobserveerde variabelen in de ZEA, en splitsen daarbij uit naar zowel geslacht, leeftijd, type zelfstandig ondernemer, als sector. Tevens geven we de gemiddelde schaalscores en de scores op enkele afgeleide variabelen en indicatoren. De gegevens zijn daarbij gewogen om ze representatief te maken en tellen op tot de steekproefaantallen. De aantallen zijn in deze context niet opgehoogd naar populatie-aantallen. De ZEA-gegevens kunnen ook naar andere en meer gedetailleerde leeftijdscategorieën en bedrijfstakindelingen worden uitgesplitst, of naar andere kenmerken zoals regio. Vanwege de ruimte die additionele uitsplitsing inneemt, is daar in dit rapport echter niet voor gekozen.

Op basis van de ZEA zijn via StatLine cijfers beschikbaar over arbeidsongevallen, duurzame inzetbaarheid, fysieke belasting en psycho-sociale arbeidsbelasting met uitsplitsingen naar leeftijd, geslacht en type zelfstandig ondernemer.

Een gedeelte van de variabelen in de ZEA, zoals bijvoorbeeld leeftijd, geslacht, herkomst, onderwijsniveau, beroep, provincie en stedelijkheid is bedoeld als indelingsvariabelen. In de tabel worden ook deze kenmerken gepresenteerd om inzicht te geven in de samenstelling van de ZEA-respons en om een indruk te geven van de onderzoeksmogelijkheden van de ZEA. Voor een beschrijving van zelfstandig ondernemers naar deze kenmerken wordt verwezen naar resultaten uit de Enquête Beroepsbevolking (EBB), onder meer vanwege de grotere steekproefomvang. Zie hiervoor StatLine: arbeidsdeelname; kerncijfers.

In de resultatentabel op de volgende pagina's is elk verschil tussen een onderscheiden groep enerzijds (bijvoorbeeld 'mannen') en 'alle' andere groepen binnen dezelfde uitsplitsvariabele anderzijds, getoetst op significantie (in dit specifieke geval wordt dus gekeken naar de verschillen tussen 'mannen' en 'vrouwen'). Een gemarkeerde groep is op het betrokken gegeven significant verschillend van alle *andere* groepen op dezelfde regel, binnen dezelfde uitsplitsvariabele als bijvoorbeeld leeftijd of geslacht. We gebruiken daarbij het symbool '▲' (of '△') wanneer een groep significant *hoger* scoort dan de *andere* groepen, en het symbool '▼' (of '▽') voor een significant *lager* scorende groep (waarbij 'significant' is $p < 0,05$, tweezijdig). Percentages zijn getoetst met de Pearson χ^2 toets, en gemiddelden met de t -test. Of er een gesloten ('▲') of open (of '△') symbool wordt gebruikt, hangt af van de grootte van het corresponderende verschil, herberekend naar Cohen's d (Cohen, 1977; $d = (M2 - M1) / SD_{\text{pooled}}$). Bij verhoudingsgewijs grote verschillen tussen groepen (Cohen's $d \geq 0,20$) gebruiken we een gesloten symbool ('▲'), en bij verhoudingsgewijs kleine verschillen (Cohen's $d < 0,20$) gebruiken we een open symbool ('△'), maar beide symbolen wijzen op een significant verschil ($p < 5\%$). Niet-significante verschillen worden dus niet gemarkeerd, zelfs niet als het om relatief grote verschillen gaat.

We lichten dit toe met een voorbeeld. Het (gewogen) percentage zelfstandig ondernemers met een Nederlandse achtergrond onder de 15-44 jarige zelfstandig ondernemers is 76,0% (zie eerste pagina van de tabel). Het (gewogen) percentage zelfstandig ondernemers met een Nederlandse achtergrond in de *andere* twee leeftijdsgroepen *samen* is 85,2%. Dit verschil is significant ($p < 5\%$, tweezijdig). Omgerekend in Cohen's d (effectgrootte) is dit verschil relatief groot (-0,24); in absolute zin groter dan de ingestelde drempel van Cohen's $d = 0,20$. Bovendien is 76,0% lager dan 85,2%, en daarmee wordt het percentage 76,0% gemarkeerd met een gesloten pijltje naar beneden (▼). Het percentage zelfstandig ondernemers met een Nederlandse achtergrond is in de

leeftijdsgroep 15-44 dus significant ($p < 5\%$) en relevant (Cohen's $d \geq 0,20$) *lager* dan in de andere twee leeftijdsgroepen samen. Op deze wijze is elk percentage en elk gemiddelde in de gehele tabel onderzocht, en als aan de gestelde voorwaarden werd voldaan vervolgens gemarkeerd met de beschreven symbolen. Niet-gemarkeerde percentages en gemiddelden zijn met andere woorden niet significant verschillend van de andere percentages en gemiddelden op dezelfde regel in dezelfde subtabel. Ook relatief grote verschillen kunnen in sommige gevallen niet significant zijn, bijvoorbeeld als het betrokken item door 'routing' slechts aan een zeer beperkt aantal respondenten is voorgelegd.

Verklaring tekens in tabel 5.1.1:

--: cijfer is niet van toepassing

∴ N < 10

0,0%: percentage kleiner dan 0,05% maar groter dan 0%

0%: geen enkele respondent heeft dit aangevinkt (in betrokken subgroep)

Range: waargenomen kleinste resp. grootste waarde

5.1.1 Resultaten ZEA 2017

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]				Sector							
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Geslacht		Leeftijd			Niet-commerciële dienstverlening		Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening	
					Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	55+			
N:	6.235	1.297	4.761	1.201	3.561	3.995	2.240	2.418	1.894	1.923	548	978	3.154	1.555
%:	100	21	79	25	75	64	36	39	30	31	8,8	16	51	25
<i>Type zelfstandig ondernemer [N=6.058]</i>														
Zelfstandig ondernemer met personeel	21,4%	100%	--	--	--	22,5%△	19,4%▽	21,7%	22,9%	19,6%▽	25,6%△	17,6%▽	24,9%△	15,2%▼
Zelfstandig ondernemer zonder personeel	78,6%	--	100%	100%	100%	77,5%▽	80,6%△	78,3%	77,1%	80,4%△	74,4%▽	82,4%△	75,1%▽	84,8%▲
<i>Type ondernemer zonder personeel [ZZP] [N=4.761]</i>														
Producten	25,2%	--	25,2%	100%	--	26,4%△	23,3%▽	20,3%▽	26,4%	30,2%△	78,9%▲	21,9%▽	26,1%	9,0%▼
Eigen arbeid	74,8%	--	74,8%	--	100%	73,6%▽	76,7%△	79,7%△	73,6%	69,8%▽	21,1%▼	78,1%△	73,9%	91,0%▲
PEERSONSGEGEVENS														
<i>Geslacht [N=6.235]</i>														
Man	64,1%	67,4%△	63,2%▽	66,0%△	62,2%▽	100%	--	63,9%	61,3%▽	67,1%△	73,3%▲	88,2%▲	67,7%△	38,3%▼
Vrouw	35,9%	32,6%▽	36,8%△	34,0%▽	37,8%△	--	100%	36,1%	38,7%△	32,9%▽	26,7%▼	11,8%▼	32,3%▽	61,7%▲
<i>Leeftijd [N=6.235] [Range: 16 -87]</i>														
Gemiddelde	48,1	47,9	48,1	50,1▲	47,4▼	48,5△	47,4▽	35,6▼	49,6△	62,3▲	50,3△	48,7	48,2	46,6▽
<i>Leeftijd [N=6.235]</i>														
15-44	38,8%	39,3%	38,7%	31,2%▼	41,3%▲	38,7%	39,0%	100%	--	--	29,6%▼	36,8%	38,6%	43,6%△
45-54	30,4%	32,6%	29,9%	31,2%	29,4%	29,1%▽	32,7%△	--	100%	--	33,6%	31,9%	30,8%	27,4%▽
55+	30,8%	28,1%▽	31,4%△	37,6%△	29,3%▽	32,3%△	28,3%▽	--	--	100%	36,8%△	31,3%	30,6%	29,0%
<i>Leeftijd [N=6.235]</i>														
15 t/m 24 jaar	1,7%	0,6%▽	2,1%△	1,8%	2,2%	1,9%	1,3%	4,4%▲	--	--	1,8%	1,4%	1,9%	1,5%
25 t/m 34 jaar	14,6%	12,7%▽	15,2%△	12,1%▽	16,2%△	14,2%	15,3%	37,7%▲	--	--	9,4%▽	10,8%▽	14,0%	20,1%▲
35 t/m 44 jaar	22,4%	26,0%△	21,5%▽	17,3%▽	22,9%△	22,5%	22,3%	57,9%▲	--	--	18,5%▽	24,7%	22,7%	22,0%
45 t/m 54 jaar	30,4%	32,6%	29,9%	31,2%	29,4%	29,1%▽	32,7%△	--	100%	--	33,6%	31,9%	30,8%	27,4%▽
55 t/m 64 jaar	21,2%	21,2%	21,2%	24,8%△	20,0%▽	21,1%	21,2%	--	--	68,6%▲	26,6%△	22,2%	20,0%▽	21,0%
65 t/m 74 jaar	8,7%	6,2%▽	9,2%△	10,8%△	8,7%▽	10,0%△	6,4%▽	--	--	28,2%▲	8,2%	8,4%	9,4%△	7,7%
75 jaar en ouder	1,0%	0,7%	1,0%	2,0%△	0,6%▽	1,1%	0,7%	--	--	3,2%▲	2,0%△	0,6%	1,2%△	0,3%▽

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]				Geslacht		Leeftijd				Sector			
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening	
																Producten
<i>Herkomst [N=6.235]</i>																
Nederlandse achtergrond	81,6%	84,0%△	81,2%▽	85,1%△	79,9%▽	81,6%	81,7%	76,0%▼	82,9%	87,5%▲	97,6%▲	86,7%△	78,2%▽	79,8%▽		
Niet-westerse migratieachtergrond	7,2%	7,7%	6,9%	5,8%	7,2%	7,6%	6,4%	12,2%▲	5,7%▽	2,4%▼	0,8%▼	5,1%▽	9,0%△	7,1%		
Westerse migratieachtergrond	11,2%	8,3%▽	11,9%△	9,1%▽	12,8%△	10,8%	11,8%	11,8%	11,4%	10,1%	1,6%▼	8,2%▽	12,8%△	13,1%△		
<i>Sector [N=6.235]</i>																
Landbouw	8,8%	10,5%△	8,3%▽	26,1%▲	2,3%▼	10,0%△	6,5%▽	6,7%▽	9,7%	10,5%△	100%	0%▼	0%▼	0%▼		
Bouw	10,3%	7,0%▽	11,1%△	7,1%▽	12,4%△	15,0%▲	2,1%▼	10,2%	10,8%	10,0%	0%▼	65,9%▲	0%▼	0%▼		
Handel	14,9%	27,4%▲	11,6%▼	35,1%▲	3,6%▼	15,3%	14,3%	13,2%▽	15,2%	16,8%△	0%▼	0%▼	29,5%▲	0%▼		
Zakelijk	21,2%	12,2%▼	23,9%▲	7,0%▼	29,6%▲	20,8%	22,0%	20,9%	21,6%	21,3%	0%▼	0%▼	42,0%▲	0%▼		
Zorg	8,3%	9,7%	8,0%	1,0%▼	10,4%▲	4,2%▼	15,7%▲	7,8%	7,8%	9,5%△	0%▼	0%▼	0%▼	33,4%▲		
Recreatie	11,5%	6,5%▽	12,7%△	6,8%▼	14,8%▲	7,2%▼	19,2%▲	14,5%△	10,2%▽	9,0%▽	0%▼	0%▼	0%▼	46,0%▲		
Overig	24,9%	26,6%	24,3%	16,9%▼	26,8%▲	27,5%△	20,3%▽	26,7%△	24,7%	22,8%▽	0%▼	34,1%▲	28,5%△	20,5%▽		
<i>Sector [N=6.235]</i>																
Landbouw	8,8%	10,5%△	8,3%▽	26,1%▲	2,3%▼	10,0%△	6,5%▽	6,7%▽	9,7%	10,5%△	100%	--	--	--		
Nijverheid	15,7%	12,8%▽	16,4%△	14,3%▽	17,1%△	21,6%▲	5,2%▼	14,9%	16,5%	15,9%	--	100%	--	--		
Commerciële dienstverlening	50,6%	59,0%▲	48,4%▼	50,1%	47,8%	53,5%△	45,5%▽	50,3%	51,4%	50,2%	--	--	100%	--		
Niet-commerciële dienstverlening	24,9%	17,7%▼	26,9%▲	9,6%▼	32,7%▲	14,9%▼	42,8%▲	28,1%△	22,5%▽	23,4%	--	--	--	100%		
<i>Provincie [N=6.235]</i>																
Groningen	3,0%	3,6%	2,9%	3,8%△	2,6%▽	3,1%	2,9%	2,4%▽	3,3%	3,5%	5,5%△	2,1%	3,1%	2,7%		
Friesland	4,3%	5,6%△	3,9%▽	5,1%△	3,5%▽	4,6%	3,8%	4,1%	4,8%	4,1%	7,3%△	5,3%	3,9%	3,2%▽		
Drenthe	2,8%	3,3%	2,6%	3,8%△	2,3%▽	2,8%	2,8%	2,2%▽	3,5%△	2,7%	5,7%△	2,4%	2,6%	2,4%		
Overijssel	6,1%	6,8%	6,0%	8,2%△	5,2%▽	6,4%	5,5%	5,9%	6,4%	6,0%	9,8%△	7,1%	5,6%	5,2%		
Flevoland	2,3%	2,7%	2,2%	2,6%	2,0%	2,2%	2,5%	2,4%	2,1%	2,4%	3,8%△	2,2%	2,4%	1,8%		
Gelderland	12,3%	13,5%	12,2%	13,6%	11,7%	12,5%	12,0%	12,0%	11,6%	13,4%	16,4%△	13,3%	11,5%▽	12,0%		
Utrecht	8,3%	6,8%▽	8,6%△	5,2%▽	9,8%△	8,0%	8,8%	8,9%	7,6%	8,3%	4,4%▽	8,4%	7,9%	10,4%△		
Noord-Holland	18,8%	14,9%▽	19,9%△	13,8%▼	22,0%▲	18,0%▽	20,3%△	19,1%	18,8%	18,4%	8,0%▼	17,3%	19,5%	22,0%△		
Zuid-Holland	19,0%	17,3%	19,3%	16,0%▽	20,4%△	19,0%	19,0%	21,3%△	17,9%	17,2%▽	11,8%▼	17,5%	20,2%△	19,9%		
Zeeland	2,8%	3,7%△	2,5%▽	2,7%	2,4%	2,9%	2,6%	2,7%	2,6%	3,0%	6,2%▲	3,8%△	2,3%▽	1,8%▽		
Noord-Brabant	14,8%	14,7%	14,9%	18,8%△	13,5%▽	14,9%	14,6%	14,3%	15,3%	15,0%	15,7%	15,6%	15,2%	13,2%▽		
Limburg	5,5%	6,9%△	5,2%▽	6,3%△	4,8%▽	5,8%	5,1%	4,6%▽	6,1%	6,1%	5,4%	5,1%	5,8%	5,3%		

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]		Geslacht		Leeftijd				Sector				
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	Leeftijd				Sector			
								15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening
<i>Stedelijkheid van gemeente [N=6.235]</i>															
1 Niet stedelijk	11,2%	15,6%△	10,0%▽	15,2%▲	8,2%▼	12,0%△	9,7%▽	10,1%▽	12,2%	11,6%	31,3%▲	14,5%△	8,5%▽	7,5%▽	
2 Weinig stedelijk	23,2%	28,8%△	21,8%▽	29,2%▲	19,3%▼	24,0%	21,8%	19,7%▽	24,6%	26,2%△	42,3%▲	27,3%△	21,9%▽	16,4%▼	
3 Matig stedelijk	16,5%	18,5%△	16,0%▽	17,4%	15,5%	17,0%	15,7%	15,6%	16,1%	18,1%△	18,0%	20,8%△	15,3%▽	15,9%	
4 Sterk stedelijk	25,7%	23,7%	26,2%	21,5%▽	27,8%△	25,2%	26,6%	26,4%	26,0%	24,6%	7,1%▼	23,0%▽	27,6%△	30,2%△	
5 Zeer sterk stedelijk	23,4%	13,4%▼	26,1%▲	16,7%▼	29,2%▲	21,8%▽	26,2%△	28,2%△	21,0%▽	19,6%▽	1,4%▼	14,5%▼	26,7%△	30,0%▲	
Gemiddelde	3,27	2,91▼	3,37▲	2,95▼	3,51▲	3,21▼	3,38△	3,43△	3,19▽	3,14▽	2,05▼	2,96▼	3,42▲	3,59▲	
<i>Hoogst behaalde opleidingsniveau [SOI-aggregatie 1] [N=6.120]</i>															
Laag opleidingsniveau	16,6%	20,1%△	15,4%▽	24,0%▲	12,6%▼	18,5%△	13,3%▽	13,3%▽	16,0%	21,4%△	25,1%▲	31,5%▲	15,1%▽	7,6%▼	
Middelbaar opleidingsniveau	40,8%	48,3%▲	38,5%▼	47,7%▲	35,4%▼	42,3%△	38,2%▽	42,3%	42,9%△	37,0%▽	53,1%▲	53,0%▲	39,3%▽	32,0%▼	
Hoog opleidingsniveau	42,6%	31,6%▼	46,0%▲	28,3%▼	52,0%▲	39,2%▽	48,5%△	44,5%△	41,1%	41,6%	21,9%▼	15,5%▼	45,6%△	60,4%▲	
<i>Hoogst behaalde opleidingsniveau [SOI-aggregatie 2] [N=6.120]</i>															
Basisonderwijs	3,6%	4,2%	3,3%	5,1%△	2,6%▽	3,6%	3,6%	2,6%▽	3,6%	4,8%△	3,0%	6,2%△	3,6%	2,1%▽	
VMBO-b/k, MBO 1	9,3%	10,6%	8,9%	13,2%▲	7,4%▼	11,5%▲	5,4%▼	7,6%▽	8,9%	11,6%△	17,3%▲	20,2%▲	7,3%▽	3,6%▼	
VMBO-g/t, AVO onderbouw	3,8%	5,3%△	3,3%▽	5,7%△	2,5%▽	3,5%	4,3%	3,0%▽	3,5%	5,0%△	4,9%	5,2%△	4,1%	1,8%▼	
MBO 2 en 3	17,8%	21,1%△	16,8%▽	20,4%△	15,6%▽	19,1%△	15,4%▽	16,4%▽	18,2%	19,0%	19,2%	29,1%▲	16,0%▽	13,8%▽	
MBO 4	16,0%	20,0%△	14,6%▽	19,7%△	12,9%▽	16,7%	14,8%	18,6%△	17,7%△	11,1%▽	31,4%▲	17,9%	15,0%▽	11,5%▽	
HAVO, VWO	7,1%	7,2%	7,1%	7,6%	7,0%	6,5%▽	8,0%△	7,2%	7,0%	6,9%	2,5%▽	6,1%	8,3%△	6,7%	
HBO-, WO-bachelor	26,6%	19,7%▼	28,7%▲	22,8%▽	30,7%△	25,2%▽	29,1%△	29,1%△	25,1%	25,0%	19,4%▽	12,3%▼	27,5%	36,2%▲	
HBO-, WO-master, postdoctoraal	15,9%	11,9%▽	17,3%△	5,5%▼	21,3%▲	14,0%▽	19,4%△	15,4%	16,0%	16,6%	2,4%▼	3,1%▼	18,1%△	24,3%▲	
<i>Is één of meer van de volgende situaties op u van toepassing? [meerdere antwoorden mogelijk] [N=5.815]</i>															
Werkzaam als werknemer	16,2%	7,7%▼	18,4%▲	22,6%△	17,0%▽	14,6%▽	18,9%△	20,5%△	16,0%	10,9%▼	16,4%	9,8%▼	15,7%	20,8%△	
Zelfstandige die geen winstaangifte doet	1,3%	1,3%	1,2%	1,3%	1,2%	1,4%	1,0%	0,9%▽	1,0%	2,0%△	1,2%	1,1%	1,5%	0,9%	
Inkomen uit overig werk	1,0%	0,5%▽	1,1%△	1,2%	1,1%	0,8%▽	1,4%△	1,7%△	0,7%	0,6%▽	1,5%	0,2%▽	0,9%	1,6%△	
Werkloos	1,1%	0,2%▽	1,4%△	0,6%▽	1,7%△	1,1%	1,3%	1,0%	1,4%	1,1%	0,2%▽	0,2%▽	1,1%	2,2%△	
Arbeidsongeschikt	1,9%	0,9%▽	2,2%△	2,2%	2,2%	2,0%	1,9%	1,0%▽	3,0%△	2,1%	2,0%	2,7%	1,6%	2,2%	

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]		Geslacht		Leeftijd				Sector				
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	15-44		45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening
								Producten	Eigen arbeid						
VUT/prepensioen	0,8%	0,4%	0,9%	0,4%	1,0%	0,9%	0,4%	0,1%	0,1%	0%	2,4%	1,5%	0,4%	0,8%	0,6%
Pensioen/functioneel leeftijdsonslag	4,8%	1,8%	5,5%	5,5%	5,5%	5,7%	3,1%	0%	0%	0%	15,5%	3,2%	3,4%	5,7%	4,2%
Schoolgaand/opleiding aan het volgen	2,5%	1,4%	2,8%	1,2%	3,4%	1,5%	4,3%	5,0%	1,3%	0,6%	0,4%	0,7%	0,7%	2,5%	4,2%
Huisvrouw/huisman	12,3%	11,0%	12,6%	14,6%	11,9%	4,2%	26,6%	12,8%	12,6%	11,5%	15,0%	6,6%	6,6%	10,9%	17,6%
Geen van deze	63,0%	77,0%	59,4%	56,7%	60,3%	70,7%	49,5%	63,1%	67,8%	58,2%	63,5%	76,5%	64,0%	53,1%	53,1%
PERSONEEL EN SAMENWERKING															
<i>Heeft u [vast en/of tijdelijk] personeel in dienst van wie u de werkgever bent? [N=6.198]</i>															
Nee	79,1%	0%	100%	100%	100%	78,0%	81,0%	78,8%	77,6%	80,9%	75,0%	82,9%	75,6%	85,2%	85,2%
1-4 personen	13,8%	66,1%	0%	0%	0%	14,2%	13,1%	13,5%	14,4%	13,7%	16,8%	11,8%	16,0%	9,5%	9,5%
5-9 personen	4,0%	19,0%	0%	0%	0%	4,2%	3,5%	4,0%	4,5%	3,4%	3,9%	3,6%	4,5%	3,2%	3,2%
10-19 personen	2,0%	9,6%	0%	0%	0%	2,1%	1,8%	2,4%	2,2%	1,3%	2,0%	1,4%	2,4%	1,6%	1,6%
20-49 personen	0,8%	4,0%	0%	0%	0%	1,0%	0,5%	1,1%	0,7%	0,6%	2,1%	0,4%	1,0%	0,4%	0,4%
50-99 personen	0,1%	0,6%	0%	0%	0%	0,1%	0,1%	0,0%	0,3%	0,0%	0,2%	0%	0,2%	0,1%	0,1%
100-249 personen	0,1%	0,6%	0%	0%	0%	0,2%	0,1%	0,2%	0,1%	0,0%	0%	0%	0,2%	0,1%	0,1%
250 personen of meer	0,0%	0,2%	0%	0%	0%	0,0%	0,0%	0%	0,1%	0,0%	0%	0%	0,1%	0%	0%
<i>Hoe vaak werkt u samen met andere zelfstandigen? [N=6.086]</i>															
1 Nooit	22,4%	20,1%	22,7%	29,9%	20,4%	18,0%	30,4%	19,1%	21,4%	27,9%	22,5%	12,6%	22,7%	28,0%	28,0%
2 Soms	47,3%	47,3%	47,6%	45,0%	48,4%	48,9%	44,4%	47,9%	48,0%	45,8%	47,5%	50,3%	48,7%	42,6%	42,6%
3 Vaak	22,9%	21,8%	23,3%	17,1%	25,3%	25,7%	18,0%	26,0%	23,2%	18,7%	18,9%	29,4%	22,4%	21,4%	21,4%
4 Altijd	7,3%	10,8%	6,4%	8,0%	5,9%	7,4%	7,3%	7,1%	7,3%	7,7%	11,2%	7,6%	6,2%	8,0%	8,0%
Gemiddelde	2,15	2,23	2,13	2,03	2,17	2,22	2,02	2,21	2,16	2,06	2,19	2,32	2,12	2,10	2,10
<i>Heeft u de afgelopen 12 maanden personeel ingeleend/ingeheurd? Dit betreft personen van wie u niet de werkgever bent [N=6.042]</i>															
Ja, vaak	7,1%	13,6%	5,4%	7,3%	4,8%	8,2%	5,1%	9,2%	6,8%	4,5%	11,2%	11,0%	5,9%	5,6%	5,6%
Ja, soms	19,9%	26,0%	18,5%	21,6%	17,5%	23,5%	13,6%	22,5%	21,6%	14,9%	39,1%	31,3%	16,1%	13,8%	13,8%
Nee	73,0%	60,4%	76,1%	71,1%	77,7%	68,3%	81,4%	68,3%	71,6%	80,6%	49,7%	57,7%	78,0%	80,7%	80,7%

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]				Geslacht		Leeftijd			Sector				
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening		Niet-commerciële dienstverlening	
													Commerciële dienstverlening	commerciële dienstverlening		
<i>Wat voor personeel heeft u de afgelopen 12 maanden ingeleend/ingeheurd? [Subgroep soms of vaak personeel ingeheurd] [meerdere antwoorden mogelijk] [N=1.627]</i>																
Uitzendkrachten via een uitzendbureau	15,0%	32,6%▲	6,8%▼	11,6%▲	4,7%▼	16,2%△	11,4%▽	15,4%	14,0%	15,6%	26,0%▲	17,7%	12,5%▽	6,8%▼		
Andere zelfstandigen via een intermediair (bijvoorbeeld een detachingsbureau)	4,4%	7,6%▲	3,1%▼	3,8%	2,8%	4,6%	3,8%	4,3%	4,8%	4,1%	4,0%	3,8%	4,3%	5,8%		
Andere zelfstandigen direct (via eigen netwerk (zonder tussenkomst intermediair))	78,3%	65,6%▼	84,3%▲	70,4%▼	90,3%▲	79,5%△	74,5%▽	81,8%△	75,7%	74,4%	57,8%▼	88,5%▲	76,7%	86,6%▲		
Personeel van andere bedrijven	15,9%	17,8%	14,9%	29,7%▲	8,5%▼	16,7%	13,5%	15,1%	17,8%	14,7%	42,4%▲	10,7%▽	11,9%▽	7,6%▼		
Stagiairs	14,2%	27,4%▲	8,4%▼	11,8%△	6,9%▼	13,1%▽	17,5%△	15,0%	14,7%	11,7%	17,5%	6,2%▼	16,6%△	16,6%		
Anders	4,7%	6,6%△	4,0%▽	5,0%	3,5%	4,1%▽	6,7%△	4,5%	5,4%	4,2%	4,7%	1,7%▽	6,8%△	4,2%		
<i>Voert u uw onderneming alleen, met een meewerkend gezinslid, of met een medeondernemer? [meerdere antwoorden mogelijk] [N=6.228]</i>																
Alleen	61,8%	25,6%▼	71,7%▲	45,9%▼	80,5%▲	60,7%▽	63,9%△	65,2%△	60,2%	59,1%▽	22,2%▼	62,6%	60,7%	77,6%▲		
Met meewerkend gezinslid/gezinsleden	22,4%	42,8%▲	16,7%▼	34,6%▲	10,7%▼	22,6%	22,0%	17,2%▼	24,8%△	26,5%△	50,7%▲	22,6%	23,4%	10,2%▼		
Met medeondernemer(s)	16,9%	35,2%▲	12,1%▼	21,9%▲	8,8%▼	17,9%△	15,1%▽	18,1%△	16,9%	15,2%▽	32,3%▲	16,0%	17,0%	11,9%▽		
Anders	1,2%	1,7%△	1,0%▽	1,1%	0,9%	1,3%	1,0%	1,4%	0,7%▽	1,4%	0,7%	0,9%	1,1%	1,6%		
KLANTEN																
<i>Heeft uw bedrijf als belangrijkste doel de verkoop van goederen of grondstoffen (bijvoorbeeld (web)winkel, café, boerderij) of biedt u vooral uw eigen arbeid of diensten aan (bijvoorbeeld klusser, kapper, adviseur)? [Subgroep géén personeel in dienst] [N=4.761]</i>																
Verkoop van goederen of grondstoffen	17,3%	--	17,3%	68,7%▲	0%	17,5%	17,1%	13,0%▽	17,5%	22,5%▲	73,1%▲	8,4%▼	18,4%	3,6%▼		
Aanbieden van eigen arbeid of diensten	74,8%	--	74,8%	0%	100%	73,6%▽	76,7%△	79,7%△	73,6%	69,8%▽	21,1%▼	78,1%△	73,9%	91,0%▲		
Beide evenveel	7,9%	--	7,9%	31,3%▲	0%	8,9%△	6,2%▽	7,3%	8,9%	7,7%	5,8%	13,5%▲	7,7%	5,4%▽		

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]		Geslacht		Leeftijd			Sector				
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening
<i>Zijn uw opdrachtgevers en/of klanten vooral bedrijven/organisaties of particulieren? [N=5.998]</i>														
Bedrijven/organisaties	33,3% ▼	49,4% ▲	39,7% ▼	52,5% ▲	51,3% ▲	36,2% ▼	47,6% △	47,0%	42,7% ▼	83,6% ▲	37,0% ▼	51,1% ▲	29,2% ▼	
Particulieren	46,5% ▲	31,4% ▼	37,4% △	29,5% ▼	27,5% ▼	47,9% ▲	33,4%	33,5%	37,4% △	7,5% ▼	28,8% ▼	30,3% ▼	55,7% ▲	
Beide evenveel	20,3%	19,2%	22,9% △	18,1% ▼	21,4% △	15,9% ▼	19,0%	19,5%	19,9%	8,9% ▼	34,1% ▲	18,6%	15,1% ▼	
<i>Hoewel klanten (opdrachtgevers of afnemers) had u in de afgelopen 12 maanden? [Excl. 'bedrijf pas recent opgericht'] [N=6.165]</i>														
Geen	3,3%	2,8%	3,2%	6,5% ▲	2,1% ▼	3,2%	2,0% ▼	3,7%	4,5% △	14,9% ▲	1,0% ▼	2,4% ▼	2,4% ▼	
1	3,9%	1,7% ▼	4,4% △	5,4%	4,1%	3,5%	3,5%	3,3%	4,9% △	13,9% ▲	2,5% ▼	3,5%	2,2% ▼	
2-3	12,3%	3,9% ▼	14,4% ▲	10,8% ▼	13,5% △	10,1% ▼	12,5%	11,1%	13,0%	23,2% ▲	10,6%	12,6%	8,7% ▼	
4-9	21,0%	7,1% ▼	25,0% ▲	14,6% ▼	21,6%	19,9%	22,1%	21,8%	18,8% ▼	23,5%	24,5% △	20,4%	19,1% ▼	
10-19	12,5%	6,6% ▼	14,1% ▲	10,0% ▼	13,3% △	11,2% ▼	14,1% △	11,2% ▼	11,7%	5,7%	17,4% △	11,7% ▼	13,5%	
20-49	12,9%	8,5% ▼	14,2% △	12,2% ▼	14,9% △	13,0%	12,6%	12,8%	13,3%	6,2% ▼	19,8% ▲	10,9% ▼	14,9% △	
50-99	9,0%	11,1% △	8,4% ▼	9,9% △	7,8% ▼	10,1% △	8,4%	9,6%	9,2%	5,7% ▼	10,6%	8,0% ▼	11,1% △	
100 of meer	25,2%	58,3% ▲	16,3% ▼	30,5% ▲	11,6% ▼	23,0% ▼	24,7%	26,4%	24,5%	6,9% ▼	13,6% ▼	30,4% ▲	28,2% △	
<i>Hoe komt u aan uw opdrachtgevers of klanten? [Subgroep één of meer klanten; excl. 'bedrijf pas recent opgericht'] [meerdere antwoorden mogelijk] [N=5.951]</i>														
Via digitale platforms, zoals 'Werkspot' of 'Freelancer.nl'	4,5%	1,9% ▼	5,2% △	2,5% ▼	6,1% △	5,5% △	5,7% △	4,0%	3,5% ▼	0,4% ▼	4,9%	5,4% △	3,9%	
Via social media, zoals Facebook, LinkedIn of Twitter	26,2%	32,1% △	24,6% ▼	24,4%	24,7%	22,7% ▼	34,5% ▲	25,7%	15,8% ▼	4,9% ▼	14,7% ▼	29,5% △	33,3% ▲	
Via eigen website	42,2%	53,8% ▲	39,2% ▼	44,2% △	37,6% ▼	38,2% ▼	45,2% △	43,2%	37,4% ▼	12,2%	29,3% ▼	44,5% △	55,0% ▲	
Via advertenties op internet of andere media	16,1%	27,3% ▲	13,1% ▼	20,8% ▲	10,6% ▼	15,9%	17,6% △	16,5%	13,8% ▼	5,5% ▼	11,1% ▼	19,2% △	16,3%	
Via mijn directe netwerk	69,6%	58,3% ▼	72,8% ▲	55,9% ▼	78,3% ▲	71,4% △	74,8% △	70,0%	62,4% ▼	56,3% ▼	73,7% △	69,8%	70,7%	
Via netwerkbijeenkomsten	9,3%	10,6%	8,9%	6,3% ▼	9,7% △	9,3%	10,8% △	9,0%	7,7% ▼	3,9% ▼	3,4% ▼	11,7% △	10,0%	
Via intermediairs (bijv. detacheringsbureaus)	5,0%	1,5% ▼	5,9% ▲	1,0% ▼	7,5% ▲	5,8% △	5,7% △	5,6%	3,4% ▼	0,9% ▼	2,9% ▼	6,7% △	4,0% ▼	
Via andere zelfstandigen	34,6%	23,5% ▼	37,7% ▲	25,1% ▼	41,7% ▲	36,3% △	41,6% ▲	34,6%	25,4% ▼	22,8% ▼	41,8% △	34,3%	34,0%	
Via eerdere of huidige klanten	69,8%	72,2%	69,4%	62,8% ▼	71,5% △	68,2% ▼	70,7%	70,9%	67,5% ▼	41,6% ▼	74,8% △	69,2%	76,4% △	
Anders	10,4%	18,2% ▲	8,2% ▼	16,1% ▲	5,7% ▼	8,9% ▼	9,8%	9,8%	11,7% △	23,1% ▲	5,0% ▼	10,0%	10,6%	

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]		Geslacht		Leeftijd			Sector				
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening
<i>Welk deel van uw omzet in de afgelopen 12 maanden kwam van uw grootste klant? [Subgroep één of meer klanten] [N=5.848]</i>														
0-10% van de omzet	37,9%	61,1%▲	31,7%▼	46,0%▲	27,1%▼	34,4%▼	44,3%▲	34,7%▽	39,3%	40,8%△	15,0%▼	30,0%▽	40,0%△	45,9%▲
10-40% van de omzet	29,2%	20,4%▼	31,9%▲	25,4%▽	33,9%△	31,2%△	25,6%▽	30,9%△	28,6%	27,6%	24,2%▽	38,1%▲	29,0%	25,4%▽
40-60% van de omzet	14,4%	7,8%▼	16,1%▲	9,1%▼	18,3%▲	15,0%	13,3%	15,3%	14,6%	13,0%▽	17,3%	16,9%△	13,6%	13,5%
60-90% van de omzet	10,5%	4,9%▼	12,0%▲	9,2%▽	12,9%△	11,2%△	9,2%▽	11,8%△	10,2%	9,0%▽	14,9%△	11,3%	10,3%	9,0%▽
90-100% van de omzet	8,0%	5,7%▽	8,4%△	10,2%△	7,8%▽	8,2%	7,6%	7,3%	7,3%	9,5%△	28,6%▲	3,7%▽	7,0%▽	6,2%▽
<i>Hoe is op dit moment de financiële situatie van uw bedrijf? [N=6.214]</i>														
1 Zeer goed	9,5%	11,6%△	8,9%▽	5,6%▽	10,0%△	10,4%△	7,7%▽	10,3%	9,0%	8,9%	7,7%	8,7%	10,2%△	9,1%
2 Goed	40,1%	46,7%△	38,2%▽	33,8%▽	39,7%△	41,9%△	36,9%▽	41,7%△	41,5%	36,7%▽	40,2%	44,2%△	40,0%	37,5%▽
3 Redelijk	29,1%	29,3%	29,2%	32,8%△	28,1%▽	27,7%▽	31,7%△	29,9%	28,8%	28,4%	31,0%	30,2%	27,9%▽	30,3%
4 Matig	14,9%	9,6%▽	16,1%△	18,3%△	15,4%▽	14,1%▽	16,2%△	12,8%▽	14,0%	18,3%△	15,5%	12,3%▽	15,2%	15,6%
5 Slecht	6,5%	2,9%▽	7,5%△	9,4%△	6,9%▽	5,9%▽	7,5%△	5,3%▽	6,7%	7,8%△	5,6%	4,4%▽	6,7%	7,6%△
Gemiddelde	2,69	2,46▼	2,75▲	2,92▲	2,69▼	2,63▼	2,79△	2,61▽	2,68	2,79△	2,71	2,60▽	2,68	2,75△
OMVANG WERKWEEK														
<i>Arbeidsduur in uren per week in huidige baan [N=5.860] [Range: 0-95]</i>														
Gemiddelde	40,4	50,9▲	37,6▼	42,6▲	35,9▼	44,1▲	33,7▼	41,7△	42,5△	36,8▼	48,4▲	44,9▲	40,6	34,6▼
<i>Hoewel uur per week werkt u gemiddeld per week als werknemer? [Subgroep tevens werkzaam als werknemer] [N=926] [Range: 0-80]</i>														
Gemiddelde	25,5	27,5	25,2	27,0△	24,4▽	28,6▲	21,3▼	26,2	26,4	22,5▼	28,9▲	30,9▲	26,8△	21,2▼

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]		Geslacht		Leeftijd			Sector				
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid dienstverlening	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële
<i>Op hoeveel dagen per week werkt u doorgaans als zelfstandige? Met andere woorden: over hoeveel dagen worden de gewerkte uren per week verspreid? [N=6.112]</i>														
0	1,1%	0,5% ▽	1,3% △	1,2%	1,3%	1,0%	1,4%	1,2%	0,3% ▽	1,9% △	1,2%	0,8%	1,2%	1,2%
1	3,5%	0,9% ▽	4,2% △	3,3%	4,5%	3,2% ▽	4,1% △	3,9%	2,3% ▽	4,2%	1,9% ▽	2,0% ▽	4,0% △	4,0%
2	4,2%	0,8% ▼	5,1% ▲	4,6%	5,2%	3,4% ▽	5,6% △	4,3%	3,1% ▽	5,2% ▽	2,4% ▽	1,9% ▽	4,3%	6,0% △
3	6,1%	2,8% ▽	7,2% △	4,1% ▽	8,2% △	3,8% ▼	10,4% ▲	5,8%	4,7% ▽	7,9% △	2,9% ▽	3,4% ▽	5,2% ▽	10,9% ▲
4	10,8%	7,9% ▽	11,7% △	7,3% ▽	13,2% △	7,7% ▼	16,4% ▲	11,2%	9,9%	11,3%	5,1% ▼	7,1% ▽	9,4% ▽	18,2% ▲
5	33,2%	31,0% ▽	34,0% △	23,5% ▼	37,6% ▲	34,5% △	30,9% ▽	31,8%	36,3% △	32,0%	10,9% ▼	44,3% ▲	35,5% △	29,7% ▽
6	25,8%	38,6% ▲	22,3% ▼	28,8% ▲	20,0% ▼	30,3% ▲	17,7% ▼	27,8% △	26,8%	22,2% ▽	29,1%	31,6% △	27,0% △	18,7% ▼
7	15,1%	17,5% △	14,4% ▽	27,2% ▲	10,0% ▼	16,1% △	13,4% ▽	14,0% ▽	16,5% △	15,3%	46,4% ▲	8,9% ▼	13,5% ▽	11,3% ▽
Gemiddelde	5,01	5,52 ▲	4,87 ▼	5,35 ▲	4,70 ▼	5,20 ▲	4,67 ▼	4,98	5,20 △	4,84 ▽	5,90 ▲	5,17 △	4,99	4,61 ▼
<i>Hoeveel uur per week zou u als zelfstandige willen werken? [Subgroep NIET tevens werkzaam als werknemer] [N=4.893] [Range: 0-95]</i>														
Gemiddelde	36,3	39,9 ▲	35,3 ▼	37,5 ▲	34,6 ▼	38,9 ▲	31,3 ▼	38,5 ▲	38,2 △	31,9 ▼	40,9 ▲	38,6 △	36,4	32,6 ▼
<i>Werkt u wel eens 's avonds, dat wil zeggen tussen 7 uur 's avonds en 12 uur 's nachts? [N=6.201]</i>														
Ja, regelmatig	46,6%	51,2% △	45,5% ▽	47,4%	44,9%	47,2%	45,5%	52,7% ▲	46,8%	38,6% ▼	48,4%	26,2% ▼	49,1% △	53,6% △
Ja, soms	39,7%	37,3%	40,3%	39,8%	40,4%	39,0%	41,0%	38,2%	41,3%	40,1%	42,3%	46,7% △	39,7%	34,6% ▽
Nee	13,7%	11,5% ▽	14,2% △	12,7%	14,7%	13,8%	13,5%	9,0% ▼	11,9% ▽	21,4% ▲	9,3% ▽	27,2% ▲	11,2% ▽	11,9% ▽
<i>Werkt u wel eens 's nachts, dat wil zeggen tussen 12 uur 's nachts en 6 uur 's morgens? [N=6.196]</i>														
Ja, regelmatig	6,2%	8,1% △	5,6% ▽	6,1%	5,5%	7,4% △	4,1% ▽	8,0% △	6,2%	4,0% ▽	6,7%	3,7% ▽	6,8%	6,5%
Ja, soms	20,6%	21,8%	20,3%	23,4% △	19,3% ▽	24,7% ▲	13,2% ▼	24,5% △	20,6%	15,6% ▽	41,8% ▲	16,7% ▽	20,6%	15,6% ▽
Nee	73,2%	70,1% ▽	74,0% △	70,5% ▽	75,2% △	67,8% ▼	82,7% ▲	67,5% ▼	73,2%	80,4% ▲	51,5% ▼	79,6% △	72,7%	77,9% △
<i>Werkt u wel eens op zaterdag? [N=6.203]</i>														
Ja, regelmatig	50,2%	66,4% ▲	45,7% ▼	66,8% ▲	38,6% ▼	52,2% △	46,7% ▽	53,3% △	50,5%	46,0% ▽	79,7% ▲	38,1% ▼	51,2%	45,3% ▽
Ja, soms	39,7%	28,3% ▼	42,8% ▲	27,6% ▼	47,9% ▲	39,6%	39,7%	39,5%	40,4%	39,1%	17,9% ▼	49,6% ▲	40,8%	38,8%
Nee	10,1%	5,4% ▼	11,5% ▲	5,7% ▼	13,4% ▲	8,2% ▽	13,5% △	7,2% ▽	9,0%	14,9% ▲	2,5% ▼	12,3% △	8,0% ▽	15,9% ▲

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]				Leefstijf					Sector				
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	Leefstijf					Sector			
								15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening	
Werkt u wel eens op zondag? [N=6.196]																
Ja, regelmatig	28,7%	32,0%	27,7%	38,8%	24,0%	27,9%	30,2%	31,0%	29,7%	24,8%	52,3%	11,0%	30,2%	28,6%		
Ja, soms	39,5%	37,8%	40,2%	35,1%	41,9%	40,0%	38,7%	39,8%	42,0%	36,8%	28,3%	36,7%	43,6%	37,0%		
Nee	31,7%	30,2%	32,1%	26,0%	34,2%	32,1%	31,0%	29,2%	28,3%	38,4%	19,4%	52,4%	26,2%	34,4%		
Welk deel van uw werktijd zijn er andere personen in dezelfde werkruimte aan het werk als u? Bijvoorbeeld dezelfde werkkamer, bouwplaats, etc. [N=6.214]																
1 Zelden of nooit (0-10%)	41,1%	13,9%	48,2%	49,8%	47,6%	37,3%	48,0%	34,8%	40,7%	49,5%	34,1%	29,0%	39,1%	55,5%		
2 Minder dan de helft van de tijd (10-40%)	17,5%	18,2%	17,4%	20,2%	16,5%	18,1%	16,5%	16,3%	19,6%	17,0%	28,1%	21,0%	16,3%	14,2%		
3 Ongeveer de helft van de tijd (40-60%)	13,6%	16,7%	12,8%	12,4%	13,0%	14,7%	11,8%	16,1%	12,6%	11,6%	15,3%	17,9%	13,4%	10,9%		
4 Meer dan de helft van de tijd (60-90%)	12,9%	22,7%	10,4%	8,1%	11,1%	14,8%	9,4%	15,0%	12,4%	10,7%	12,7%	16,5%	14,1%	8,3%		
5 (Vrijwel) altijd (90-100%)	14,8%	28,5%	11,2%	9,6%	11,8%	15,1%	14,2%	17,7%	14,7%	11,2%	9,8%	15,6%	17,2%	11,1%		
Gemiddelde	2,43	3,34	2,19	2,08	2,23	2,52	2,25	2,64	2,41	2,17	2,56	2,69	2,54	2,05		
START ALS ZELFSTANDIG ONDERNEMER																
Hoeveel jaar bent u werkzaam als zelfstandige? [N=5.966] [Range: 0-67]																
Gemiddelde	14,1	17,1	13,2	17,5	11,8	14,9	12,7	7,56	14,1	22,5	23,1	14,7	13,4	12,1		
Hoeveel jaar bestaat uw huidige bedrijf of onderneming? [N=5.805] [Range: 0-417]																
Gemiddelde	17,1	26,3	14,6	25,2	11,3	18,2	15,2	11,7	17,1	24,0	43,5	17,5	15,5	12,4		
Welke situatie was op u van toepassing voordat u zelfstandige werd? [meerdere antwoorden mogelijk] [N=6.212]																
Ik werkte in loondienst	71,9%	75,5%	71,2%	65,3%	73,2%	73,1%	69,8%	72,5%	76,6%	66,6%	54,5%	78,6%	75,0%	67,7%		
Ik was werkloos	10,0%	3,4%	11,8%	9,5%	12,6%	9,9%	10,2%	9,7%	10,2%	10,3%	1,1%	12,5%	10,2%	11,2%		
Ik had geen betaald werk vanwege zorgtaken	2,4%	1,5%	2,7%	3,4%	2,4%	0,3%	6,1%	1,3%	2,5%	3,7%	2,6%	1,3%	2,5%	3,0%		
Ik had geen betaald werk om gezondheidsredenen	1,3%	0,3%	1,6%	1,0%	1,8%	0,8%	2,2%	1,0%	1,5%	1,5%	0,4%	0,7%	1,3%	2,0%		
Ik was met (pre)pensioen of VUT	1,0%	0,4%	1,1%	0,7%	1,3%	1,1%	0,7%	0%	0,1%	3,0%	0%	0,4%	1,4%	0,7%		
Ik volgde een opleiding	17,2%	17,8%	17,1%	18,3%	16,8%	17,2%	17,3%	25,8%	11,9%	11,6%	32,2%	6,9%	13,0%	26,9%		
Anders	8,4%	6,9%	8,6%	12,9%	7,1%	8,2%	9,0%	6,2%	7,3%	12,4%	15,8%	7,3%	7,7%	8,1%		

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]		Geslacht		Leeftijd			Sector					
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening
<i>Welke omstandigheden maakten dat u als zelfstandige ging werken? [meerdere antwoorden mogelijk] [N=6.227]</i>															
Ik zocht een nieuwe uitdaging	36,7%	32,4% ▽	38,0% ▽	31,9% ▽	40,0% ▽	37,1%	36,1%	39,8% ▽	39,2% ▽	30,4% ▽	10,9% ▼	37,3%	40,7% ▽	37,5%	
Ik ben ingestapt in het familiebedrijf	15,7%	31,1% ▲	11,4% ▼	31,8% ▲	4,6% ▼	16,0%	15,3%	14,5% ▽	16,0%	17,1% ▽	72,1% ▲	14,5%	12,6% ▽	3,3% ▼	
Ik heb altijd al als zelfstandige willen werken	30,8%	37,0% ▽	29,1% ▽	30,7%	28,6%	35,7% ▲	22,1% ▼	38,8% ▲	29,1% ▽	22,5% ▼	25,1% ▽	32,7%	33,6% ▽	26,0% ▽	
Ik wilde werk en privé beter kunnen combineren	15,0%	7,3% ▼	17,3% ▲	11,6% ▼	19,2% ▲	10,7% ▼	22,7% ▲	18,0% ▽	16,8% ▽	9,5% ▼	8,7% ▼	7,4% ▼	16,4% ▽	19,3% ▽	
Ik wilde zelf bepalen hoeveel en wanneer ik werk	29,3%	17,3% ▼	32,7% ▲	21,4% ▼	36,6% ▲	28,2% ▽	31,2% ▽	35,8% ▲	27,8%	22,6% ▼	12,1% ▼	25,2% ▽	30,7% ▽	35,0% ▽	
Ik wilde niet (meer) voor een baas werken	23,8%	21,3% ▽	24,6% ▽	19,0% ▽	26,4% ▽	26,0% ▽	19,9% ▽	27,3% ▽	25,3%	18,0% ▽	8,2% ▼	24,5%	27,1% ▽	22,2%	
Mijn beroep wordt meestal als zelfstandige uitgeoefend	19,7%	13,2% ▼	21,6% ▲	16,0% ▽	23,4% ▽	16,6% ▼	25,2% ▲	21,2% ▽	16,7% ▽	20,7%	19,7%	5,9% ▼	13,9% ▼	40,0% ▲	
Ik kon geen geschikte baan vinden als werknemer (in loondienst)	9,6%	3,2% ▼	11,5% ▲	7,2% ▽	12,9% ▽	8,6% ▽	11,5% ▽	11,6% ▽	7,9% ▽	8,9%	2,5% ▼	7,0% ▽	10,4% ▽	12,3% ▽	
Ik kon meer verdienen als zelfstandige	13,1%	10,8% ▽	13,9% ▽	7,6% ▼	16,1% ▲	15,2% ▽	9,3% ▽	19,1% ▲	10,9% ▽	7,7% ▼	5,2% ▼	15,1% ▽	13,8%	13,1%	
Ik ben ontslagen of mijn vorige contract is niet verlengd	8,2%	3,2% ▼	9,5% ▲	5,7% ▽	10,8% ▽	8,5%	7,7%	6,4% ▽	9,0%	9,6% ▽	1,5% ▼	7,8%	9,0% ▽	9,1%	
Mijn werkgever wilde dat ik als zelfstandige ging werken	1,9%	2,4%	1,8%	0,4% ▽	2,3% ▽	2,2% ▽	1,3% ▽	2,3% ▽	1,3% ▽	1,8%	0,6% ▽	2,4%	1,7%	2,5% ▽	
In mijn vorige baan was de werksfeer niet goed	7,7%	5,7% ▽	8,2% ▽	5,7% ▽	9,1% ▽	7,7%	7,6%	7,7%	9,3% ▽	6,0% ▽	1,4% ▼	9,6% ▽	7,5%	9,0% ▽	
Anders	10,9%	9,0% ▽	11,4% ▽	10,8%	11,6%	10,0% ▽	12,4% ▽	9,3% ▽	11,4%	12,3% ▽	5,7% ▽	8,9% ▽	12,1% ▽	11,3%	
<i>Welke omstandigheden maken dat u ook werkzaam bent als werknemer? [Subgroep tevens werkzaam als werknemer] [meerdere antwoorden mogelijk] [N=916]</i>															
Geheel werken als zelfstandige verdient niet genoeg om rond te komen	46,8%	30,2% ▼	48,8% ▲	63,7% ▲	42,1% ▼	47,7%	45,7%	48,8%	47,3%	41,4%	55,9%	39,9%	45,9%	47,6%	
De hoeveelheid werk als zelfstandige is te onzeker/fluctueert te sterk door het jaar heen	32,8%	4,1% ▼	36,4% ▲	26,2% ▼	41,0% ▲	32,2%	33,7%	36,7% ▽	28,7%	29,5%	6,5% ▼	19,7% ▼	35,1%	40,3% ▲	
Het salaris uit loondienst investeert ik deels in mijn onderneming	13,9%	15,2%	13,8%	19,7% ▲	11,1% ▼	17,0% ▲	9,6% ▼	16,0%	14,5%	7,7% ▼	14,5%	8,8%	15,7%	12,2%	
Ik wil de financiële zekerheid en opgebouwde rechten niet verliezen	37,3%	18,3% ▼	40,0% ▲	38,8%	40,6%	37,4%	37,2%	42,8% ▲	35,7%	26,5% ▼	25,5% ▼	28,9%	38,8%	40,6%	
Mijn baan als werknemer ondersteunt inhoudelijk het werken als zelfstandige	20,7%	21,1%	20,9%	12,5% ▼	24,7% ▲	21,0%	20,2%	20,4%	20,7%	21,2%	19,4%	13,0%	18,6%	26,2% ▲	
Als werknemer én zelfstandige spreid ik bewust mijn arbeidsmarktkansen	17,3%	10,1% ▼	18,6% ▲	14,4% ▽	20,5% ▽	18,7%	15,4%	20,4% ▽	14,5%	13,9%	12,2%	10,5%	18,6%	18,5%	

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]				Geslacht		Leeftijd				Sector			
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening	
																Producten
Het werken als zelfstandige biedt me iets wat ik mis in de baan als werknemer	21,8%	9,2% ▼	23,3% ▲	22,4%	23,8%	20,8%	23,1%	23,2%	21,2%	19,3%	14,1%	18,8%	23,0%	22,9%		
Met geheel werken als zelfstandige neem ik voor mijn doen teveel risico	20,5%	7,1% ▼	22,6% ▲	18,4%	24,5%	19,5%	21,8%	22,6%	21,0%	14,6% ▽	5,7% ▼	18,7%	21,2%	24,0%		
Ik wil de sociale contacten bij mijn baan als werknemer niet verliezen	23,0%	22,2%	23,0%	26,4%	21,5%	16,9% ▼	31,3% ▲	22,2%	25,9%	20,5%	31,6% ▲	23,7%	21,0%	23,5%		
Ik wil het professionele netwerk rond mijn baan als werknemer niet verliezen	14,0%	12,3%	14,6%	12,9%	15,3%	14,2%	13,8%	14,6%	14,7%	11,7%	14,1%	7,7%	12,8%	17,5% ▽		
Mijn baan als werknemer wordt minder uitdagend; daarom alvast als zelfstandige gaan werken	5,0%	2,0%	5,5%	4,8%	5,8%	5,3%	4,5%	5,6%	4,5%	4,1%	1,2%	4,1%	5,7%	5,2%		
Mijn baan als werknemer wordt steeds zwaarder; daarom alvast als zelfstandige gaan werken	2,5%	0%	2,9%	3,2%	2,8%	2,2%	3,0%	2,3%	1,5%	5,0% ▽	0%	1,5%	2,0%	4,4% ▽		
Mijn baan als werknemer verdwijnt op termijn; daarom alvast als zelfstandige gaan werken	3,0%	3,4%	3,0%	1,1% ▽	3,8% ▽	3,1%	2,9%	2,4%	3,7%	3,7%	0%	4,6%	2,9%	3,6%		
Anders	17,9%	29,9% ▲	16,8% ▼	11,4% ▼	19,3% ▲	16,7%	19,5%	15,6%	17,1%	24,7% ▲	14,8%	19,1%	17,2%	19,5%		
Geeft u uitsluitend leiding of verricht u daarnaast ook dezelfde werkzaamheden als het personeel of de medewerkers waaraan u leiding geeft? [Subgroep personeel in dienst] [N=1.233]	9,6%	9,6%	--	--	--	9,1%	10,5%	9,0%	7,4%	12,9% ▽	6,4%	8,3%	8,4%	16,4% ▲		
Geeft uitsluitend leiding	90,4%	90,4%	--	--	--	90,9%	89,5%	91,0%	92,6%	87,1% ▽	93,6%	91,7%	91,6%	83,6% ▼		
Naast leiding geven dezelfde werkzaamheden als personeel/medewerkers	66,1%	66,1%	--	--	--	64,7%	68,8%	63,5%	64,3%	71,7% ▽	67,1%	68,7%	65,8%	64,3%		
Aan hoeveel personen geeft u leiding? [Subgroep personeel in dienst] [N=1.297]	19,0%	19,0%	--	--	--	19,2%	18,4%	18,7%	20,2%	17,8%	15,7%	21,1%	18,3%	21,5%		
1-4	9,6%	9,6%	--	--	--	9,8%	9,3%	11,3%	9,9%	6,9% ▽	8,1%	7,9%	9,9%	10,7%		
5-9	4,0%	4,0%	--	--	--	4,7%	2,5%	5,2%	3,3%	3,0%	8,5% ▲	2,3%	4,0%	2,4%		
10-19	0,6%	0,6%	--	--	--	0,6%	0,4%	0,2%	1,3% ▽	0,3%	0,7%	0%	0,7%	0,4%		
20-49	0,8%	0,8%	--	--	--	1,0%	0,6%	1,0%	1,0%	0,4%	0%	0%	1,2%	0,7%		
50-99																
100 of meer																

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]				Sector										
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Geslacht		Leeftijd			Sector						
						Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening		
UW BEROEP/VAK																	
<i>ISCO-08 [Major group] [N=6.186]</i>																	
Beroepen bij de strijdkrachten	0,0%	0%	0,0%	0%	0,0%	0,0%	0,0%	0%	0%	0,0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Leidinggevende functies	1,8%	4,2%▲	1,2%▼	1,1%	1,3%	2,1%	1,5%	0%	1,3%▽	1,7%	0,2%▽	1,0%▽	0%	3,0%△	0,7%▽	0%	0%
Intellectuele, wetenschappelijke en artistieke beroepen	34,4%	20,3%▼	38,5%▲	13,7%▼	46,8%▲	31,5%▽	39,6%△	32,3%▽	33,7%	33,7%	2,1%▼	7,0%▼	7,0%▼	37,6%△	56,7%▲		
Technici en vakspecialisten	13,6%	10,9%▽	14,3%△	10,9%▽	15,4%△	13,6%	13,5%	13,8%	14,0%	12,9%	2,4%▼	8,7%▽	8,7%▽	17,2%▲	13,1%		
Administratief personeel	2,7%	3,9%△	2,3%▽	2,3%	2,4%	1,7%▽	4,6%△	2,3%	2,5%	3,4%△	2,2%	2,0%	2,0%	4,1%△	0,5%▽		
Dienstverlenend personeel en verkopers	18,3%	29,4%▲	15,2%▼	29,1%▲	10,5%▼	12,7%▼	28,3%▲	17,4%	19,1%	18,7%	2,6%▼	4,9%▼	4,9%▼	22,2%▲	24,4%▲		
Geschoolde landbouwers, bosbouwers en vissers	8,9%	11,3%△	8,3%▽	26,3%▲	2,2%▼	10,5%△	6,0%▽	7,4%▽	9,6%	10,0%△	82,6%▲	2,0%▼	2,0%▼	2,2%▼	0,7%▼		
Ambachtlieden	14,8%	14,7%	14,8%	12,9%▽	15,4%△	20,7%▲	4,3%▼	14,8%	14,8%	14,8%	2,3%▼	66,5%▲	66,5%▲	6,7%▼	3,1%▼		
Bedieningspersoneel van machines en installaties, assembleurs	3,3%	3,0%	3,3%	2,4%▽	3,6%△	4,7%▲	0,8%▼	3,3%	3,6%	3,1%	4,3%	4,4%△	4,4%△	4,2%△	0,6%▼		
Elementaire beroepen	2,2%	2,4%	2,1%	1,4%	2,3%	2,6%△	1,4%▽	2,2%	2,8%△	1,6%▽	1,4%	3,4%△	3,4%△	2,9%△	0,3%▽		
<i>ISCO-08 [Skill level] [N=6.186]</i>																	
Beroepsniveau 1 [Eenvoudig en routinematig lichamelijk en handmatig werk]	2,2%	2,4%	2,1%	1,4%	2,4%	2,6%△	1,4%▽	2,2%	2,8%△	1,7%	1,4%	3,4%△	3,4%△	2,9%△	0,3%▽		
Beroepsniveau 2 [Taken als het bedienen van machines en elektronische apparaten]	48,0%	62,2%▲	43,9%▼	72,9%▲	34,1%▼	50,2%△	44,1%▽	45,1%▽	49,6%	50,0%△	94,0%▲	79,9%▲	79,9%▲	39,4%▼	29,2%▼		
Beroepsniveau 3 [Taken als het uitvoeren van complexe technische en praktische taken]	14,3%	12,8%	14,7%	11,6%▽	15,7%△	14,4%	14,0%	14,8%	14,6%	13,3%	2,5%▼	8,7%▽	8,7%▽	18,5%▲	13,3%		
Beroepsniveau 4 [Taken als het oplossen van ingewikkelde problemen en nemen van beslissingen]	35,5%	22,6%▼	39,3%▲	14,0%▼	47,8%▲	32,7%▽	40,5%△	37,9%△	35,0%▽	35,0%	2,1%▼	8,0%▼	8,0%▼	39,2%△	57,2%▲		

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]				Geslacht		Leeftijd				Sector							
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	Leeftijd				Sector								
								15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening					
UW BEDRIJF																				
<i>Bedrijfsclassificatie 2008 bedrijfssector in 13 klassen TNO-indeling [N=6.235]</i>																				
A (01-03). Landbouw, bosbouw en visserij	8,8%	10,5%△	8,3%▽	26,1%▲	2,3%▼	10,0%△	6,5%▽	6,7%▽	9,7%	10,5%△	100%	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼
B-E (06-39). Industrie (incl. delfstoffen/nuts/afval)	5,4%	5,8%	5,3%	7,2%△	4,7%▽	6,6%△	3,1%▽	4,7%	5,6%	5,9%	0%▼	34,1%▲	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼
F (41-43). Bouwnijverheid	10,3%	7,0%▽	11,1%△	7,1%▽	12,4%△	15,0%▲	2,1%▼	10,2%	10,8%	10,0%	0%▼	65,9%▲	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼
G (45-47). Groot- en detailhandel	14,9%	27,4%▲	11,6%▼	35,1%▲	3,6%▼	15,3%	14,3%	13,2%▽	15,2%	16,8%△	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼
H (49-53). Vervoer en opslag	3,6%	4,3%△	3,2%▽	0,7%▽	4,0%△	4,7%△	1,7%▽	3,4%	3,7%	3,6%	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼
I (55-56). Horeca	4,1%	11,1%▲	2,2%▼	3,9%△	1,6%▽	3,7%	4,6%	4,7%△	4,1%	3,2%▽	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼
J (58-63). Informatie en Communicatie	4,9%	1,9%▽	5,7%△	2,5%▽	6,8%△	6,6%▲	1,9%▼	6,8%△	4,5%	2,9%▽	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼
K (64-66). Financiële instellingen	1,0%	1,1%	1,0%	0,2%▽	1,3%△	1,4%△	0,4%▽	0,6%▽	1,5%△	1,1%	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼
L-N (68-82). Zakelijke dienstverlening/onroerend goed	22,1%	13,1%▼	24,7%▲	7,6%▼	30,5%▲	21,7%	22,7%	21,5%	22,4%	22,6%	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼
O (84). Openbaar bestuur	0,2%	0,1%	0,2%	0,4%	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%	0,0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
P (85). Onderwijs	5,0%	1,3%▼	6,0%▲	1,4%▼	7,5%▲	3,4%▽	7,7%△	5,5%	4,3%	4,8%	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼
Q (86-88). Gezondheids-welzijnszorg	8,3%	9,7%	8,0%	1,0%▼	10,4%▲	4,2%▼	15,7%▲	7,8%	7,8%	9,5%△	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼
R-U (90-99). Cultuur, sport en recreatie/overige dienstverlening	11,5%	6,5%▽	12,7%△	6,8%▼	14,8%▲	7,2%▼	19,2%▲	14,5%△	10,2%▽	9,0%▽	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼
ARBEIDSMOMENTEN																				
<i>Vindt u dat u gevaarlijk werk verricht? [N=6.189]</i>																				
Ja, regelmatig	2,7%	2,9%	2,6%	2,0%	2,8%	3,8%△	0,8%▽	3,1%	2,8%	2,1%▽	4,0%	6,1%▲	2,1%▽	1,4%▽	1,4%▽	1,4%▽	1,4%▽	1,4%▽	1,4%▽	1,4%▽
Ja, soms	19,8%	19,4%	19,8%	23,9%△	18,5%▽	25,3%▲	9,9%▼	20,8%	19,7%	18,6%	38,8%▲	42,1%▲	12,7%▼	13,5%▼	13,5%▼	13,5%▼	13,5%▼	13,5%▼	13,5%▼	13,5%▼
Nee	77,5%	77,7%	77,6%	74,1%▽	78,7%△	71,0%▼	89,2%▲	76,1%▽	77,4%	79,4%△	57,2%▼	51,8%▼	85,2%▲	85,0%▲	85,0%▲	85,0%▲	85,0%▲	85,0%▲	85,0%▲	85,0%▲

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]				Geslacht		Leeftijd				Sector			
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening	
																Producten
<i>Wat is het belangrijkste gevaar dat u loopt tijdens uw werk? [Subgroep 'soms' of 'regelmatig' 'gevaarlijk werk'] [meerdere antwoorden mogelijk] [N=1.379]</i>																
Vallen van hoogte	41,1%	29,5%	43,9%	28,6%	50,1%	46,4%	15,2%	42,5%	43,0%	36,9%	22,6%	68,7%	34,9%	16,3%	20,1%	
Struikelen, uitglijden	45,1%	40,3%	46,4%	46,5%	46,4%	48,9%	26,7%	42,0%	43,3%	51,6%	62,0%	53,5%	41,1%	20,1%		
Bekneld raken	20,6%	15,8%	21,7%	34,5%	16,6%	22,5%	11,0%	21,6%	21,2%	18,4%	4,6%	19,9%	15,8%	6,0%		
Snijden, steken	32,5%	36,6%	31,2%	32,7%	30,6%	33,8%	26,1%	35,8%	30,6%	29,7%	17,8%	47,1%	28,0%	26,6%		
Botsen, aanrijdingen	16,7%	12,2%	17,7%	16,9%	18,0%	18,2%	9,5%	18,4%	17,0%	14,0%	13,9%	8,7%	24,3%	20,5%		
Ongeluk met gevaarlijke stoffen	12,2%	14,5%	11,9%	17,0%	9,8%	13,8%	4,6%	11,7%	15,8%	9,1%	21,2%	9,1%	11,9%	10,5%		
Confrontatie met geweld	11,4%	17,6%	9,3%	8,0%	9,8%	9,0%	23,0%	11,4%	11,1%	11,9%	4,5%	0,6%	19,6%	23,6%		
Verbranden	10,1%	19,3%	7,7%	9,4%	7,0%	10,2%	9,5%	11,2%	11,4%	7,0%	0,5%	12,5%	15,0%	4,7%		
Verstikking	3,0%	2,3%	2,6%	3,1%	2,5%	3,3%	1,6%	4,2%	1,7%	2,6%	4,2%	2,2%	2,8%	3,9%		
Anders	19,4%	18,4%	19,5%	22,3%	18,4%	16,5%	33,4%	21,7%	17,6%	17,9%	23,1%	12,9%	17,5%	32,6%		
<i>Doet u werk waarbij u veel kracht moet zetten, bijvoorbeeld bij tillen, duwen, trekken of sjoeven of gebruikt u in uw werk gereedschappen of apparaten waarbij u veel kracht moet zetten? [N=6.086]</i>																
Ja, regelmatig	22,7%	25,2%	21,9%	32,1%	18,4%	28,3%	12,7%	25,4%	23,1%	19,0%	39,6%	51,5%	15,2%	13,9%		
Ja, soms	23,5%	30,8%	21,8%	32,2%	18,3%	25,6%	20,0%	22,3%	24,4%	24,2%	41,3%	29,1%	20,9%	19,2%		
Nee	53,8%	44,0%	56,4%	35,8%	63,3%	46,1%	67,3%	52,3%	52,5%	56,8%	19,1%	19,4%	63,9%	66,9%		
<i>Maakt u bij uw werk gebruik van een gereedschap, apparaat of voertuig dat trillingen of schudden veroorzaakt? [N=6.169]</i>																
Ja, regelmatig	13,1%	11,7%	13,4%	17,6%	12,0%	17,7%	4,8%	13,5%	14,3%	11,2%	24,6%	36,6%	6,9%	6,6%		
Ja, soms	15,8%	19,0%	14,9%	23,0%	12,1%	20,5%	7,4%	15,0%	16,9%	15,8%	40,0%	33,0%	10,2%	7,8%		
Nee	71,2%	69,3%	71,7%	59,4%	75,9%	61,9%	87,8%	71,5%	68,8%	73,0%	35,5%	30,4%	82,9%	85,6%		
<i>Doet u werk in een ongemakkelijke werkhouding? [N=6.158]</i>																
Ja, regelmatig	12,0%	10,3%	12,7%	13,9%	12,2%	14,5%	7,5%	13,4%	11,6%	10,7%	13,9%	27,5%	7,0%	11,8%		
Ja, soms	33,4%	36,0%	32,3%	39,1%	30,0%	35,0%	30,4%	34,5%	35,1%	30,2%	52,1%	48,3%	25,2%	33,9%		
Nee	54,6%	53,7%	55,1%	47,0%	57,8%	50,4%	62,1%	52,1%	53,3%	59,1%	33,9%	24,2%	67,8%	54,3%		

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]		Geslacht		Leeftijd			Sector					
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening		Niet-commerciële dienstverlening
													Commerciële dienstverlening	Commerciële dienstverlening	
<i>Doet u werk waarbij u herhalende bewegingen moet maken? [N=6.160]</i>															
Ja, regelmatig	33,4%	35,0%	33,0%	35,7%△	32,2%▽	35,5%△	29,6%▽	36,5%△	32,6%	30,3%▽	46,5%▲	49,0%▲	26,3%▼	33,4%	
Ja, soms	25,4%	30,6%△	23,9%▽	30,2%△	21,8%▽	26,1%	24,3%	24,4%	27,6%△	24,6%	35,7%▲	33,4%▲	22,9%▽	21,9%▽	
Nee	41,2%	34,4%▽	43,0%△	34,1%▼	46,0%▲	38,4%▽	46,1%△	39,1%▽	39,8%	45,1%△	17,8%▼	17,6%▼	50,8%▲	44,6%△	
<i>Is er op uw werkplek zoveel lawaai, dat u hard moet praten om u verstaanbaar te maken? [N=6.188]</i>															
Ja, regelmatig	6,0%	4,9%	6,3%	6,3%	6,3%	7,9%▲	2,7%▼	7,8%△	5,6%	4,2%▽	7,8%	16,6%▲	3,1%▼	4,7%▽	
Ja, soms	20,0%	20,7%	19,7%	25,5%△	17,7%▽	25,4%▲	10,3%▼	21,7%△	19,9%	17,9%▽	38,6%▲	44,3%▲	12,8%▼	12,7%▼	
Nee	74,0%	74,4%	74,0%	68,2%▽	76,0%△	66,8%▼	86,9%▲	70,5%▽	74,5%	77,9%△	53,6%▼	39,2%▼	84,1%▲	82,5%▲	
<i>Werkt u met water of waterige oplossingen? [N=6.056]</i>															
1 Nooit	60,4%	47,8%▼	63,9%▲	47,6%▼	69,4%▲	58,1%▽	64,6%△	62,0%△	56,9%▽	61,8%	18,8%▼	38,0%▼	73,2%▲	62,7%△	
2 Soms	21,2%	26,5%△	19,8%▽	30,9%▲	16,1%▼	24,5%▲	15,5%▼	20,0%	23,1%△	21,0%	49,6%▲	37,4%▲	14,2%▼	15,8%▽	
3 Vaak	11,7%	17,2%▲	10,3%▼	15,9%▲	8,4%▼	11,5%	12,1%	11,3%	13,1%△	10,9%	25,1%▲	16,4%△	7,8%▼	12,2%	
4 Altijd	6,6%	8,5%△	6,0%▽	5,6%	6,2%	5,9%▽	7,8%△	6,7%	6,8%	6,3%	6,6%	8,2%△	4,8%▽	9,3%△	
Gemiddelde	1,65	1,87▲	1,58▼	1,80▲	1,51▼	1,65	1,63	1,63	1,70△	1,62	2,19▲	1,95▲	1,44▼	1,68	
<i>Krijgt u tijdens uw werk stoffen op uw huid? Zoals lijm, verf, schoonmaakmiddelen, geneesmiddelen of bestrijdingsmiddelen [N=6.165]</i>															
1 Nooit	64,7%	59,1%▽	66,5%△	54,6%▼	70,5%▲	60,6%▼	72,0%▲	63,1%▽	64,1%	67,4%△	39,4%▼	35,0%▼	76,4%▲	68,6%△	
2 Soms	26,0%	31,5%△	24,3%▽	36,4%▲	20,2%▼	29,8%▲	19,2%▼	26,2%	26,4%	25,3%	54,6%▲	43,6%▲	18,2%▼	20,6%▽	
3 Vaak	6,8%	7,0%	6,7%	7,2%	6,5%	7,3%△	5,8%▽	7,8%△	7,2%	5,1%▽	5,3%	17,2%▲	3,8%▼	6,8%	
4 Altijd	2,5%	2,4%	2,6%	1,8%	2,8%	2,3%	3,0%	2,9%	2,4%	2,1%	0,7%▽	4,2%△	1,6%▽	4,0%△	
Gemiddelde	1,47	1,53△	1,45▽	1,56▲	1,42▼	1,51△	1,40▽	1,51△	1,48	1,42▽	1,67▲	1,91▲	1,31▼	1,46	

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]				Geslacht		Leeftijd				Sector			
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	Leeftijd				Sector				
								15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening	
<i>Ademt u tijdens het werk stoffen in? Zoals damp van oplosmiddel, uitlaatgas, lasrook, graanstof of stof van steen en beton [N=6.182]</i>																
1 Nooit	65,9%	65,1%	66,2%	54,6%	70,1%	57,8%	80,4%	65,9%	64,5%	67,2%	31,5%	29,5%	77,9%	76,4%		
2 Soms	25,4%	27,9%	24,7%	36,4%	20,8%	31,9%	13,8%	24,8%	26,0%	25,6%	58,3%	49,0%	17,5%	15,0%		
3 Vaak	6,5%	5,3%	6,7%	6,9%	6,6%	8,3%	3,3%	7,0%	7,2%	5,2%	9,0%	18,3%	3,1%	5,2%		
4 Altijd	2,2%	1,7%	2,4%	2,1%	2,5%	2,0%	2,5%	2,3%	2,2%	2,0%	1,2%	3,3%	1,5%	3,4%		
Gemiddelde	1,45	1,44	1,45	1,57	1,41	1,55	1,28	1,46	1,47	1,42	1,80	1,95	1,28	1,36		
<i>Komt u in contact met mogelijk besmettelijke personen, dieren of materiaal? [N=6.184]</i>																
1 Nooit	79,9%	78,3%	80,5%	77,1%	81,7%	82,5%	75,1%	80,8%	80,0%	78,4%	56,2%	91,1%	88,3%	63,9%		
2 Soms	16,7%	17,0%	16,4%	18,7%	15,6%	14,2%	21,1%	15,7%	17,1%	17,6%	35,9%	8,7%	9,9%	28,9%		
3 Vaak	2,1%	3,3%	1,8%	2,6%	1,5%	2,0%	2,1%	2,2%	1,7%	2,2%	5,5%	0,3%	0,8%	4,6%		
4 Altijd	1,4%	1,4%	1,4%	1,5%	1,3%	1,3%	1,6%	1,2%	1,2%	1,8%	2,4%	0%	1,1%	2,6%		
Gemiddelde	1,25	1,28	1,24	1,28	1,22	1,22	1,30	1,24	1,24	1,27	1,54	1,09	1,15	1,46		
Zelfstandigheid/autonomie (schaal: 1=nee - 3=ja, regelmatig; 5 items) [N=6.228]																
Gemiddelde	2,79	2,73	2,81	2,79	2,82	2,80	2,78	2,76	2,80	2,82	2,75	2,81	2,80	2,80		
<i>Kunt u zelf beslissen hoe u uw werk uitvoert? [N=6.218]</i>																
Ja, regelmatig	91,0%	89,5%	91,6%	92,7%	91,2%	91,0%	91,1%	88,4%	91,5%	93,9%	88,7%	90,4%	91,7%	90,9%		
Ja, soms	7,6%	9,4%	7,1%	5,8%	7,6%	7,8%	7,4%	9,9%	7,5%	4,9%	9,5%	8,3%	6,8%	8,3%		
Nee	1,3%	1,1%	1,3%	1,5%	1,2%	1,2%	1,5%	1,7%	1,0%	1,2%	1,8%	1,3%	1,5%	0,8%		
<i>Bepaalt u zelf de volgorde van uw werkzaamheden? [N=6.224]</i>																
Ja, regelmatig	89,1%	89,3%	89,1%	91,5%	88,3%	88,9%	89,5%	86,3%	90,3%	91,5%	88,0%	87,9%	89,9%	88,8%		
Ja, soms	8,9%	9,0%	8,9%	6,8%	9,6%	9,2%	8,4%	10,8%	8,1%	7,2%	10,4%	10,3%	7,9%	9,4%		
Nee	2,0%	1,7%	2,1%	1,8%	2,2%	1,9%	2,1%	2,9%	1,5%	1,5%	1,6%	1,9%	2,2%	1,8%		

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]		Geslacht		Leeftijd				Sector				
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	Leeftijd				Sector			
								15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening
<i>Kunt u zelf uw werktempo regelen? [N=6.214]</i>															
Ja, regelmatig	84,2%	80,4% ▽	85,0% △	87,8% △	84,1% ▽	85,0% △	82,7% ▽	79,7% ▼	85,1%	88,9% △	88,1% △	87,1% △	83,6%	81,9% ▽	
Ja, soms	13,6%	16,6% △	13,0% ▽	9,9% ▽	14,0% △	13,1%	14,3%	17,6% △	12,7%	9,3% ▽	10,5% ▽	10,7% ▽	13,9%	15,6% △	
Nee	2,3%	3,0% △	2,0% ▽	2,3%	1,9%	1,9% ▽	3,0% △	2,8% △	2,2%	1,7%	1,5%	2,1%	2,4%	2,4%	
<i>Moet u in uw werk zelf oplossingen bedenken om bepaalde dingen te doen? [N=6.204]</i>															
Ja, regelmatig	88,7%	88,9%	88,8%	86,6% ▽	89,6% △	89,6% △	87,1% ▽	88,2%	89,8%	88,3%	81,6% ▼	88,9%	89,5%	89,6%	
Ja, soms	10,0%	9,9%	10,0%	11,7% △	9,4% ▽	9,5% ▽	11,0% △	10,7%	8,9%	10,3%	16,4% ▲	9,7%	9,2% ▽	9,7%	
Nee	1,3%	1,3%	1,2%	1,7%	1,0%	0,9% ▽	1,9% △	1,1%	1,3%	1,5%	2,0%	1,4%	1,3%	0,7% ▽	
<i>Kunt u vrij nemen wanneer u dat wilt? [N=6.223]</i>															
Ja, regelmatig	60,5%	42,7% ▼	65,3% ▲	55,4% ▼	68,6% ▲	60,8%	60,1%	56,6% ▽	61,2%	64,9% △	49,5% ▼	62,1%	60,7%	63,1% △	
Ja, soms	29,8%	40,9% ▲	26,9% ▼	31,7% △	25,3% ▽	30,6%	28,4%	33,9% △	29,3%	25,2% ▽	36,8% △	32,1%	29,2%	27,2% ▽	
Nee	9,6%	16,4% ▲	7,8% ▼	12,8% ▲	6,1% ▼	8,6% ▽	11,4% △	9,5%	9,5%	9,9%	13,7% △	5,8% ▽	10,1%	9,7%	
<i>Kwantitatieve taakeisen (schaal: 1=nooit - 4=altijd; 3 items; 'erg snel', 'heel veel', 'extra hard') [N=6.210]</i>															
Gemiddelde	2,26	2,51 ▲	2,19 ▼	2,20	2,19	2,31 ▲	2,15 ▼	2,55 ▲	2,28 △	2,11 ▼	2,31 △	2,31 △	2,27 △	2,17 ▽	
<i>Moet u erg snel werken? [N=6.213]</i>															
1 Nooit	11,1%	6,0% ▽	12,2% △	12,5%	12,1%	8,8% ▼	15,2% ▲	7,7% ▽	10,0%	16,5% ▲	9,2%	8,3% ▽	9,6% ▽	16,6% ▲	
2 Soms	63,0%	55,8% ▽	65,2% △	67,5% △	64,4% ▽	62,5%	64,0%	62,3%	63,5%	63,3%	63,5%	62,4%	62,6%	64,0%	
3 Vaak	21,4%	30,0% ▲	19,1% ▼	16,8% ▽	19,9% △	23,5% △	17,6% ▽	24,8% △	21,5%	16,8% ▽	23,2%	23,6%	22,8% △	16,4% ▽	
4 Altijd	4,5%	8,1% ▲	3,4% ▼	3,1%	3,5%	5,2% △	3,3% ▽	5,1%	4,9%	3,4% ▽	4,1%	5,7% △	5,0%	2,9% ▽	
Gemiddelde	2,19	2,40 ▲	2,14 ▼	2,10 ▽	2,15 △	2,25 ▲	2,09 ▼	2,27 △	2,21	2,07 ▼	2,22	2,27 △	2,23 △	2,06 ▼	
<i>Moet u heel veel werk doen? [N=6.204]</i>															
1 Nooit	8,2%	3,3% ▼	9,2% ▲	8,6%	9,4%	6,7% ▽	10,8% △	5,4% ▽	6,1% ▽	13,7% ▲	6,9%	6,8%	7,8%	10,1% △	
2 Soms	53,2%	41,4% ▼	56,6% ▲	54,4%	57,3%	51,2% ▽	56,9% △	51,2% ▽	54,3%	54,8%	47,7% ▽	50,7%	53,9%	55,5% △	
3 Vaak	30,2%	40,3% ▲	27,6% ▼	28,3%	27,4%	32,8% △	25,6% ▽	33,8% △	31,1%	24,9% ▽	33,7%	34,4% △	29,6%	27,5% ▽	
4 Altijd	8,4%	15,0% ▲	6,6% ▼	8,7% △	5,9% ▽	9,3% △	6,7% ▽	9,7% △	8,5%	6,6% ▽	11,7% △	8,0%	8,6%	6,9% ▽	
Gemiddelde	2,39	2,67 ▲	2,32 ▼	2,37 △	2,30 ▽	2,45 ▲	2,28 ▼	2,48 △	2,42 △	2,24 ▼	2,50 △	2,44 △	2,39	2,31 ▽	

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]				Leeftijd					Sector				
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid		Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening		Niet-commerciële dienstverlening
					1=nooit - 4=altijd	3 items								Commerciële dienstverlening	commerciële dienstverlening	
<i>Moet u extra hard werken? [N=6.200]</i>																
1 Nooit	14,3%	7,0%	16,1%	17,6%	15,5%	12,6%	17,5%	9,4%	12,1%	22,7%	15,5%	12,2%	14,0%	16,0%		
2 Soms	58,6%	51,2%	61,0%	58,7%	61,8%	57,3%	61,0%	58,1%	60,4%	57,4%	53,5%	60,5%	58,7%	59,1%		
3 Vaak	21,0%	31,4%	18,1%	17,9%	18,2%	23,5%	16,5%	25,1%	21,1%	15,7%	24,8%	21,0%	21,3%	19,0%		
4 Altijd	6,1%	10,4%	4,8%	5,7%	4,6%	6,6%	5,1%	7,3%	6,3%	4,2%	6,2%	6,3%	6,1%	5,8%		
Gemiddelde	2,19	2,45	2,12	2,12	2,12	2,24	2,09	2,30	2,22	2,01	2,22	2,21	2,20	2,15		
Cognitieve belasting (schaal: 1=nooit - 4=altijd; 3 items) [N=6.167]																
Gemiddelde	3,09	3,06	3,10	2,89	3,17	3,11	3,05	3,05	3,06	3,16	2,79	2,98	3,11	3,21		
<i>Vereist uw werk intensief nadenken? [N=6.162]</i>																
1 Nooit	3,5%	3,2%	3,4%	4,4%	3,1%	2,4%	5,4%	3,6%	3,1%	3,7%	4,3%	2,7%	3,4%	3,8%		
2 Soms	38,1%	38,9%	37,7%	47,9%	34,3%	35,4%	43,0%	40,3%	39,0%	34,4%	52,2%	45,3%	33,7%	37,6%		
3 Vaak	38,1%	41,1%	37,5%	34,5%	38,6%	40,5%	33,9%	38,2%	38,5%	37,8%	34,3%	38,4%	40,2%	35,2%		
4 Altijd	20,3%	16,9%	21,3%	13,2%	24,1%	21,7%	17,7%	17,9%	19,4%	24,1%	9,3%	13,6%	22,7%	23,4%		
Gemiddelde	2,75	2,72	2,77	2,57	2,84	2,82	2,64	2,70	2,74	2,82	2,49	2,63	2,82	2,78		
<i>Vergt uw werk dat u er uw gedachten bij houdt? [N=6.151]</i>																
1 Nooit	1,0%	0,7%	1,0%	1,4%	0,8%	0,9%	1,2%	0,8%	1,3%	1,0%	1,8%	0,7%	1,2%	0,5%		
2 Soms	11,4%	12,0%	11,1%	19,1%	8,4%	10,5%	13,1%	12,6%	11,4%	10,0%	21,7%	12,1%	11,1%	8,1%		
3 Vaak	40,3%	45,0%	39,3%	45,7%	37,2%	42,4%	36,6%	44,9%	41,9%	35,0%	49,6%	46,2%	40,7%	32,6%		
4 Altijd	47,2%	42,3%	48,6%	33,8%	53,6%	46,2%	49,1%	41,7%	45,4%	56,0%	26,9%	41,0%	47,1%	58,7%		
Gemiddelde	3,34	3,29	3,36	3,12	3,43	3,34	3,34	3,28	3,31	3,44	3,02	3,27	3,34	3,49		
<i>Vergt uw werk veel aandacht van u? [N=6.116]</i>																
1 Nooit	1,6%	1,0%	1,6%	2,7%	1,2%	1,2%	2,3%	1,0%	1,6%	2,2%	3,2%	1,3%	1,5%	1,2%		
2 Soms	17,1%	16,2%	17,1%	24,2%	14,7%	16,2%	18,6%	16,4%	18,2%	16,8%	27,7%	23,8%	16,1%	11,1%		
3 Vaak	43,7%	45,8%	43,3%	45,3%	42,6%	46,2%	39,5%	47,3%	44,5%	38,5%	49,1%	45,2%	45,6%	37,3%		
4 Altijd	37,6%	36,9%	38,0%	27,8%	41,4%	36,5%	39,6%	35,2%	35,7%	42,5%	20,1%	29,7%	36,8%	50,3%		
Gemiddelde	3,17	3,19	3,18	2,98	3,24	3,18	3,16	3,17	3,14	3,21	2,86	3,03	3,18	3,37		

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]				Leefstijf				Sector				
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening
Gevarieerd werk (schaal: 1=nooit - 4=altijd; 3 items) [N=6.211]															
Gemiddelde	2,95	2,92▽	2,96△	2,85▼	3,00▲	2,95	2,95	2,99△	2,93▽	2,93	2,69▼	2,86▽	2,94▽	3,14▲	
<i>Is uw werk gevarieerd? [N=6.199]</i>															
1 Nooit	1,4%	1,7%	1,2%	1,3%	1,1%	1,4%	1,4%	1,5%	1,4%	1,3%	2,6%△	1,5%	1,3%	1,0%	
2 Soms	17,7%	18,1%	17,5%	20,4%△	16,5%▽	17,0%	19,0%	19,2%△	17,5%	16,1%▽	19,3%	19,0%	18,7%△	14,3%▽	
3 Vaak	52,3%	51,2%	53,0%	50,4%▽	53,8%△	52,5%	51,8%	52,9%	54,0%	49,9%▽	54,9%	50,5%	51,7%	53,6%	
4 Altijd	28,6%	29,0%	28,3%	27,9%	28,5%	29,0%	27,8%	26,4%▽	27,1%	32,7%△	23,2%▽	28,9%	28,2%	31,1%△	
Gemiddelde	3,08	3,08	3,08	3,05▽	3,10△	3,09	3,06	3,04▽	3,07	3,14△	2,99▽	3,07	3,07	3,15△	
<i>Vereist uw werk dat u nieuwe dingen leert? [N=6.198]</i>															
1 Nooit	3,4%	2,4%▽	3,6%△	5,6%△	2,9%▽	3,1%	3,8%	2,6%▽	3,0%	4,8%△	4,2%	3,7%	3,9%△	1,8%▽	
2 Soms	43,4%	47,3%△	42,4%▽	50,4%▲	39,7%▼	44,5%△	41,5%▽	39,7%▽	45,4%△	46,2%△	56,4%▲	58,3%▲	42,9%	30,6%▼	
3 Vaak	34,1%	31,7%▽	34,7%△	28,9%▽	36,7%△	34,0%	34,3%	36,8%△	33,9%	30,9%▽	27,5%▽	26,1%▼	34,8%	40,0%△	
4 Altijd	19,1%	18,7%	19,3%	15,1%▽	20,8%△	18,4%	20,3%	20,9%△	17,7%	18,2%	11,9%▼	12,0%▼	18,4%	27,5%▲	
Gemiddelde	2,69	2,67	2,70	2,53▼	2,75▲	2,68	2,71	2,76△	2,66	2,62▽	2,47▼	2,46▼	2,68	2,93▲	
<i>Vereist uw werk creativiteit? [N=6.195]</i>															
1 Nooit	2,3%	1,4%▽	2,4%△	4,1%△	1,9%▽	1,6%▽	3,4%△	2,2%	2,5%	2,2%	3,8%△	2,2%	2,7%△	1,1%▽	
2 Soms	23,1%	27,4%△	21,9%▽	28,3%▲	19,8%▼	22,9%	23,4%	20,5%▽	24,1%	25,3%△	46,2%▲	23,3%	23,6%	13,6%▼	
3 Vaak	37,9%	39,5%	37,7%	35,4%	38,5%	40,3%△	33,8%▽	36,5%	39,0%	38,7%	34,2%	42,5%△	37,8%	36,7%	
4 Altijd	36,7%	31,8%▽	37,9%△	32,1%▽	39,9%△	35,2%▽	39,4%△	40,9%△	34,4%▽	33,8%▽	15,8%▼	32,0%▽	35,9%	48,6%▲	
Gemiddelde	3,09	3,02▽	3,11△	2,96▼	3,16▲	3,09	3,09	3,16△	3,05▽	3,04▽	2,62▼	3,04	3,07▽	3,33▲	
<i>In mijn werk lever ik een duidelijke bijdrage aan het ontwikkelen en verbeteren van producten/diensten. [N=5.618]</i>															
1 Nooit	14,2%	11,8%▽	14,4%△	19,4%△	12,7%▽	12,6%▽	16,9%△	10,3%▽	14,4%	19,1%▲	18,0%△	17,8%△	13,1%▽	12,7%	
2 Soms	37,3%	40,4%△	36,7%▽	41,0%△	35,2%▽	37,7%	36,5%	34,9%▽	39,1%	38,5%	49,3%▲	44,5%△	35,2%▽	32,7%▽	
3 Vaak	32,7%	34,2%	32,5%	25,3%▼	34,9%▲	33,3%	31,7%	37,2%△	31,2%	28,3%▽	22,4%▼	27,2%▽	34,8%△	35,5%△	
4 Altijd	15,8%	13,6%▽	16,5%△	14,2%▽	17,2%△	16,4%	14,9%	17,5%△	15,3%	14,1%▽	10,3%▽	10,4%▽	16,9%△	19,0%△	
Gemiddelde	2,50	2,50	2,51	2,34▼	2,57▲	2,53△	2,45▽	2,62▲	2,47	2,37▽	2,25▼	2,30▼	2,56△	2,61△	

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]		Geslacht		Leeftijd			Sector				
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening
<i>Hoeveel uur per dag werkt u gemiddeld aan een beeldscherm voor uw werk? Een beeldscherm kan bijvoorbeeld zijn een desktop, laptop, notebook, tablet en smartphone [N=6.113] [Range: 0-13]</i> Gemiddelde	3,38	3,24▽	3,43△	2,61▼	3,71▲	3,34	3,45	3,84▲	3,34	2,84▼	1,60▼	1,94▼	4,27▲	3,10▽
ONGEWENST GEDRAG														
Ongewenste omgangsvormen (inclusief pesten) [N=6.220]														
% Enkele keer t/m zeer vaak	15,0%	18,1%△	13,7%▽	12,0%▽	14,3%△	13,6%▽	17,4%△	16,4%△	14,9%	13,2%▽	7,5%▼	9,6%▽	14,6%	21,5%▲
Kunt u aangeven hoe vaak u de afgelopen 12 maanden in het werk persoonlijk te maken heeft gehad met:														
<i>Ongewenste seksuele aandacht [Klanten en collega's; afgelopen 12 maanden] [N=6.216]</i>														
Nooit	95,9%	96,4%	96,0%	96,3%	95,9%	97,8%▲	92,6%▼	93,9%▽	96,7%△	97,8%△	98,9%△	98,8%△	96,8%△	91,4%▼
Een enkele keer	3,7%	3,2%	3,7%	3,3%	3,9%	2,0%▼	6,7%▲	5,4%△	3,1%	2,1%▽	0,9%▽	1,2%▽	2,8%▽	8,0%▲
Vaak	0,3%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%▽	0,4%△	0,5%△	0,1%	0,1%	0%	0%	0,2%	0,6%△
Zeer vaak	0,1%	0,2%△	0,1%▽	0,2%△	0%▽	0,1%	0,2%	0,2%	0,1%	0%	0,2%	0%	0,1%	0,1%
<i>Intimidatie [Klanten en collega's; afgelopen 12 maanden] [N=6.217]</i>														
Nooit	88,8%	84,9%▽	90,1%△	91,7%△	89,5%▽	89,3%	88,0%	88,5%	88,6%	89,5%	94,9%▲	92,6%△	88,3%	85,4%▽
Een enkele keer	10,6%	14,5%△	9,4%▽	7,4%▽	10,0%△	10,0%▽	11,6%△	10,5%	10,9%	10,2%	4,9%▼	7,0%▽	10,8%	14,2%△
Vaak	0,5%	0,5%	0,5%	0,9%△	0,4%▽	0,6%	0,3%	0,9%△	0,4%	0,2%▽	0%	0,4%	0,8%△	0,2%
Zeer vaak	0,1%	0,2%	0,0%	0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,1%	0,1%	0,0%	0,2%	0%	0,1%	0,1%
<i>Lichamelijk geweld [Klanten en collega's; afgelopen 12 maanden] [N=6.207]</i>														
Nooit	97,5%	97,2%	97,8%	98,1%	97,8%	97,1%▽	98,1%△	97,2%	97,5%	97,9%	99,0%△	98,7%△	97,5%	96,3%▽
Een enkele keer	2,2%	2,5%	1,9%	1,6%	2,1%	2,6%△	1,6%▽	2,3%	2,2%	2,1%	0,6%▽	1,3%▽	2,2%	3,4%△
Vaak	0,3%	0,2%	0,2%	0,4%	0,2%	0,3%	0,2%	0,4%△	0,3%	0%▽	0,2%	0%	0,4%	0,2%
Zeer vaak	0,0%	0,1%△	0%▽	0%	0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0%	0,2%△	0%	0%	0,1%

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]				Geslacht		Leeftijd			Sector			
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening		Niet-commerciële dienstverlening
													Commerciële dienstverlening	Commerciële dienstverlening	
<i>Pesten [Klanten en collega's; afgelopen 12 maanden] [N=6.193]</i>															
Nooit	95,1%	95,3%	95,5%	96,4%	95,2%	94,9%	95,6%	93,8%	95,8%	96,2%	95,8%	95,8%	95,3%	94,1%	
Een enkele keer	4,4%	4,5%	4,1%	3,0%	4,5%	4,5%	4,2%	5,5%	3,7%	3,7%	3,9%	3,6%	4,2%	5,6%	
Vaak	0,3%	0%	0,3%	0,3%	0,3%	0,4%	0,1%	0,5%	0,2%	0,1%	0%	0,2%	0,4%	0,2%	
Zeer vaak	0,2%	0,2%	0,1%	0,3%	0,1%	0,2%	0,1%	0,2%	0,3%	0,1%	0,2%	0,3%	0,2%	0,1%	
ARBO-REGELS															
<i>Besteden uw opdrachtgevers er aandacht aan dat u gezond en veilig werkt? Denk bijvoorbeeld aan toezicht op uw werktijden, het gebruik van beschermingsmiddelen zoals een helm of beschermende kleding, aandacht voor werkdruk, en dergelijke. [N=6.047]</i>															
Nooit	33,5%	32,3%	34,0%	38,8%	32,3%	31,7%	36,6%	26,0%	34,5%	42,1%	21,0%	21,6%	37,5%	37,3%	
Soms	18,5%	15,6%	19,2%	14,2%	20,8%	20,1%	15,6%	21,4%	18,3%	14,8%	19,2%	25,7%	16,8%	16,9%	
Vaak	14,9%	14,4%	15,1%	11,2%	16,4%	17,0%	11,2%	18,3%	14,7%	10,9%	17,2%	20,2%	13,8%	13,1%	
Altijd	16,2%	19,3%	15,4%	14,3%	15,8%	17,4%	13,9%	18,0%	15,9%	14,2%	23,4%	24,0%	14,4%	12,4%	
Weet ik niet	16,9%	18,4%	16,4%	21,5%	14,7%	13,7%	22,7%	16,2%	16,6%	18,1%	19,2%	8,4%	17,6%	20,2%	
<i>Denkt u dat er voor u andere Arboregels gelden dan voor werknemers in uw branche die vergelijkbare werkzaamheden uitvoeren? [N=6.121]</i>															
Ja	7,3%	8,6%	7,1%	7,2%	7,0%	7,5%	7,0%	6,9%	7,5%	7,7%	9,5%	8,1%	6,7%	7,3%	
Soms wel, soms niet	11,9%	13,0%	11,5%	12,4%	11,2%	13,2%	9,5%	13,4%	11,7%	10,2%	13,3%	19,0%	9,9%	10,8%	
Nee	49,6%	53,3%	48,7%	41,6%	51,1%	51,8%	45,6%	48,6%	52,5%	48,1%	48,6%	55,7%	50,1%	45,1%	
Weet ik niet	23,5%	20,9%	24,3%	27,0%	23,4%	20,8%	28,3%	24,5%	22,7%	23,0%	23,4%	14,2%	24,4%	27,7%	
N.v.t. [geen werknemers met deze werkzaamheden]	7,7%	4,2%	8,4%	11,8%	7,3%	6,6%	9,6%	6,6%	5,7%	11,0%	5,3%	3,0%	8,9%	9,1%	

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]		Geslacht		Leeftijd			Sector				
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid dienstverlening	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening
ARBEIDSONGEVALLEN														
Bent u in de afgelopen 12 maanden betrokken geweest bij een arbeidsongeval? [Voorval tijdens werk waardoor u lichamelijk letsel/geestelijke schade heeft opgelopen. Excl. woon-werk verkeer. Excl. uitsluitend natuurlijke oorzaken (hartaanval, beroerte e.d.)] [N=6.183]														
% Ja	2,1%	1,6%	2,2%	2,7%	2,0%	2,5%Δ	1,3%▽	2,6%Δ	2,1%	1,3%▽	3,8%Δ	3,3%Δ	1,7%▽	1,4%▽
Om hoeveel ongevallen ging het? [Subgroep één of meer arbeidsongevallen gehad] [N=121]														
1	80,2%	80,0%	79,2%	76,7%	80,4%	82,3%	73,0%	88,5%▲	71,9%	69,6%	77,1%	85,5%	83,7%	65,3%
2	13,0%	6,2%	14,9%	23,3%	10,8%	11,4%	18,3%	4,8%▼	25,9%▲	16,5%	16,2%	10,9%	10,2%	20,8%
3	4,9%	7,9%	4,6%	0%	6,8%	4,5%	6,2%	4,1%	2,3%	10,9%	6,7%	3,6%	2,7%	10,8%
4	0,6%	0%	0,7%	0%	1,0%	0%	2,5%	0%	0%	3,0%	0%	0%	1,4%	0%
10	0,8%	6,0%▲	0%▼	0%	0%	1,1%	0%	1,6%	0%	0%	0%	0%	2,0%	0%
50	0,5%	0%	0,6%	0%	0,9%	0,7%	0%	1,0%	0%	0%	0%	0%	0%	3,1%
Gemiddelde	1,57	1,76	1,57	1,23	1,72	1,63	1,38	1,75	1,30	1,47	1,30	1,18	1,38	2,96
In de afgelopen 12 maanden slachtoffer geworden van één of meer arbeidsongevallen met één of meer dagen verzuim [N=126]														
% Ja	56,8%	46,4%	58,1%	53,2%	60,4%	55,9%	60,1%	59,2%	49,7%	62,1%	31,5%▼	57,9%	63,5%	63,6%
In de afgelopen 12 maanden slachtoffer geworden van één of meer arbeidsongevallen met vier of meer dagen verzuim [N=126]														
% Ja	32,6%	30,8%	34,2%	33,7%	34,5%	29,9%	42,5%	26,3%	37,7%	40,2%	28,1%	21,9%	39,0%	37,6%
Verzuimduur van het meest recente arbeidsongeval in de afgelopen 12 maanden [N=125]														
0 dagen verzuim	44,2%	53,6%	43,2%	46,8%	41,5%	44,5%	43,1%	40,8%	52,5%	39,4%	68,5%▲	43,3%	36,5%	40,5%
1, 2 of 3 dagen verzuim	24,4%	15,7%	24,1%	19,5%	26,2%	26,3%	17,6%	32,9%▲	12,0%▼	22,8%	3,4%▼	37,2%	24,4%	25,9%
4 of meer dagen verzuim	31,4%	30,8%	32,7%	33,7%	32,3%	29,2%	39,3%	26,3%	35,5%	37,8%	28,1%	19,5%	39,0%	33,6%

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]				Sector												
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	Leeftijd			Geslacht								
								15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening				
<i>Bevond u zich tijdens het ongeval op uw vaste werkadres/standplaats of op een tijdelijke of mobiele werkplek? [Subgroep één of meer arbeidsongevallen gehad] [N=121]</i>																			
Vaste werkadres/standplaats	52,1%	71,0%	47,1%	72,1%▲	36,5%▼	48,6%	65,0%	45,8%	64,7%	48,7%	80,7%▲	20,4%▼	49,8%	83,1%▲					
Tijdelijke of mobiele werkplek	40,3%	16,9%▼	46,5%▲	22,2%▼	56,9%▲	44,2%	26,0%	42,2%	31,7%	48,6%	13,3%▼	75,5%▲	39,7%	9,8%▼					
Anders	7,6%	12,1%	6,3%	5,7%	6,6%	7,2%	9,0%	12,0%	3,6%	2,7%	6,0%	4,2%	10,6%	7,1%					
<i>Het soort letsel dat het arbeidsongeval tot gevolg heeft gehad [N=126]</i>																			
Lichamelijk	84,6%	77,9%	85,8%	87,7%	84,9%	91,7%▲	60,6%▼	92,6%▲	73,5%▼	81,6%	82,4%	95,8%▲	85,0%	69,0%▼					
Geestelijk	5,6%	4,7%	5,4%	1,8%	7,0%	2,7%▼	15,6%▲	2,6%	10,9%	4,9%	0%	0%	6,4%	17,3%▲					
Onderscheid lichamelijk of geestelijk is niet te maken	9,8%	17,4%	8,9%	10,5%	8,1%	5,6%▼	23,8%▲	4,8%	15,6%	13,5%	17,6%	4,2%	8,7%	13,7%					
<i>Wat voor soort letsel of verwonding heeft u als gevolg van dit ongeval opgelopen? [Bij meerdere letsels het meest ernstige letsel] [Subgroep één of meer arbeidsongevallen gehad] [N=126]</i>																			
Een open wond of oppervlakkige verwonding, zoals snij-, prik-, steek- of schaafwonden	45,3%	40,9%	45,3%	44,1%	45,9%	52,6%▲	20,4%▼	60,0%▲	29,1%▼	32,3%	41,1%	58,3%	36,2%	51,4%					
Brandwonden of letsel door chemische verbranding	1,7%	10,9%▲	0%▼	0%	0%	2,2%	0%	1,6%	2,8%	0%	0%	0%	4,1%	0%					
Botbreuk(en)	4,4%	0%	4,8%	0%	7,1%	5,1%	1,8%	0%▼	9,3%	8,0%	0%	8,6%	5,2%	0%					
Het 'uit de kom' schieten van gewrichten of lichaamsdelen	0,7%	0%	0,8%	0%	1,2%	0,9%	0%	0%	2,1%	0%	0%	0%	0%	3,9%▲					
Verstuiking of verrekking van spieren, banden of lichaamsdelen	27,7%	21,5%	29,4%	35,0%	26,8%	24,5%	38,4%	28,9%	18,7%	39,3%	34,6%	20,7%	36,9%	9,7%▼					
Verlies van één of meerdere lichaamsdelen, ogen of oren	1,0%	0%	1,3%	0%	1,8%	1,3%	0%	0%	3,2%	0%	0%	3,9%	0%	0%					
Een inwendige verwonding of hersenschudding	2,2%	4,5%	1,9%	4,5%	0,7%	2,9%	0%	0%	5,9%	2,0%	0%	4,4%	2,6%	0%					
Letsel door lawaai, trillingen of verschillen in druk	1,0%	0%	1,3%	4,1%	0%	1,4%	0%	2,1%	0%	0%	6,7%▲	0%	0%	0%					
Letsel door te hoge of te lage temperaturen, bijvoorbeeld zonnesteeek, bevroering of onderkoeling	0,7%	0%	0,9%	0%	1,3%	0,9%	0%	0%	2,2%	0%	0%	0%	0%	4,0%▲					
Psychische schade	5,6%	4,7%	5,4%	1,8%	7,0%	2,7%▼	15,6%▲	2,6%	10,9%	4,9%	0%	0%	6,4%	17,3%▲					
Anders	9,8%	17,4%	8,9%	10,5%	8,1%	5,6%▼	23,8%▲	4,8%	15,6%	13,5%	17,6%	4,2%	8,7%	13,7%					

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]		Geslacht		Leeftijd			Sector				
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening
<i>Hoe ontstond het letsel? [Alleen de belangrijkste oorzaak] [Subgroep één of meer arbeidsongevallen gehad] [N=125]</i>														
Ergens aan gesneden, gestoten	26,4%	23,6%	28,3%	20,6%	31,9%	29,6%	16,1%	37,0%▲	17,6%	12,9%	35,1%	38,7%	16,0%▼	25,8%
Door een voorwerp geraakt	6,2%	5,3%	6,7%	15,2%▲	2,7%▼	7,1%	3,4%	6,4%	6,0%	6,1%	14,5%	0%	6,9%	6,8%
Een beknelling	8,5%	0%	10,6%	15,9%	8,2%	11,2%	0%	7,4%	13,7%	3,4%	19,6%	15,4%	0%▼	9,6%
Val van hoogte (trap, ladder, steiger, e.d.)	6,7%	6,4%	6,4%	5,4%	6,9%	8,7%	0%	0%▼	13,5%▲	13,1%	9,2%	18,3%▲	1,3%▼	0%
Uitglijden, struikelen of andere val	18,7%	10,8%	21,2%	18,6%	22,3%	16,0%	27,4%	18,9%	13,4%	26,4%	5,5%	15,9%	28,6%▲	9,9%
Door iemand bedreigd, gebeten, geschopt	7,7%	0%	6,1%	3,6%	7,2%	7,3%	9,0%	9,3%	5,2%	7,3%	0%	0%	9,8%	21,2%▲
Contact met stroom, hitte, kou, gevaarlijke stoffen, lawaai	2,6%	10,9%▲	1,1%▼	0%	1,7%	3,4%	0%	1,6%	5,9%	0%	0%	0%	4,0%	5,5%
Verkeersongeval op de openbare weg	3,2%	9,9%	2,1%	0%	3,1%	3,1%	3,6%	1,6%	2,3%	8,8%	0%	0%	7,7%▲	0%
Anders	19,9%	33,1%	17,5%	20,7%	16,0%	13,4%▼	40,5%▲	17,6%	22,2%	21,9%	16,1%	11,6%	25,7%	21,2%
<i>Waar heeft u medische hulp gehad als gevolg van het ongeval? [Subgroep één of meer arbeidsongevallen gehad] [meerdere antwoorden mogelijk] [N=124]</i>														
Op het werk	7,0%	16,0%	5,6%	5,1%	5,9%	6,2%	10,1%	8,4%	1,8%	12,0%	0%	3,8%	9,8%	11,4%
Op de (spoedeisende) eerstehulpafdeling van het ziekenhuis	24,1%	33,8%	22,8%	23,6%	22,4%	20,3%	37,3%	24,9%	24,6%	21,5%	5,8%▼	25,8%	29,7%	24,1%
In een ziekenhuis of andere kliniek, maar hoeft de niet een nacht te blijven	16,0%	0%▼	19,9%▲	11,3%	23,9%	19,6%▲	3,4%▼	13,5%	24,5%	8,5%	5,5%	32,3%▲	9,8%	15,1%
In een ziekenhuis of andere kliniek, waar ik minstens één nacht verbleef	2,3%	0%	2,3%	0%	3,3%	1,5%	5,3%	0%	4,5%	4,8%	0%	0%	2,3%	8,0%
Ergens anders	21,6%	15,8%	23,8%	31,2%	20,3%	20,5%	25,6%	21,7%	18,8%	25,9%	41,9%▲	11,7%	23,6%	14,3%
Geen medische hulp gehad	35,9%	38,9%	32,8%	33,9%	32,3%	36,6%	33,6%	39,0%	33,5%	32,1%	46,8%	26,3%	35,4%	42,2%
GEZONDHEID														
<i>Algemene gezondheidsstoestand [N=6.189]</i>														
% Goed of zeer goed	82,2%	82,3%	82,1%	78,8%▼	83,2%△	81,8%	82,8%	86,2%△	80,9%	78,4%▼	79,5%	77,5%▼	83,7%△	82,9%

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]				Geslacht		Leeftijd				Sector			
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	Leeftijd				Sector				
								15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening	
<i>Hoe is over het algemeen uw gezondheid?</i> [N=6.189]																
Zeer goed	21,5%	21,6%	21,3%	20,0%	21,8%	20,8%	22,7%	24,7%△	19,3%▽	19,5%▽	16,8%▽	19,2%	21,8%	23,9%△		
Goed	60,7%	60,7%	60,8%	58,8%	61,4%	61,0%	60,1%	61,5%	61,6%	58,9%	62,7%	58,3%	62,0%△	59,0%		
Gaat wel	16,4%	16,5%	16,4%	19,1%△	15,5%▽	16,8%	15,6%	13,2%▽	17,4%	19,4%△	19,6%△	21,2%△	14,8%▽	15,5%		
Slecht	1,3%	1,0%	1,3%	1,9%△	1,1%▽	1,3%	1,3%	0,6%▽	1,4%	2,1%△	0,7%	1,2%	1,4%	1,3%		
Zeer slecht	0,2%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%	0,1%	0,2%	0,1%	0,3%	0,1%	0,2%	0,1%	0,1%	0,3%		
Burn-outklachten [score bóven 3.20 op schaal: 1=nooit – 7=elke dag; 5 items] [N=6.184]																
% Ja	8,8%	11,0%△	8,3%▽	9,0%	8,1%	8,9%	8,7%	10,0%△	8,5%	7,7%▽	8,9%	7,8%	8,2%	10,8%△		
Burn-outklachten (schaal: 1=nooit – 7=elke dag; 5 items) [N=6.184]																
Gemiddelde	1,84	1,96△	1,80▽	1,75▽	1,82△	1,84	1,83	1,96▲	1,83	1,68▼	1,77	1,82	1,78▽	1,99△		
<i>Ik voel me emotioneel uitgeput door mijn werk</i> [N=6.182]																
1 Nooit	51,6%	45,5%▽	53,2%△	59,3%△	51,1%▽	53,6%△	48,2%▽	44,8%▼	51,2%	60,6%▲	58,5%△	57,5%△	53,2%△	42,4%▼		
2 Enkele keren per jaar	37,3%	41,3%△	36,3%▽	30,1%▽	38,4%△	36,0%▽	39,7%△	41,9%△	38,2%	30,6%▼	32,5%▽	33,3%▽	36,6%	42,9%△		
3 Maandelijks	3,0%	4,0%△	2,7%▽	2,4%	2,9%	2,8%	3,2%	4,3%△	2,4%	1,8%▽	1,6%	2,3%	2,9%	3,9%△		
4 Enkele keren per maand	4,4%	4,7%	4,4%	4,3%	4,4%	4,1%	4,9%	4,6%	5,0%	3,5%▽	3,8%	3,6%	4,1%	5,7%△		
5 Elke week	1,6%	2,2%	1,5%	1,5%	1,6%	1,4%▽	2,1%△	2,2%△	1,3%	1,2%	1,6%	1,2%	1,5%	2,2%		
6 Enkele keren per week	1,2%	1,0%	1,3%	1,9%△	1,1%▽	1,0%	1,5%	1,1%	1,0%	1,5%	1,2%	1,1%	0,9%▽	1,9%△		
7 Elke dag	0,9%	1,3%△	0,6%▽	0,7%	0,6%	1,1%△	0,4%▽	1,0%	0,8%	0,8%	0,7%	1,1%	0,8%	1,0%		
Gemiddelde	1,74	1,85△	1,71▽	1,67	1,72	1,71▽	1,79△	1,85△	1,73	1,62▽	1,64▽	1,65▽	1,70▽	1,92▲		
<i>Aan het einde van een werkdag voel ik me leeg</i> [N=6.165]																
1 Nooit	34,4%	29,7%▽	35,5%△	42,4%△	33,2%▽	33,2%▽	36,5%△	30,5%▽	31,2%▽	42,5%▲	37,6%	31,7%	36,4%△	31,0%▽		
2 Enkele keren per jaar	39,4%	40,5%	39,3%	34,0%▽	41,0%△	39,5%	39,3%	40,2%	42,0%△	36,0%▽	37,8%	40,1%	39,8%	38,7%		
3 Maandelijks	6,5%	7,1%	6,3%	5,8%	6,5%	6,6%	6,3%	8,2%△	6,7%	4,1%▽	5,8%	6,1%	5,9%	8,1%△		
4 Enkele keren per maand	9,6%	10,4%	9,4%	8,5%	9,8%	9,8%	9,2%	10,0%	10,6%	8,2%▽	9,0%	8,6%	9,5%	10,7%		
5 Elke week	4,1%	5,3%△	3,8%▽	3,4%	4,0%	4,4%	3,4%	5,7%△	3,3%▽	2,9%▽	4,2%	4,7%	3,6%▽	4,7%		
6 Enkele keren per week	4,4%	4,7%	4,2%	3,9%	4,2%	4,7%	3,9%	4,2%	4,7%	4,4%	3,7%	7,2%△	3,4%▽	4,9%		
7 Elke dag	1,6%	2,2%	1,5%	2,0%	1,3%	1,8%	1,4%	1,3%	1,7%	2,0%	2,0%	1,7%	1,5%	1,8%		
Gemiddelde	2,29	2,44△	2,25▽	2,16▽	2,28△	2,34△	2,21▽	2,38△	2,34	2,14▽	2,24	2,43△	2,20▽	2,41△		

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]				Sector							
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Geslacht		Leeftijd			Sector			
						Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Commerciële dienstverlening
<i>Ik voel me moe als ik 's morgens opsta en geconfronteerd word met mijn werk [N=6.159]</i>														
1 Nooit	53,3%	49,8% ▽	54,2% △	59,0% △	52,6% ▽	53,3%	53,4%	45,2% ▼	52,1%	64,7% ▲	57,1%	55,3%	54,9% △	47,6% ▽
2 Enkele keren per jaar	30,9%	31,7%	30,8%	26,4% ▽	32,2% △	30,7%	31,2%	34,8% △	32,9% △	24,1% ▼	27,2%	29,8%	29,8%	35,1% △
3 Maandelijks	4,1%	4,2%	4,0%	3,2%	4,3%	4,2%	4,0%	5,6% △	3,9%	2,5% ▽	3,3%	3,0%	4,5%	4,4%
4 Enkele keren per maand	5,7%	7,3% △	5,4% ▽	4,8%	5,6%	5,5%	6,1%	6,6% △	6,1%	4,1% ▽	5,4%	6,2%	5,3%	6,3%
5 Elke week	2,2%	2,7%	2,1%	2,2%	2,0%	2,2%	2,1%	2,9% △	2,0%	1,5% ▽	3,3%	1,8%	2,0%	2,5%
6 Enkele keren per week	2,5%	2,7%	2,4%	3,1%	2,1%	2,8% △	1,9% ▽	3,4% △	2,0%	1,9%	2,6%	2,6%	2,5%	2,4%
7 Elke dag	1,3%	1,6%	1,2%	1,4%	1,2%	1,3%	1,2%	1,5%	1,1%	1,2%	1,1%	1,4%	1,1%	1,7%
Gemiddelde	1,85	1,96 △	1,82 ▽	1,79	1,83	1,86	1,83	2,03 ▲	1,83	1,64 ▼	1,83	1,83	1,82 ▽	1,95 △
<i>Het vergt heel veel van mij om de hele dag met mensen te werken [N=6.129]</i>														
1 Nooit	63,4%	57,3% ▽	64,9% △	71,9% △	62,6% ▽	65,4% △	59,8% ▽	57,2% ▼	63,3%	71,4% ▲	68,3% △	71,7% ▲	66,4% △	50,3% ▼
2 Enkele keren per jaar	23,9%	26,2% △	23,4% ▽	18,5% ▽	25,0% △	22,7% ▽	26,1% △	26,5% △	24,4%	20,0% ▽	22,8%	20,2% ▽	21,9% ▽	30,5% ▲
3 Maandelijks	3,7%	5,0% △	3,2% ▽	2,6%	3,5%	3,9%	3,3%	5,6% △	2,9% ▽	1,9% ▽	3,5%	2,8%	3,5%	4,6% △
4 Enkele keren per maand	4,0%	4,6%	3,8%	2,7% ▽	4,2% △	3,5% ▽	4,9% △	4,4%	4,5%	3,1% ▽	2,4%	2,1% ▽	3,7%	6,3% △
5 Elke week	2,1%	2,7%	1,9%	1,2% ▽	2,2% △	1,7% ▽	2,8% △	2,9% △	1,7%	1,3% ▽	1,4%	0,8% ▽	1,8%	3,5% △
6 Enkele keren per week	1,4%	1,7%	1,3%	1,6%	1,2%	1,2%	1,7%	1,5%	1,5%	1,0%	0,8%	0,9%	1,2%	2,1% △
7 Elke dag	1,6%	2,5% △	1,4% ▽	1,6%	1,4%	1,7%	1,6%	1,9%	1,6%	1,3%	0,8%	1,4%	1,4%	2,5% △
Gemiddelde	1,68	1,85 △	1,64 ▽	1,54 ▽	1,67 △	1,64 ▽	1,76 △	1,82 △	1,68	1,51 ▽	1,51 ▽	1,49 ▽	1,62 ▽	1,99 ▲
<i>Ik voel me compleet uitgeput door mijn werk [N=6.161]</i>														
1 Nooit	62,6%	58,3% ▽	63,7% △	66,8% △	62,7% ▽	62,1%	63,5%	55,5% ▼	63,3%	70,9% ▲	62,6%	57,7% ▽	65,4% △	59,9% ▽
2 Enkele keren per jaar	27,6%	30,8% △	26,8% ▽	23,5% ▽	28,0% △	27,3%	28,1%	33,1% ▲	27,4%	20,8% ▼	27,1%	30,5% △	25,8% ▽	29,4%
3 Maandelijks	2,4%	2,4%	2,4%	1,8%	2,5%	2,6%	2,0%	2,9%	2,6%	1,6% ▽	1,4%	2,8%	2,3%	2,6%
4 Enkele keren per maand	3,8%	4,0%	3,7%	4,4%	3,5%	4,0%	3,4%	3,9%	3,5%	3,9%	4,9%	4,7%	3,3% ▽	3,8%
5 Elke week	1,7%	2,1%	1,6%	1,6%	1,6%	1,9%	1,3%	2,3% △	1,5%	1,0% ▽	1,7%	1,7%	1,5%	2,0%
6 Enkele keren per week	1,2%	1,3%	1,1%	1,4%	0,9%	1,2%	1,1%	1,5%	1,1%	0,9%	1,6%	1,4%	1,0%	1,3%
7 Elke dag	0,8%	1,2%	0,7%	0,6%	0,7%	0,9%	0,6%	0,9%	0,6%	0,9%	0,6%	1,1%	0,6%	1,0%
Gemiddelde	1,61	1,69 △	1,59 ▽	1,57	1,59	1,64 △	1,56 ▽	1,73 △	1,58	1,50 ▽	1,63	1,71 △	1,55 ▽	1,66 △

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]				Sector							
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Geslacht			Leeftijd			Sector		
						Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Commerciële dienstverlening
Bevlogenheid (schaal: 1=nooit - 7=elke dag; 3 items) [N=6.200]														
Gemiddelde	5,98	6,04△	5,97▽	5,98	5,96	5,98	5,97	5,88▽	5,97	6,10△	6,11△	5,97	5,92▽	6,04△
<i>Als ik werk voel ik me fit en sterk [N=6.179]</i>														
1 Nooit	2,7%	2,3%	2,6%	3,4%△	2,3%▽	3,0%△	2,0%▽	2,1%▽	3,1%	2,9%	1,9%	3,0%	3,0%	2,1%
2 Enkele keren per jaar	2,7%	2,5%	2,7%	3,0%	2,6%	2,5%	3,0%	2,3%	2,5%	3,2%	2,1%	2,4%	3,0%	2,3%
3 Maandelijks	3,4%	4,5%△	3,1%▽	3,0%	3,1%	3,6%	3,2%	4,1%△	3,7%	2,4%▽	2,4%	4,5%	3,5%	3,0%
4 Enkele keren per maand	7,4%	6,8%	7,8%	7,1%	8,0%	6,8%▽	8,6%△	9,1%△	6,7%	6,0%▽	4,9%▽	6,7%	7,9%	7,9%
5 Elke week	16,3%	15,7%	16,5%	15,9%	16,7%	15,8%	17,2%	18,7%△	16,7%	12,9%▽	16,4%	14,0%▽	16,4%	17,5%
6 Enkele keren per week	25,0%	23,0%	25,6%	20,8%▽	27,3%△	25,3%	24,6%	28,9%△	25,8%	19,3%▽	19,3%▽	26,3%	24,4%	27,5%△
7 Elke dag	42,5%	45,1%△	41,6%▽	46,8%△	39,9%▽	43,1%	41,3%	34,7%▼	41,4%	53,3%▲	53,0%▲	43,1%	41,7%	39,8%▽
Gemiddelde	5,77	5,81	5,76	5,79	5,76	5,78	5,75	5,65▽	5,75	5,94△	6,02△	5,77	5,72▽	5,78
<i>Ik ben enthousiast over mijn werk [N=6.200]</i>														
1 Nooit	0,8%	0,5%	0,8%	1,2%△	0,6%▽	0,9%	0,6%	0,8%	0,8%	0,8%	0,6%	0,9%	1,0%	0,4%
2 Enkele keren per jaar	1,8%	1,6%	1,9%	2,3%	1,7%	1,8%	1,8%	1,7%	1,8%	2,0%	2,1%	2,0%	2,2%△	0,9%▽
3 Maandelijks	2,3%	2,7%	2,1%	1,9%	2,2%	2,1%	2,6%	3,0%△	1,7%	1,9%	2,0%	2,4%	2,4%	2,0%
4 Enkele keren per maand	4,4%	4,3%	4,5%	4,9%	4,4%	4,4%	4,4%	5,0%	4,0%	4,2%	4,0%	3,5%	4,9%	4,3%
5 Elke week	13,9%	12,9%	14,5%	14,0%	14,6%	13,2%▽	15,2%△	15,4%△	15,2%	10,9%▽	13,2%	14,5%	13,9%	14,0%
6 Enkele keren per week	19,2%	17,2%▽	19,7%△	16,0%▽	21,0%△	19,5%	18,7%	22,6%△	19,0%	15,1%▽	15,4%▽	19,3%	20,5%△	17,7%
7 Elke dag	57,5%	60,8%△	56,5%▽	59,8%△	55,4%▽	57,9%	56,7%	51,4%▼	57,5%	65,1%▲	62,6%△	57,4%	55,0%▽	60,7%△
Gemiddelde	6,16	6,22	6,15	6,15	6,15	6,17	6,15	6,06▽	6,18	6,28△	6,24	6,16	6,10▽	6,27△
<i>Ik ga helemaal op in mijn werk [N=6.181]</i>														
1 Nooit	2,2%	1,8%	2,0%	2,2%	2,0%	2,4%	1,8%	1,9%	2,2%	2,5%	1,2%	2,5%	2,6%△	1,5%▽
2 Enkele keren per jaar	2,3%	1,8%	2,4%	2,6%	2,4%	2,3%	2,3%	2,3%	1,9%	2,6%	2,4%	2,7%	2,4%	1,7%
3 Maandelijks	2,5%	3,5%△	2,3%▽	2,2%	2,3%	2,6%	2,4%	3,0%	2,6%	1,8%▽	2,1%	3,7%△	2,5%	2,1%
4 Enkele keren per maand	5,8%	4,4%▽	6,3%△	6,4%	6,2%	5,8%	5,8%	6,8%△	5,8%	4,5%▽	5,7%	4,3%▽	6,3%	5,7%
5 Elke week	13,4%	13,3%	13,5%	13,5%	13,5%	12,8%	14,5%	14,1%	14,5%	11,6%▽	15,0%	14,0%	13,0%	13,4%
6 Enkele keren per week	21,4%	17,3%▽	22,6%△	18,8%▽	23,9%△	21,4%	21,4%	24,2%△	20,6%	18,6%▽	17,4%▽	18,7%▽	22,6%△	22,0%
7 Elke dag	52,4%	57,9%△	50,9%▽	54,2%△	49,8%▽	52,8%	51,8%	47,7%▽	52,4%	58,3%△	56,2%	54,2%	50,6%▽	53,7%
Gemiddelde	6,00	6,09△	5,98▽	5,99	5,98	6,00	6,00	5,92▽	6,00	6,09△	6,08	5,97	5,95▽	6,09△

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]		Geslacht		Leeftijd		Sector				
	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid dienstverlening	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening
	Totaal												
ZIEKTE EN WERK													
<i>Individueel ziekteverzuimpercentage (deeltijdgecorrigeerd) [N=6.153] [Range: 0-100]</i>													
Gemiddelde	2,97	3,38	3,32	3,40	3,21	3,52	3,01	3,04	3,98△	3,19	4,04△	3,07	3,43
<i>Heeft u de afgelopen 12 maanden wel eens niet (of minder uren) kunnen werken vanwege ziekte of een andere gezondheidsreden? [N=6.228]</i>													
% ja	30,4%▽	37,6%△	33,8%▽	38,9%△	34,5%▽	38,2%△	38,1%△	35,8%	33,0%▽	28,8%▽	37,4%	34,3%▽	40,4%△
<i>Hoe vaak heeft u gedurende de afgelopen 12 maanden niet (of minder uren) kunnen werken vanwege ziekte of een andere gezondheidsreden? [N=6.167] [Range: 0-40]</i>													
Gemiddelde	1,34	1,59	1,57	1,59	1,37▽	1,82△	1,47	1,51	1,63	1,33	1,73	1,36▽	1,82△
<i>Hoeveel werkdagen heeft u, alles bij elkaar, de afgelopen 12 maanden niet (of minder uren) gewerkt vanwege ziekte of een andere gezondheidsreden? [N=6.163] [Range: 0-215]</i>													
Gemiddelde	5,67	5,78	5,88	5,75	5,91	5,72	5,06▽	5,78	6,88△	6,09	7,57△	5,30▽	5,77
<i>Een werknemer kan bij gezondheidsklachten die met het werk te maken hebben naar een bedrijfsarts of arbodienst van de werkgever. Maar wat doet u als zelfstandige als u dat soort klachten krijgt? [meerdere antwoorden mogelijk] [N=6.188]</i>													
Ik ga naar mijn huisarts	94,1%	94,5%	95,0%	94,4%	95,5%△	92,7%▽	94,7%	94,1%	94,6%	95,8%	95,7%	94,7%	92,8%▽
Ik ga naar een bedrijfsarts die ik zelf regel	1,5%△	0,6%▽	0,4%	0,6%	1,0%△	0,4%▽	1,4%△	0,4%	0,3%▽	0,4%	1,2%	0,8%	0,6%
Ik ga naar een bedrijfsarts via een sectororganisatie	1,0%△	0,4%▽	0,4%	0,4%	0,5%	0,5%	0,6%	0,7%	0,3%	0,1%	0,7%	0,5%	0,6%
Ik ga naar een bedrijfsarts via een zzp-organisatie	0%	0,3%	0,1%	0,3%	0,1%	0,4%	0,4%△	0,1%	0,1%	0%	0,3%	0,1%▽	0,5%△
Anders	7,4%	7,8%	6,1%▽	8,4%△	6,2%▽	10,5%△	6,5%▽	8,7%	8,4%	6,0%	6,6%	7,1%▽	10,4%△

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]		Geslacht		Leeftijd				Sector			
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	Leeftijd				Sector		
								15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening
<i>Sectororganisaties en zzp-organisaties kunnen allerlei diensten op het gebied van werk en gezondheid aanbieden. Van welke diensten kunt u (naast de bedrijfsarts nog meer) gebruik maken? [meerere antwoorden mogelijk] [N=6.141]</i>														
Een preventiespreekuur	2,6%	4,8%△	2,0%▽	0,9%▽	2,3%△	2,8%	2,2%	3,0%	2,8%	1,8%▽	1,9%	2,3%	3,4%△	
Een consult van een bedrijfsarts	2,6%	6,1%▲	1,7%▼	1,4%	1,8%	2,9%△	2,0%▽	3,3%△	1,8%	1,8%▽	3,0%	2,5%	2,7%	
Een bezoek van een arbo-adviseur	3,1%	8,7%▲	1,7%▼	2,2%	1,6%	3,4%	2,6%	3,5%	5,5%△	1,9%▽	3,7%	2,6%▽	3,0%	
Een analyse van mijn duurzame inzetbaarheid	1,0%	1,5%	0,9%	0,8%	0,9%	1,2%	0,8%	1,3%	0,1%▽	0,7%	1,3%	0,9%	1,5%△	
Een risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E)	4,5%	13,2%▲	2,1%▼	3,6%△	1,6%▽	5,1%△	3,4%▽	4,6%	13,5%▲	3,9%	5,0%	3,0%▽	4,0%	
Een periodiek arbeidsgezondheidskundig onderzoek (PAGO of PMO)	2,5%	3,7%△	2,2%▽	1,0%▽	2,5%△	3,0%△	1,7%▽	2,4%	2,6%	2,0%	5,2%▲	1,8%▽	2,2%	
Anders	1,3%	1,5%	1,3%	1,3%	1,3%	1,3%	1,5%	0,9%▽	1,1%	1,6%	1,3%	1,2%	1,7%	
Geen van deze diensten	46,3%	44,6%	46,5%	51,0%△	44,9%▽	47,6%△	43,8%▽	38,8%▼	51,6%△	55,5%▲	49,5%△	47,5%△	39,8%▽	
Ik ken geen sector- of zzp-organisaties	43,4%	33,5%▼	46,3%▲	41,8%▽	47,9%△	40,8%▽	47,9%△	51,0%▲	30,9%▼	35,5%▼	37,5%▽	44,1%	49,8%△	
DE LAATSTE KEER DAT U NIET KON WERKEN VANWEGE ZIKTE (EVENTUEEL LANGER DAN EEN JAAR GELEDEN)														
<i>Door wat voor soort klachten heeft u de laatste keer niet kunnen werken? [Eventueel langer dan jaar geleden] [N=6.197]</i>														
Rugklachten	7,7%	8,5%	7,5%	9,8%△	6,7%▽	9,2%△	5,0%▽	6,6%▽	8,6%	8,2%	14,0%▲	6,7%▽	5,4%▽	
Klachten nek, schouders, armen, polsen, handen	5,5%	6,7%△	5,1%▽	5,4%	5,0%	5,6%	5,3%	5,1%	8,1%△	5,6%	6,5%	4,6%▽	5,8%	
Klachten heup, benen, knieën, voeten	4,6%	6,5%△	4,1%▽	5,0%	3,8%	5,4%△	3,3%▽	3,5%▽	8,4%△	6,3%△	6,3%△	4,1%	3,2%▽	
Klachten hart- en vaatstelsel	1,6%	2,0%	1,5%	2,0%	1,4%	2,0%△	1,1%▽	0,4%▽	2,0%	3,7%▲	2,2%	1,6%	1,2%	
Psychische klachten, overspannenheid, burn-out	3,4%	2,5%▽	3,6%△	2,8%	3,9%	2,9%▽	4,2%△	4,3%△	1,3%▽	2,5%▽	3,1%	3,5%	4,0%	
Vermoeidheid of concentratieproblemen	1,7%	1,4%	1,8%	1,4%	1,9%	1,4%▽	2,4%△	1,8%	0,3%▽	1,3%	1,2%	1,7%	2,6%△	
Conflict op het werk	0,1%	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%▽	0,3%△	0,1%	0%	0,2%	0,1%	0,1%	0,3%	
Klachten luchtwegen	1,6%	1,0%▽	1,8%△	1,8%	1,8%	1,4%	2,0%	0,9%▽	1,6%	2,2%△	1,6%	1,4%	1,9%	
Klachten buik, maag of darmen	2,8%	3,4%	2,6%	2,9%	2,6%	2,5%	3,3%	2,8%	3,2%	2,8%	1,9%	2,8%	3,1%	
Huidklachten	0,3%	0,2%	0,3%	0,1%	0,4%	0,3%	0,3%	0,2%	0,4%	0,2%	0,3%	0,2%	0,4%	

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]				Geslacht		Leeftijd				Sector			
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening	
Klachten oren of ogen	0,5%	0,5%	0,5%	0,6%	0,5%	0,6%	0,4%	0,4%	0,8%	0%	1,5%△	0,5%	0,5%	0,5%		
Griep of verkoudheid	31,4%	27,7%▽	32,8%△	27,0%▽	34,7%△	32,4%△	29,7%▽	36,7%△	24,9%▼	23,9%▽	30,4%	31,7%	34,2%△			
Hoofdpijn	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,1%	1,3%▽	3,4%△	2,3%	1,3%▽	1,6%	1,3%	2,5%△	1,7%			
Klachten in verband met zwangerschap	1,0%	0,8%	1,1%	1,1%	1,1%	0%▼	2,8%▲	2,5%▲	0,1%▽	0,9%	0%▽	0,7%▽	2,4%△			
Overige klachten	6,5%	5,7%	6,7%	7,6%	6,4%	5,9%▽	7,7%△	4,7%▽	7,9%△	6,1%	7,1%	6,0%	7,4%			
N. v.t. [nog nooit voorgekomen]	29,1%	30,8%	28,4%	30,6%△	27,6%▽	29,3%	28,8%	27,9%	31,9%△	28,1%	25,7%▽	31,9%△	26,1%▽			
<i>Hoeveel werkdagen heeft u deze laatste keer niet (of minder uren) gewerkt? [Subgroep 'ooit' niet of minder gewerkt vanwege ziekte e.d.] [N=4..174]</i>																
Gemiddelde	13,7	15,2	13,0	13,2	13,0	14,1	12,9	9,35▽	18,9△	17,1	14,1	12,8	13,8			
<i>Heeft u de indruk dat deze klachten het gevolg waren van het werk dat u deed? [Subgroep 'ooit' niet of minder gewerkt vanwege ziekte e.d.] [N=4..316]</i>																
Ja, hoofdzakelijk gevolg van mijn werk	10,3%	10,5%	10,1%	12,0%△	9,5%▽	11,8%△	7,7%▽	10,8%	10,2%	14,8%△	14,9%△	8,8%▽	8,8%▽			
Ja, voor een deel gevolg van mijn werk	14,5%	15,2%	14,3%	15,6%	13,9%	14,6%	14,3%	14,8%	14,7%	16,2%	16,3%	13,0%▽	15,5%			
Nee, geen gevolg van mijn werk	69,9%	68,5%	70,5%	66,2%▽	71,9%△	68,1%▽	73,2%△	70,1%	69,5%	61,2%▼	63,1%▽	73,3%△	71,1%			
Weet niet	5,2%	5,7%	5,1%	6,2%	4,8%	5,5%	4,8%	4,3%▽	5,6%	7,8%△	5,7%	4,9%	4,6%			
<i>Wat was naar uw mening de belangrijkste reden in het werk die (geheel of voor een deel) leidde tot het ontstaan van deze klachten? [Subgroep klachten deels of hoofdzakelijk gevolg van werk] [N=1..070]</i>																
Werkdruk, werkstress	24,0%	25,8%	23,7%	20,3%	25,1%	23,1%	26,0%	30,3%▲	18,9%▽	9,3%▼	12,7%▼	31,0%▲	27,9%			
Emotioneel te zwaar	3,2%	2,6%	3,4%	1,7%	4,1%	1,8%▼	6,2%▲	3,6%	3,0%	3,0%	0,5%▽	2,9%	6,1%▲			
Lichamelijk te zwaar	28,3%	29,0%	27,6%	38,8%▲	23,4%▼	31,6%▲	21,2%▼	20,6%▼	32,8%△	41,7%▲	46,7%▲	19,7%▼	21,9%▽			
Langdurig dezelfde handelingen verrichten, langdurig achter computer werken	16,2%	14,7%	16,5%	13,1%	17,7%	15,4%	17,9%	18,3%	14,2%	20,4%	12,5%	17,9%	14,6%			
Te moeilijk werk	0,2%	0,4%	0,1%	0%	0,2%	0,3%	0%	0,2%	0,3%	0%	0,4%	0,2%	0%			

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]				Geslacht		Leeftijd				Sector				
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	15-44		45-54		55+		Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening
								Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw				
Problemen met collega's of ondergeschikten	2,1%	4,3%△	1,6%▽	0,5%	2,0%	1,8%	2,8%	2,0%	1,5%	2,9%	0%	0,4%▽	0%	0,4%▽	2,4%	4,0%△	
Problemen met klanten/opdrachtgevers	1,9%	1,1%	2,2%	1,9%	2,3%	1,7%	2,3%	2,1%	2,5%	1,0%	0,8%	0,7%	0,8%	3,0%△	1,4%		
Gevaarlijk werk/bedrijfsongeval	2,5%	1,4%	2,8%	3,9%	2,4%	3,3%△	0,7%▽	1,9%	2,7%	3,2%	8,4%▲	2,9%	8,4%▲	1,5%	1,2%		
Gevaarlijke stoffen	0,3%	0%	0,4%	0%	0,5%	0,3%	0,4%	0,2%	0%	0,7%	0,8%	0%	0,8%	0,2%	0,4%		
Iets anders	21,3%	20,7%	21,7%	19,9%	22,3%	20,7%	22,6%	20,8%	20,3%	23,0%	15,6%	23,3%	15,6%	21,2%	22,5%		
<i>Heeft u, tijdens de laatste keer dat u niet kon werken vanwege ziekte, contact gehad met uw huisarts of een specialist? [Subgroep klachten deels of hoofdzakelijk gevolg van werk] [N=1.071]</i>																	
% Ja	61,9%	67,6%	60,9%	66,7%△	58,7%▽	61,6%	62,6%	55,8%▼	61,1%	71,4%▲	68,6%	62,8%	68,6%	62,9%	56,7%▽		
<i>Bent u verzekerd tegen arbeidsongeschiktheid? [Subgroep NIET tevens werkzaam als werknemer; 'niet-hybride.']; [N=5.124]</i>																	
Ja	31,6%	47,0%▲	27,2%▼	24,6%▽	28,1%△	37,4%▲	20,7%▼	37,2%△	36,6%△	20,9%▼	44,1%▲	45,3%▲	44,1%▲	27,6%▽	25,7%▽		
Nee	68,4%	53,0%▼	72,8%▲	75,4%△	71,9%▽	62,6%▼	79,3%▲	62,8%▽	63,4%▽	79,1%▲	55,9%▼	54,7%▼	55,9%▼	72,4%△	74,3%△		
<i>Wat is de reden dat u zich wel tegen arbeidsongeschiktheid hebt verzekerd? [Subgroep NIET tevens werkzaam als werknemer; 'niet-hybride.']; [Subgroep 'wel verzekerd tegen AO'] [meerdere antwoorden mogelijk] [N=1.464]</i>																	
Ik kan het financiële risico niet zelf dragen	71,9%	75,7%△	70,2%▽	70,8%	70,0%	72,5%	70,8%	71,5%	72,2%	72,5%	72,4%	67,6%▽	72,4%	72,7%	75,4%		
Ik kan niet terugvallen op het inkomen van mijn partner	39,0%	37,2%	40,5%	32,0%▼	42,8%▲	41,2%▲	31,2%▼	39,0%	39,0%	39,1%	29,3%▼	42,4%	29,3%▼	40,7%	37,0%		
Er is een hoog arbeidsongeschiktheidsrisico in mijn branche	13,5%	10,7%▽	14,8%△	16,8%	14,3%	15,2%▲	7,7%▼	12,9%	15,0%	12,3%	18,9%△	26,8%▲	18,9%△	5,2%▼	11,9%		
Ik heb gezondheidsproblemen (gehad)	5,2%	3,7%	5,8%	8,9%△	5,0%▽	5,3%	5,0%	3,1%▽	5,4%	9,4%▲	6,4%	6,2%	6,4%	4,7%	4,6%		
Anders	11,7%	10,6%	12,4%	10,5%	12,9%	8,6%▼	22,7%▲	14,7%△	10,2%	8,2%▽	9,4%	5,5%▼	9,4%	13,7%△	16,6%△		

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]		Geslacht		Leeftijd				Sector			
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening
<i>Wat is de reden dat u zich niet tegen arbeidsongeschiktheid hebt verzekerd? [Subgroep NIET tevens werkzaam als werknemer; 'niet-hybride:'] [Subgroep 'niet verzekerd tegen AO'] [meerdere antwoorden mogelijk] [N=3.329]</i>														
Het is te duur	72,7%	74,0%	72,3%	71,2%	72,6%	71,1% ▽	81,3% ▲	81,2% ▲	58,5% ▼	59,8% ▼	75,7%	71,3%	77,4% ▽	
Ik kan het financiële risico zelf dragen	23,3%	21,7%	23,8%	20,3% ▽	24,8% ▽	26,0% ▽	19,5% ▽	18,0% ▽	30,8% ▲	29,0% ▽	18,8% ▽	26,2% ▽	18,3% ▽	
Ik kan terugvallen op het inkomen van mijn partner	20,5%	18,8%	21,0%	21,5%	20,9%	11,7% ▼	33,6% ▲	20,0%	18,3% ▽	22,4%	13,7% ▽	18,6% ▽	27,3% ▲	
Ik ben verzekerd via het UWV (vrijwillige verzekering ziektewet of WIA)	0,9%	0% ▽	1,2% ▽	0,7%	1,3%	1,1%	0,7%	1,1%	0,6%	0,8%	0% ▽	1,2%	0,9%	
Ik heb nooit gezondheidsklachten	10,0%	9,7%	9,7%	7,6% ▽	10,4% ▽	10,9% ▽	8,6% ▽	14,1% ▲	7,7% ▽	8,0% ▽	7,1% ▽	10,8%	11,1%	
Ik vind een arbeidsongeschiktheidsverzekering te ingewikkeld	4,1%	2,6% ▽	4,4% ▽	2,9% ▽	4,8% ▽	3,7%	4,7%	6,3% ▽	2,7% ▽	2,6%	3,2%	4,0%	5,2%	
Ik vertrouwd de verzekeraars niet	13,7%	11,0% ▽	14,4% ▽	12,0% ▽	15,2% ▽	15,9% ▽	10,3% ▽	16,0% ▽	9,4% ▼	4,0% ▼	20,8% ▲	13,8%	12,4%	
Anders	13,7%	12,1%	14,0%	14,2%	13,9%	15,6% ▽	10,9% ▽	11,0% ▽	18,8% ▲	16,2%	17,1% ▽	13,9%	10,8% ▽	
<i>Bent u voor uw werkzaamheden als zelfstandige verzekerd tegen arbeidsongeschiktheid? [Subgroep WEL tevens werkzaam als werknemer; 'hybride:'] [N=888]</i>														
Ja	16,3%	30,6% ▲	15,0% ▼	15,2%	14,9%	20,0% ▲	11,4% ▼	19,2% ▽	12,0%	26,3% ▲	42,6% ▲	10,3% ▼	15,0%	
Nee	83,7%	69,4% ▼	85,0% ▲	84,8%	85,1%	80,0% ▼	88,6% ▲	80,8% ▽	88,0%	73,7% ▼	57,4% ▼	89,7% ▲	85,0%	
<i>Wat is de reden dat u zich tegen arbeidsongeschiktheid hebt verzekerd? [Subgroep WEL tevens werkzaam als werknemer; 'hybride:'] [Subgroep 'wel verzekerd tegen AO'] [meerdere antwoorden mogelijk] [N=126]</i>														
Ik kan het financiële risico niet zelf dragen	73,9%	76,2%	73,0%	86,7% ▲	67,2% ▼	71,9%	78,4%	72,7%	74,4%	82,0%	73,4%	61,9% ▼	81,8%	
Ik kan niet terugvallen op het inkomen van mijn partner	28,3%	32,0%	27,7%	36,7%	23,9%	27,6%	30,0%	29,6%	24,9%	15,0%	35,2%	31,3%	26,8%	
Er is een hoog arbeidsongeschiktheidsrisico in mijn branche	12,6%	10,2%	13,4%	4,3%	17,3%	12,3%	13,3%	16,8%	8,1%	11,9%	12,6%	10,6%	14,9%	
Ik heb gezondheidsproblemen (gehad)	5,7%	3,2%	6,4%	0%	9,1%	6,5%	3,8%	7,4%	10,4%	0%	8,8%	4,9%	6,9%	
Anders	11,2%	4,7%	13,0%	0% ▼	18,5% ▲	10,4%	13,0%	13,0%	4,9%	0%	20,8%	11,2%	9,6%	

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]		Geslacht		Leeftijd			Sector				
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening
<i>Wat is de reden dat u zich niet tegen arbeidsongeschiktheid hebt verzekerd? [Subgroep WEL tevens werkzaam als werknemer, 'hybride':] [Subgroep 'niet verzekerd tegen AO'] [meerderere antwoorden mogelijk] [N=689]</i>														
Het is te duur	62,2%	58,3%	62,7%	58,0%	64,7%	62,4%	62,0%	61,6%	60,9%	65,3%	48,1%▼	60,7%	58,9%	71,0%▲
Ik kan het financiële risico zelf dragen	22,4%	18,4%	23,1%	17,9%▽	25,5%△	22,3%	22,5%	21,8%	24,9%	20,0%	13,8%	29,8%	24,7%	19,3%
Ik kan terugvallen op het inkomen van mijn partner	15,5%	21,0%	15,0%	19,1%	13,2%	8,0%▼	24,8%▲	11,7%▽	21,5%▲	14,6%	22,3%	15,3%	13,1%	17,4%
Ik heb een arbeidsongeschiktheidsverzekering afgesloten voor mijn werk in loondienst	23,8%	21,7%	24,2%	31,8%▲	20,8%▼	26,5%	20,5%	24,1%	25,0%	21,7%	36,3%▲	15,7%	26,9%	17,8%▼
Ik ben verzekerd via het UWV (vrijwillige verzekering ziektewet of WIA)	1,5%	0%	1,4%	1,1%	1,6%	2,0%	0,9%	0,4%▽	3,4%▲	1,2%	2,1%	2,2%	0,8%	2,3%
Ik heb nooit gezondheidsklachten	7,6%	7,9%	7,8%	6,0%	8,6%	8,4%	6,6%	10,5%▲	5,3%	5,0%	4,2%	2,2%	8,9%	7,6%
Ik vind een arbeidsongeschiktheidsverzekering te ingewikkeld	4,5%	6,3%	4,4%	3,0%	5,1%	4,1%	5,0%	8,5%▲	0,8%▼	1,6%	0%	3,2%	5,0%	4,9%
Ik vertrouw de verzekeraars niet	7,6%	5,3%	8,1%	6,3%	8,8%	10,3%▲	4,3%▼	6,1%	6,9%	11,6%△	2,5%	14,5%	8,5%	6,0%
Anders	10,4%	14,4%	10,1%	8,5%	10,8%	11,3%	9,2%	11,6%	7,9%	11,4%	16,0%	10,5%	10,0%	9,5%
BEROEPSZIEKTEN														
Onder een beroepsziekte verstaan we een ziekte die volgens u is ontstaan door uw werk.														
<i>Heeft u één of meer van de volgende beroepsziekten? [meerderere antwoorden mogelijk] [N=6.103]</i>														
Nee	81,2%	81,9%	81,1%	79,7%	81,5%	79,7%▽	83,8%△	85,2%△	80,3%	77,0%▽	78,8%	72,0%▼	84,0%△	82,3%
Gehoörproblemen	4,0%	2,7%▽	4,3%△	5,5%△	3,9%▽	5,6%▲	1,1%▼	1,9%▽	4,5%	6,1%△	5,2%	11,6%▲	2,1%▽	2,5%▽
Overspannenheid/burn-out	3,6%	4,1%	3,4%	3,3%	3,5%	3,6%	3,6%	4,7%△	3,6%	2,2%▽	1,7%▽	2,8%	3,7%	4,7%△
Depressie	1,3%	0,8%	1,4%	1,4%	1,4%	1,6%△	0,8%▽	1,9%△	0,8%▽	1,1%	1,5%	1,2%	1,3%	1,5%
Posttraumatische stress stoornis (PTSS)	0,2%	0,1%	0,2%	0,1%	0,2%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,4%	0%	0,2%	0,3%
RSI (nek, schouder, arm, pols, hand)	5,4%	5,1%	5,5%	4,1%▽	5,9%△	5,0%	6,0%	4,2%▽	6,4%△	5,8%	3,9%	5,9%	5,5%	5,4%
Lage rug aandoening	6,3%	6,1%	6,4%	7,7%△	6,0%▽	7,4%△	4,4%▽	4,1%▽	6,9%	8,5%△	8,2%	12,0%▲	4,7%▽	5,3%▽
Heup artrose	1,0%	1,3%	0,8%	1,4%△	0,6%▽	1,0%	0,9%	0,2%▽	0,6%	2,3%△	1,9%△	1,7%△	0,7%▽	0,7%

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]				Geslacht		Leeftijd				Sector			
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	Leeftijd				Sector				
								15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	dienstverlening	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening	
Knie artrose	2,1%	2,4%	1,8%	2,9%△	1,5%▽	2,6%△	1,1%▽	0,8%▽	1,7%	4,1%▲	3,4%△	4,9%▲	1,4%▽	1,2%▽		
Contacteczeem	0,4%	0,7%△	0,3%▽	0,1%	0,3%	0,4%	0,5%	0,3%	0,3%	0,6%	0,6%	0,5%	0,2%▽	0,7%		
Astma	0,4%	0,3%	0,4%	0,5%	0,3%	0,3%	0,4%	0,2%	0,2%	0,7%△	0,6%	0,6%	0,3%	0,4%		
COPD	0,5%	0,4%	0,5%	1,0%△	0,4%▽	0,5%	0,5%	0,2%▽	0,2%	1,2%△	0,8%	1,0%△	0,3%	0,4%		
Beroepsgebonden infectieziekte	0,1%	0,2%	0,1%	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%	0%	0%	0,2%	0,1%		
Anders	2,4%	2,4%	2,4%	1,9%	2,6%	2,0%▽	3,2%△	1,8%▽	3,0%△	2,6%	2,0%	2,9%	2,1%	3,0%		
Zijn de klachten van de gehoornproblemen in de afgelopen 12 maanden begonnen? [Subgroep beroepsziekte 'gehoornproblemen'] [N=243]																
% Ja	4,5%	0%	4,8%	7,5%	3,5%	2,8%▼	21,0%▲	5,8%	5,5%	3,3%	3,7%	3,7%	5,2%	6,5%		
Zijn de klachten van de overspannenheid of burn-out in de afgelopen 12 maanden begonnen? [Subgroep beroepsziekte 'Overspannenheid/burn-out'] [N=219]																
% Ja	29,7%	32,6%	28,1%	20,7%	30,5%	26,9%	34,9%	36,3%▲	27,4%	15,8%▼	#	32,6%	26,7%	34,3%		
Zijn de klachten van de depressie in de afgelopen 12 maanden begonnen? [Subgroep beroepsziekte 'Depressie'] [N=81]																
% Ja	31,3%	36,3%	29,1%	15,4%	33,7%	30,1%	35,6%	38,1%	44,6%	8,0%▼	#	29,3%	28,9%	42,8%		
Zijn de klachten van de PTSS in de afgelopen 12 maanden begonnen? [Subgroep beroepsziekte 'PTSS'] [N=11]																
% Ja	8,2%	#	#	#	#	#	#	#	#	#	#	--	#	#		
Zijn de klachten van de RSI in de afgelopen 12 maanden begonnen? [Subgroep beroepsziekte 'RSI'] [N=328]																
% Ja	15,6%	13,2%	16,5%	11,5%	17,7%	15,7%	15,4%	20,4%	16,8%	9,8%▼	0%▼	14,4%	17,4%	16,5%		
Zijn de klachten van de lage rug aandoening in de afgelopen 12 maanden begonnen? [Subgroep beroepsziekte 'Lage rug aandoening'] [N=384]																
% Ja	8,4%	14,7%▲	7,0%▼	4,9%	7,9%	6,3%▼	14,9%▲	16,2%▲	7,9%	4,0%▼	1,6%	3,7%▼	9,6%	16,7%▲		

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]				Leeftijd				Geslacht				Sector			
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening			
																Producten	Eigen arbeid	Man
Zijn de klachten van de heup artrose in de afgelopen 12 maanden begonnen? [Subgroep beroepsziekte 'Heup artrose'] [N=56]																		
% Ja	13,6%	14,2%	14,6%	15,6%	14,0%	20,5%▲	0%▼	#	10,1%	12,1%	8,1%	16,1%	0%					
Zijn de klachten van de knie artrose in de afgelopen 12 maanden begonnen? [Subgroep beroepsziekte 'Knie artrose'] [N=127]																		
% Ja	18,2%	20,3%	14,7%	13,0%	15,9%	18,0%	19,0%	19,1%	19,9%	17,3%	16,4%	28,4%▲	12,3%					
Zijn de klachten van het contactcezeem in de afgelopen 12 maanden begonnen? [Subgroep beroepsziekte 'Contactcezeem'] [N=26]																		
% Ja	7,5%	#	9,2%	#	10,4%	4,5%	11,5%	#	#	0%	#	#	18,9%					
Zijn de klachten van de astma in de afgelopen 12 maanden begonnen? [Subgroep beroepsziekte 'Astma'] [N=23]																		
% Ja	10,6%	#	0%▼	#	0%	17,9%	#	#	#	6,1%	#	#	#					
Zijn de klachten van de COPD in de afgelopen 12 maanden begonnen? [Subgroep beroepsziekte 'COPD'] [N=30]																		
% Ja	3,8%	#	4,5%	9,4%	0%	5,8%	0%	#	#	5,3%	#	11,6%	#					
Zijn de klachten van de infectieziekte in de afgelopen 12 maanden begonnen? [Subgroep 'Beroepsgebonden infectieziekte'] [N<10]																		
% Ja	#	#	#	#	#	#	#	#	#	#	--	--	#	#				
Zijn de klachten van de andere beroepsziekte in de afgelopen 12 maanden begonnen? [Subgroep 'andere' beroepsziekte] [N=148]																		
% Ja	23,3%	32,1%	20,8%	18,3%	21,4%	18,0%	29,3%	34,7%▲	21,7%	14,8%	12,0%	19,5%	33,0%					

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]		Geslacht		Leeftijd			Sector				
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening
<i>Is [er één of meer van] deze beroepsziekte[n] vastgesteld door een arts? [Subgroep één of meer beroepsziekten] [N=1.142]</i>														
Nee	47,2%	46,6%	47,1%	48,9%	46,4%	47,3%	46,9%	51,7%△	47,7%	43,1%▽	45,3%	43,4%	49,4%	47,8%
Ja	34,4%	37,8%	33,9%	35,8%	33,2%	34,0%	35,2%	35,2%	33,1%	34,9%	41,7%	30,2%	35,8%	32,9%
Ja, één beroepsziekte	9,5%	6,7%	10,1%	7,2%	11,2%	10,2%	8,0%	6,3%▽	10,8%	11,1%	9,1%	14,2%▲	7,4%▽	8,9%
Ja, meer dan één beroepsziekte	8,9%	8,9%	8,9%	8,0%	9,3%	8,4%	9,9%	6,8%	8,4%	10,9%	3,9%▽	12,3%△	7,4%	10,3%
FUNCTIONEREN EN INZETBAARHEID														
In-role performance/functioneren (schaal: 1= minimaal - 5=optimaal; 3 items) [N=6.204]														
Gemiddelde	4,37	4,31▽	4,39△	4,26▼	4,43▲	4,37	4,36	4,39△	4,35	4,35	4,20▼	4,38	4,39△	4,39
In welke mate bent u het eens met de volgende uitspraken:														
<i>Ik behaalt alle doelen (werkopdrachten) die bij mijn werk horen [N=6.188]</i>														
1 Helemaal mee eens	42,3%	37,3%▽	43,8%△	35,5%▼	46,6%▲	42,0%	42,9%	43,0%	41,0%	42,8%	30,4%▼	43,3%	43,3%	43,9%
2 Mee eens	44,3%	46,9%△	43,5%▽	44,6%	43,1%	44,5%	44,0%	45,6%	44,3%	42,7%	52,4%△	44,6%	43,7%	42,4%
3 Niet mee eens, niet mee oneens	9,9%	11,3%	9,6%	16,0%▲	7,4%▼	10,2%	9,4%	8,1%▽	11,1%△	10,9%	14,1%△	9,9%	9,2%	9,7%
4 Niet mee eens	3,1%	4,1%△	2,8%▽	3,5%	2,5%	3,0%	3,2%	3,1%	3,2%	3,0%	2,8%	1,9%▽	3,4%	3,3%
5 Helemaal niet mee eens	0,4%	0,5%	0,4%	0,3%	0,4%	0,4%	0,5%	0,3%	0,4%	0,6%	0,2%	0,3%	0,4%	0,6%
Gemiddelde	1,75	1,84△	1,72▽	1,88▲	1,67▼	1,75	1,74	1,72▽	1,78	1,76	1,90▲	1,71	1,74	1,74
<i>De taken die bij mijn werk horen, gaan me goed af [N=6.204]</i>														
1 Helemaal mee eens	48,7%	44,2%▽	50,2%△	43,2%▽	52,5%△	49,0%	48,2%	49,2%	47,4%	49,4%	35,5%▼	48,6%	50,5%△	49,9%
2 Mee eens	45,7%	49,6%△	44,5%▽	49,4%△	42,9%▽	45,6%	45,8%	45,8%	47,1%	44,2%	55,8%▲	46,1%	44,8%	43,8%
3 Niet mee eens, niet mee oneens	4,5%	4,8%	4,3%	6,0%△	3,8%▽	4,2%	5,1%	4,1%	4,3%	5,3%	7,8%△	4,1%	3,6%▽	5,5%△
4 Niet mee eens	0,8%	1,1%	0,7%	1,4%△	0,4%▽	0,9%	0,6%	0,7%	0,9%	0,8%	0,9%	0,8%	0,8%	0,7%
5 Helemaal niet mee eens	0,3%	0,3%	0,3%	0,1%	0,3%	0,3%	0,2%	0,2%	0,3%	0,3%	0%	0,4%	0,3%	0,2%
Gemiddelde	1,58	1,64△	1,56▽	1,66▲	1,53▼	1,58	1,59	1,57	1,60	1,59	1,74▲	1,58	1,56▽	1,58

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]		Geslacht		Leeftijd				Sector				
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	Leeftijd				Sector			
								15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening
<i>Ik presteer goed in mijn werk [N=6.199]</i>															
1	49,9%	45,3% ▽	51,4% △	42,7% ▼	54,3% ▲	50,3%	49,3%	52,0% △	48,9%	48,4%	32,8% ▼	50,4%	51,0%	53,4% △	
2	45,4%	50,6% △	43,8% ▽	49,4% △	41,9% ▽	45,3%	45,4%	44,2%	46,5%	45,7%	58,9% ▲	45,1%	44,6%	42,2% ▽	
3	3,9%	3,4%	4,0%	6,5% △	3,2% ▽	3,7%	4,3%	3,3%	3,7%	4,9% △	7,6% ▲	3,8%	3,3% ▽	3,9%	
4	0,5%	0,5%	0,5%	1,2% △	0,3% ▽	0,4%	0,8%	0,3%	0,6%	0,6%	0,7%	0,4%	0,7%	0,3%	
5	0,3%	0,3%	0,3%	0,1%	0,3%	0,3%	0,3%	0,2%	0,3%	0,4%	0%	0,3%	0,3%	0,3%	
Gemiddelde	1,56	1,60 △	1,54 ▽	1,66 ▲	1,50 ▼	1,55	1,57	1,53 ▽	1,57	1,59 △	1,76 ▲	1,55	1,55	1,52 ▽	
<i>Ik kan gemakkelijk voldoen aan de fysieke eisen die mijn werk aan mij stelt [N=6.219]</i>															
1	10,4%	11,1%	10,1%	10,0%	10,1%	11,4% △	8,6% ▽	9,6%	8,8% ▽	12,9% △	10,3%	10,7%	11,0%	9,0% ▽	
2	7,5%	7,4%	7,6%	9,6% △	6,9% ▽	7,5%	7,6%	5,2% ▽	8,0%	10,1% △	11,9% △	12,7% ▲	5,7% ▽	6,4%	
3	43,9%	47,9% △	42,8% ▽	49,0% △	40,7% ▽	43,0%	45,5%	41,8% ▽	44,5%	46,0% △	59,0% ▲	49,3% △	39,7% ▽	43,8%	
4	38,1%	33,7% ▽	39,5% △	31,3% ▼	42,3% ▲	38,0%	38,3%	43,3% △	38,7%	31,0% ▼	18,8% ▼	27,4% ▼	43,5% ▲	40,8% △	
Gemiddelde	3,10	3,04 ▽	3,12 △	3,02 ▽	3,15 △	3,08 ▽	3,14 △	3,19 △	3,13	2,95 ▽	2,86 ▼	2,93 ▼	3,16 △	3,16 △	
<i>Ik kan gemakkelijk voldoen aan de psychische eisen die mijn werk aan mij stelt [N=6.199]</i>															
1	10,0%	10,6%	9,8%	10,1%	9,8%	11,0% △	8,2% ▽	9,2%	8,4% ▽	12,5% △	10,2%	9,7%	10,7% △	8,5% ▽	
2	5,3%	5,7%	5,3%	6,5% △	4,9% ▽	4,9% ▽	6,2% △	5,1%	5,3%	5,7%	8,0% △	5,1%	4,7% ▽	5,9%	
3	47,7%	50,6% △	46,7% ▽	50,3% △	45,5% ▽	47,3%	48,5%	49,1%	48,0%	45,8% ▽	59,1% ▲	50,9% △	44,8% ▽	47,8%	
4	36,9%	33,1% ▽	38,2% △	33,2% ▽	39,8% △	36,8%	37,1%	36,6%	38,2%	36,1%	22,7% ▼	34,3%	39,8% △	37,8%	
Gemiddelde	3,12	3,06 ▽	3,13 △	3,07 ▽	3,15 △	3,10 ▽	3,15 △	3,13	3,16 △	3,06 ▽	2,94 ▼	3,10	3,14	3,15	
ASPECTEN VAN UW WERK															
Hoe belangrijk vindt u de volgende aspecten van werk (in het algemeen)?															
<i>Interessant werk [Belangrijkheid] [N=6.198]</i>															
Niet belangrijk	2,4%	1,9%	2,3%	3,0% △	2,0% ▽	2,1% ▽	2,9% △	2,1%	2,1%	3,0% △	3,8% △	3,5% △	2,0%	1,9%	
Belangrijk	46,1%	53,8% ▲	43,9% ▼	55,3% ▲	40,0% ▼	47,8% △	43,2% ▽	41,8% ▽	46,9%	51,0% △	66,8% ▲	59,4% ▲	44,9%	33,0% ▼	
Heel belangrijk	51,5%	44,3% ▽	53,9% △	41,6% ▼	57,9% ▲	50,1% ▽	54,0% △	56,1% △	51,1%	46,1% ▽	29,4% ▼	37,1% ▼	53,1% △	65,2% ▲	

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]				Sector							
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Geslacht		Leeftijd			Sector				
					Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening	
<i>Mogelijkheid om te leren [Belangrijkheid] [N=6.133]</i>														
Niet belangrijk	13,9%	13,9%	13,6%	18,7%△	11,9%▽	14,6%△	12,6%▽	9,2%▼	14,1%	19,6%▲	20,3%▲	19,8%▲	14,0%	7,5%▼
Belangrijk	57,2%	62,4%△	55,7%▽	58,1%	54,8%	59,7%△	52,8%▽	55,3%▽	59,1%	57,8%	67,0%▲	61,4%△	56,7%	52,1%▽
Heel belangrijk	28,9%	23,7%▽	30,7%△	23,2%▼	33,2%▲	25,8%▽	34,6%△	35,5%▲	26,8%▽	22,6%▼	12,7%▼	18,8%▼	29,2%	40,4%▲
<i>Prettige sfeer op het werk [Belangrijkheid] [N=6.140]</i>														
Niet belangrijk	3,3%	0,9%▽	3,8%△	4,8%△	3,5%▽	3,5%	2,9%	1,6%▽	3,3%	5,4%△	3,8%	4,6%△	3,5%	2,0%▽
Belangrijk	42,9%	36,9%▽	44,2%△	49,6%△	42,4%▽	45,5%△	38,3%▽	37,3%▽	42,9%	50,3%▲	56,8%▲	48,4%△	42,1%	36,4%▽
Heel belangrijk	53,8%	62,1%▲	52,0%▼	45,6%▽	54,1%△	50,9%▽	58,8%△	61,1%▲	53,7%	44,3%▼	39,5%▼	47,1%▽	54,4%	61,7%▲
<i>Goed inkomen [Belangrijkheid] [N=6.158]</i>														
Niet belangrijk	7,2%	3,5%▽	8,1%△	9,9%△	7,5%▽	6,7%▽	8,2%△	4,0%▼	6,2%▽	12,4%▲	6,9%	5,3%▽	7,1%	8,8%△
Belangrijk	62,2%	64,0%	61,7%	62,0%	61,6%	60,8%▽	64,7%△	58,0%▽	65,1%△	64,6%△	64,1%	60,8%	62,2%	62,2%
Heel belangrijk	30,6%	32,4%	30,1%	28,0%	30,8%	32,6%△	27,1%▽	38,0%▲	28,7%▽	23,0%▼	29,0%	33,9%△	30,7%	29,0%
<i>Goede werkzekerheid (kunnen vrouwen op het behoud van opdrachten) [Belangrijkheid] [N=6.141]</i>														
Niet belangrijk	8,6%	3,6%▼	9,7%▲	8,4%	10,1%	8,9%	8,0%	6,9%▽	7,6%	11,6%△	7,9%	5,3%▽	10,0%△	7,9%
Belangrijk	56,4%	53,5%▽	57,2%△	62,7%△	55,4%▽	54,7%▽	59,3%△	53,8%▽	57,8%	58,2%	65,1%△	53,9%	55,3%	57,2%
Heel belangrijk	35,1%	42,9%▲	33,1%▼	28,9%▽	34,5%△	36,4%△	32,7%▽	39,2%△	34,6%	30,1%▽	27,0%▽	40,8%△	34,7%	35,0%
<i>Mogelijkheid om zelf uw werktijden te bepalen [Belangrijkheid] [N=6.187]</i>														
Niet belangrijk	9,2%	13,4%△	8,1%▽	7,8%	8,2%	10,2%△	7,5%▽	9,1%	8,1%▽	10,5%△	10,6%	10,6%	9,2%	8,0%▽
Belangrijk	53,7%	59,7%△	51,9%▽	55,2%△	50,8%▽	55,0%△	51,2%▽	52,1%▽	55,8%△	53,6%	65,0%▲	56,7%△	53,3%	49,2%▽
Heel belangrijk	37,1%	27,0%▼	40,0%▲	37,1%▽	40,9%△	34,8%▽	41,3%△	38,8%△	36,1%	36,0%	26,4%▼	32,7%▽	37,5%	42,9%△
<i>Mogelijkheid om thuis te werken [Belangrijkheid] [N=6.099]</i>														
Niet belangrijk	36,5%	49,5%▲	32,9%▼	26,7%▽	35,0%△	41,7%▲	27,3%▼	38,8%△	35,7%	34,4%▽	17,2%▼	58,4%▲	34,1%▽	34,4%▽
Belangrijk	37,5%	34,8%▽	38,1%△	45,3%△	35,7%▽	36,7%	38,8%	35,8%▽	37,8%	39,2%	57,2%▲	28,4%▼	38,0%	35,2%▽
Heel belangrijk	26,0%	15,7%▼	28,9%▲	28,0%	29,2%	21,6%▼	34,0%▲	25,4%	26,5%	26,3%	25,5%	13,2%▼	27,9%△	30,4%△

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]		Geslacht		Leeftijd			Sector				
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid dienstverlening	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening
<i>Gezond werk (kleine kans op ziek worden door het werk) [Belangrijkheid] [N=6.133]</i>														
Niet belangrijk	6,2%	6,1%	6,0%	5,9%	6,1%	6,3%	6,0%	6,5%	5,5%	6,5%	4,7%	5,8%	6,5%	6,2%
Belangrijk	54,0%	57,6%△	53,1%▽	56,1%△	52,1%▽	56,4%△	49,7%▽	54,3%	54,4%	53,2%	63,5%▲	59,0%△	52,6%▽	50,4%▽
Heel belangrijk	39,8%	36,2%▽	40,9%△	38,0%▽	41,8%△	37,3%▽	44,3%△	39,2%	40,2%	40,3%	31,8%▽	35,3%▽	40,9%	43,4%△
Hoe tevreden bent u over deze aspecten in uw huidige werk?														
<i>Interessant werk [Tevredenheid] [N=6.174]</i>														
Niet tevreden	2,6%	1,5%▽	2,8%△	2,7%	2,8%	2,4%	2,9%	3,8%△	2,0%▽	1,6%▽	1,8%	1,3%▽	2,9%	3,1%
Tevreden	55,9%	61,9%△	54,2%▽	62,3%▲	51,5%▼	58,3%△	51,6%▽	53,4%▽	56,4%	58,7%△	70,6%▲	66,9%▲	55,4%	45,0%▼
Heel tevreden	41,5%	36,6%▽	43,0%△	35,0%▼	45,7%▲	39,3%▽	45,5%△	42,8%	41,6%	39,7%	27,6%▼	31,8%▼	41,7%	51,9%▲
<i>Mogelijkheid om te leren [Tevredenheid] [N=6.087]</i>														
Niet tevreden	6,4%	2,5%▼	7,4%▲	8,1%	7,2%	6,4%	6,5%	8,5%△	5,6%	4,5%▽	3,6%▽	4,9%▽	7,0%△	7,1%
Tevreden	67,2%	74,2%△	65,2%▽	69,0%△	64,0%▽	70,0%△	62,1%▽	61,8%▽	69,2%△	72,3%△	79,5%▲	76,6%▲	66,8%	57,9%▼
Heel tevreden	26,4%	23,4%▽	27,4%△	22,9%▽	28,9%△	23,6%▽	31,4%△	29,7%△	25,2%	23,2%▽	16,9%▼	18,5%▼	26,1%	35,0%▲
<i>Prettige sfeer op het werk [Tevredenheid] [N=6.101]</i>														
Niet tevreden	2,9%	3,0%	2,8%	2,5%	2,9%	2,9%	3,0%	3,8%△	2,1%▽	2,7%	3,3%	2,6%	3,0%	3,0%
Tevreden	56,1%	52,1%▽	57,1%△	61,1%△	55,7%▽	58,3%△	52,0%▽	51,8%▽	56,6%	61,1%△	67,7%▲	63,4%△	55,6%	48,4%▼
Heel tevreden	41,0%	45,0%△	40,1%▽	36,3%▽	41,4%△	38,8%▽	44,9%△	44,4%△	41,3%	36,2%▽	29,0%▼	34,1%▽	41,4%	48,6%▲
<i>Goed inkomen [Tevredenheid] [N=6.136]</i>														
Niet tevreden	23,4%	18,8%▽	24,9%△	32,3%▲	22,4%▼	21,4%▽	27,1%△	23,4%	23,9%	23,0%	27,0%△	15,9%▼	23,0%	27,8%△
Tevreden	58,3%	60,0%	57,6%	54,9%▽	58,5%△	60,3%△	54,7%▽	55,4%▽	58,6%	61,7%△	58,8%	67,4%▲	57,6%	53,6%▽
Heel tevreden	18,3%	21,2%△	17,5%▽	12,8%▽	19,1%△	18,4%	18,2%	21,3%△	17,5%	15,3%▽	14,2%▽	16,7%	19,4%△	18,5%
<i>Goede werkzekerheid (kunnen vertrouwen op het behoud van opdrachten) [Tevredenheid] [N=6.117]</i>														
Niet tevreden	17,9%	11,0%▼	19,9%▲	17,0%▽	20,9%△	16,3%▽	20,7%△	16,9%	18,4%	18,6%	7,8%▼	10,8%▼	19,3%△	23,1%△
Tevreden	62,8%	66,1%△	61,7%▽	67,6%△	59,7%▽	64,2%△	60,4%▽	60,9%▽	64,6%	63,6%	74,5%▲	67,3%△	62,7%	56,4%▽
Heel tevreden	19,3%	22,9%△	18,4%▽	15,4%▽	19,4%△	19,5%	18,9%	22,1%△	17,0%▽	17,8%	17,8%	21,9%△	18,1%▽	20,6%

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]				Leefstijf				Sector			
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Geslacht		Leefstijf		Sector		Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening	
						Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw			Nijverheid
Mogelijkheid om zelf uw werktijden te bepalen [Tevredenheid] [N=6.140]														
Niet tevreden	5,1%	8,7%▲	4,1%▼	5,0%	3,8%	5,1%	5,3%	6,7%△	4,6%	3,7%▽	4,4%	5,1%	5,6%	
Tevreden	60,1%	66,3%△	58,2%▽	62,2%△	56,9%▽	62,3%△	56,0%▽	56,0%▽	63,0%△	62,4%△	70,6%▲	69,9%▲	53,8%▽	
Heel tevreden	34,8%	25,0%▼	37,7%▲	32,8%▽	39,4%△	32,6%▽	38,7%△	37,3%△	32,4%▽	33,9%	24,9%▼	25,1%▼	40,7%△	
Mogelijkheid om thuis te werken [Tevredenheid] [N=6.031]														
Niet tevreden	7,9%	8,7%	7,6%	7,5%	7,6%	9,0%△	6,1%▽	9,6%△	7,2%	6,4%▽	2,8%▼	12,6%▲	8,0%	
Tevreden	58,5%	66,9%▲	56,1%▼	60,5%△	54,6%▽	60,7%△	54,5%▽	54,5%▽	60,5%△	61,6%△	67,4%▲	68,9%▲	53,4%▽	
Heel tevreden	33,6%	24,4%▼	36,4%▲	32,0%▽	37,8%△	30,3%▽	39,4%△	35,9%△	32,3%	31,9%	29,9%	18,5%▼	38,6%△	
Gezond werk (kleine kans op ziek worden door het werk) [Tevredenheid] [N=6.065]														
Niet tevreden	4,2%	3,5%	4,2%	4,2%	4,1%	4,5%	3,5%	4,7%	4,0%	3,7%	4,1%	6,2%△	5,0%△	
Tevreden	61,9%	67,4%△	60,4%▽	66,6%△	58,4%▽	63,0%△	60,1%▽	60,2%▽	63,4%	62,8%	76,3%▲	71,8%▲	56,2%▽	
Heel tevreden	33,9%	29,0%▽	35,4%△	29,2%▽	37,5%△	32,5%▽	36,4%△	35,2%	32,6%	33,5%	19,6%▼	21,9%▼	38,8%△	
Wat vindt u van de volgende aspecten van uw werk als zelfstandige? Als u niet of nauwelijks met deze aspecten te maken heeft, vul dan 'niet van toepassing' in.														
<i>Onzekerheid over de (toekomstige) vraag naar uw producten/diensten</i> [Vervelendheid] [N=6.171]														
Helemaal niet vervelend	15,4%	14,0%	15,5%	12,9%▽	16,4%△	16,7%△	13,1%▽	17,1%△	15,6%	12,9%▽	12,8%	20,0%△	12,9%▽	
Enigszins vervelend	33,0%	31,5%	33,7%	30,8%▽	34,7%△	32,7%	33,6%	36,2%△	34,0%	28,0%▽	25,9%▽	31,6%	33,0%	
Vervelend	20,7%	21,6%	20,5%	21,3%	20,2%	19,9%▽	22,1%△	20,7%	20,8%	20,5%	20,7%	19,1%	23,2%△	
Heel erg vervelend	10,5%	9,8%	11,0%	11,8%	10,7%	9,7%▽	12,0%△	11,0%	11,3%	9,2%▽	10,9%	5,6%▽	11,8%	
Niet van toepassing	20,4%	23,1%△	19,3%▽	23,2%△	17,9%▽	21,1%	19,1%	14,9%▼	18,3%▽	29,4%▲	29,7%▲	23,6%△	19,0%	
Onzekerheid over de hoogte van uw inkomen [Vervelendheid] [N=6.166]														
Helemaal niet vervelend	12,8%	12,5%	12,8%	10,3%▽	13,6%△	14,2%△	10,4%▽	13,8%	12,3%	12,1%	9,4%▽	14,7%	9,9%▽	
Enigszins vervelend	36,4%	36,0%	36,6%	34,1%▽	37,5%△	36,6%	36,1%	39,2%△	39,2%△	30,2%▽	34,9%	37,2%	37,2%	
Vervelend	22,7%	23,4%	22,7%	24,6%	22,1%	21,7%▽	24,6%△	23,2%	24,3%	20,7%▽	27,1%△	21,9%	23,5%	
Heel erg vervelend	13,5%	13,1%	13,8%	16,2%△	13,0%▽	12,6%▽	15,2%△	14,5%	13,6%	12,1%▽	15,2%	7,9%▽	16,0%△	
Niet van toepassing	14,5%	14,9%	14,0%	14,8%	13,7%	14,9%	13,8%	9,3%▼	10,6%▽	24,9%▲	13,5%	18,3%△	13,4%	

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]				Geslacht		Leeftijd				Sector			
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening		Niet-commerciële dienstverlening	
													Commerciële dienstverlening	Commerciële dienstverlening	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening
<i>Onzekerheid over uw toekomstige loopbaan [Vervelendheid] [N=6.157]</i>																
Helemaal niet vervelend	22,9%	23,7%	22,6%	19,4%▽	23,7%△	24,5%△	19,8%▽	24,8%△	23,2%	20,0%▽	21,2%	25,4%△	23,6%	20,3%▽		
Enigszins vervelend	28,4%	27,9%	28,7%	26,7%	29,4%	28,1%	29,0%	32,6%△	30,8%△	20,7%▼	23,2%▽	28,0%	28,9%	29,4%		
Vervelend	17,0%	17,0%	17,1%	17,1%	17,1%	16,4%	18,0%	18,2%△	18,2%	14,2%▽	15,7%	15,7%	17,1%	18,1%		
Heel erg vervelend	8,9%	6,9%▽	9,7%△	8,7%	10,0%	8,4%	9,9%	9,9%△	9,3%	7,3%▽	6,7%	6,2%▽	9,4%	10,5%△		
Niet van toepassing	22,8%	24,5%	21,9%	28,2%▲	19,8%▼	22,6%	23,2%	14,5%▼	18,5%▽	37,7%▲	33,2%▲	24,6%	21,0%▽	21,8%		
<i>Beperkte collectieve regelingen voor ziekte en pensioen [Vervelendheid] [N=6.145]</i>																
Helemaal niet vervelend	19,0%	17,8%	19,3%	16,0%▽	20,5%△	20,7%△	15,9%▽	20,3%△	19,2%	17,1%▽	20,6%	18,1%	20,8%△	15,2%▽		
Enigszins vervelend	21,6%	23,1%	21,3%	19,5%	21,8%	21,5%	21,7%	25,3%△	22,6%	15,8%▼	23,6%	21,0%	21,0%	22,5%		
Vervelend	18,7%	18,1%	18,9%	19,8%	18,5%	17,8%▽	20,2%△	19,8%	21,1%△	14,7%▽	15,9%	18,3%	18,1%	20,9%△		
Heel erg vervelend	14,9%	12,3%▽	15,8%△	13,9%▽	16,4%△	14,0%▽	16,4%△	16,2%△	15,4%	12,7%▽	8,3%▼	15,9%	14,0%▽	18,3%△		
Niet van toepassing	25,9%	28,6%△	24,7%▽	30,7%△	22,7%▽	25,9%	25,8%	18,4%▼	21,6%▽	39,7%▲	31,7%△	26,7%	26,0%	23,1%▽		
<i>Geen of weinig collega's om mee te overleggen [Vervelendheid] [N=6.143]</i>																
Helemaal niet vervelend	28,4%	27,2%	29,0%	30,6%	28,4%	30,5%△	24,8%▽	29,8%	30,9%△	24,2%▽	32,4%△	30,3%	28,9%	24,9%▽		
Enigszins vervelend	25,3%	23,0%▽	26,0%△	23,7%▽	26,7%△	24,8%	26,4%	27,4%△	26,1%	22,0%▽	25,1%	25,1%	25,6%	25,1%		
Vervelend	12,2%	11,1%	12,5%	11,2%	12,9%	11,6%▽	13,3%△	14,4%△	12,1%	9,4%▽	8,4%▽	11,2%	11,9%	14,6%△		
Heel erg vervelend	4,1%	3,4%	4,5%	3,9%	4,7%	3,5%▽	5,2%△	5,2%△	3,4%	3,5%	3,0%	2,2%▽	4,4%	5,3%△		
Niet van toepassing	29,9%	35,3%△	28,1%▽	30,6%△	27,2%▽	29,6%	30,4%	23,2%▼	27,5%▽	40,9%▲	31,0%	31,2%	29,2%	30,1%		
<i>Niet of slecht betalende klanten [Vervelendheid] [N=6.153]</i>																
Helemaal niet vervelend	8,4%	8,4%	8,4%	8,5%	8,4%	8,8%	7,7%	9,0%	8,9%	7,3%▽	6,9%	5,9%▽	9,4%△	8,5%		
Enigszins vervelend	17,4%	19,8%△	16,9%▽	14,0%▽	17,9%△	18,5%△	15,5%▽	19,5%△	18,0%	14,2%▽	12,4%▽	18,8%	17,6%	18,0%		
Vervelend	17,8%	15,7%▽	18,1%△	18,9%	17,9%	17,7%	18,0%	18,9%	17,7%	16,6%	18,6%	19,1%	17,2%	18,1%		
Heel erg vervelend	22,7%	25,4%△	22,1%▽	22,9%	21,8%	24,5%△	19,5%▽	26,9%△	20,9%▽	19,2%▽	15,7%▽	28,3%△	24,2%△	18,7%▽		
Niet van toepassing	33,6%	30,7%▽	34,4%△	35,6%	34,0%	30,4%▽	39,3%△	25,7%▼	34,5%	42,8%▲	46,5%▲	27,9%▽	31,6%▽	36,7%△		

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]				Sector					
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Geslacht		Leeftijd			Sector		Niet-commerciële dienstverlening
					Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	
Hoe belastend vindt u de volgende aspecten van uw werk als zelfstandige? Als u niet of nauwelijks met deze aspecten te maken heeft, vul dan 'niet van toepassing' in.												
<i>Voldoen aan en bijhouden van wetgeving [Belastendheid] [N=6.154]</i>												
Helemaal niet belastend	17,6%	9,8% ▼	19,6% ▲	13,7% ▽	19,2% ▽	14,6% ▽	18,4%	16,4%	17,6%	18,7%	19,7% ▽	17,1%
Enigszins belastend	31,9%	30,5%	32,3%	28,9% ▽	31,0% ▽	33,5% ▽	34,0% ▽	32,4%	28,7% ▽	19,0% ▼	33,1% ▽	34,0% ▽
Belastend	20,1%	26,8% ▲	18,4% ▼	20,6% ▽	20,8%	18,9%	20,8%	19,2%	20,2%	25,3% ▽	19,2%	19,8%
Heel erg belastend	14,1%	22,9% ▲	11,8% ▼	18,9% ▲	14,7%	13,0%	13,3%	15,5% ▽	13,8%	45,4% ▲	11,5% ▽	11,2% ▽
Niet van toepassing	16,3%	9,9% ▼	17,9% ▲	17,8%	14,3% ▽	20,0% ▽	13,4% ▽	16,5%	19,7% ▽	5,9% ▼	16,5%	17,9%
Het aantal regels en instanties waar u als zelfstandige mee te maken hebt [Belastendheid] [N=6.188]												
Helemaal niet belastend	15,8%	8,0% ▼	17,9% ▲	12,2% ▼	17,1% ▽	13,7% ▽	16,7%	15,1%	15,5%	4,4% ▼	17,6% ▽	16,0%
Enigszins belastend	31,5%	25,3% ▽	33,5% ▽	29,7% ▽	30,1% ▽	33,9% ▽	34,7% ▽	32,0%	26,9% ▽	16,4% ▼	33,6% ▽	32,9%
Belastend	21,0%	27,7% ▲	19,2% ▼	20,6%	21,6%	19,9%	21,7%	19,3% ▽	21,8%	24,6% ▽	19,5% ▽	22,1%
Heel erg belastend	18,1%	31,0% ▲	14,5% ▼	22,7% ▲	19,3% ▽	15,9% ▽	16,2% ▽	19,8% ▽	18,7%	50,2% ▲	15,6% ▽	14,9% ▽
Niet van toepassing	13,6%	8,0% ▼	15,0% ▲	14,8%	11,9% ▽	16,6% ▽	10,7% ▽	13,7%	17,1% ▽	4,3% ▼	13,8%	14,2%
Bent u lid van een brancheorganisatie of een belangenvereniging? [meerdere antwoorden mogelijk] [N=6.208]												
Een sectororganisatie	14,7%	32,0% ▲	10,0% ▼	21,3% ▲	15,4% ▽	13,5% ▽	12,9% ▽	15,6%	16,0% ▽	55,1% ▲	11,9% ▽	8,4% ▼
Een onafhankelijke zzp-organisatie	4,8%	0,7% ▼	6,0% ▲	1,2% ▼	4,8%	4,8%	3,9% ▽	6,1% ▽	4,7%	0,9% ▼	5,1%	5,2%
Een zzp-organisatie binnen een vakbond	2,5%	0,6% ▽	3,1% ▽	1,4% ▽	2,8%	2,1%	2,3%	2,4%	3,0%	0,2% ▽	1,7% ▽	2,5%
Een beroepsorganisatie	21,2%	31,0% ▲	18,7% ▼	9,9% ▼	17,3% ▼	28,1% ▲	16,4% ▽	21,1%	27,2% ▲	12,0% ▼	17,0% ▼	38,6% ▲
Geen van deze	62,0%	43,4% ▼	66,7% ▲	69,0%	64,5% ▽	57,6% ▽	68,8% ▲	60,2% ▽	55,3% ▼	38,6% ▼	68,3% ▲	53,3% ▼
OPLEIDING EN ONTWIKKELING												
<i>Heeft u in de afgelopen 2 jaar een opleiding of cursus gevolgd voor uw werk? [N=6.220]</i>												
% ja	43,2%	45,3%	43,0%	27,7% ▼	39,4% ▼	50,2% ▲	46,5% ▽	47,1% ▽	35,3% ▼	38,2% ▽	34,0% ▼	60,9% ▲

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]		Geslacht		Leeftijd			Sector				
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening
<i>Heeft u op dit moment behoefte aan een opleiding of cursus? [meerdere antwoorden mogelijk] [N=6.172]</i>														
Nee	66,4%	71,8%△	64,6%▽	76,8%▲	60,5%▼	70,8%▲	58,5%▼	58,1%▼	64,1%▽	79,1%▲	82,4%▲	76,9%▲	66,7%	53,5%▼
Ja, om mijn huidige werk beter te kunnen doen	13,5%	12,9%	13,9%	8,8%▽	15,6%△	10,9%▼	18,1%▲	16,2%△	14,1%	9,5%▽	6,4%▼	6,2%▼	12,4%▽	22,7%▲
Ja, om toekomstige veranderingen in mijn huidige werk aan te kunnen	14,4%	12,9%	15,0%	9,4%▼	16,8%▲	13,5%▽	16,0%△	17,2%△	16,6%△	8,6%▼	9,2%▽	8,5%▼	16,0%△	16,7%△
Ja, om mijn kansen op werk in de toekomst te vergroten	16,9%	7,8%▼	19,5%▲	11,1%▼	22,2%▲	14,6%▽	21,0%△	24,8%▲	16,8%	7,1%▼	4,2%▼	13,7%▽	17,4%	22,5%△
<i>Hoe sluiten uw kennis en vaardigheden aan bij uw huidige werk? [N=6.075]</i>														
Ik heb minder kennis en vaardigheden dan ik nodig heb voor mijn werk	4,6%	4,8%	4,6%	6,1%△	4,1%▽	4,5%	4,8%	5,0%	4,9%	3,8%▽	6,2%	3,8%	5,5%△	2,8%▽
Het sluit goed aan	70,8%	72,2%	70,2%	69,1%	70,5%	69,2%▽	73,6%△	70,2%	73,0%△	69,1%	76,9%△	70,5%	67,8%▽	74,8%△
Ik heb meer kennis en vaardigheden dan ik nodig heb voor mijn werk	24,6%	23,0%	25,2%	24,8%	25,4%	26,3%△	21,6%▽	24,7%	22,1%▽	27,1%△	17,0%▽	25,8%	26,7%△	22,4%▽
Leeroriëntatie (schaal: 1=helemaal mee oneens - 5=helemaal eens; 4 items) [N=6.184]														
Gemiddelde	3,96	3,97	3,96	3,84▼	4,00▲	3,95	3,98	4,02△	3,99△	3,84▼	3,84▼	3,86▽	3,95	4,08▲
<i>In mijn werk probeer ik telkens weer nieuwe dingen te leren [N=6.192]</i>														
1 Helemaal mee oneens	2,4%	2,4%	2,4%	3,4%△	2,0%▽	2,5%	2,3%	2,3%	1,7%▽	3,2%△	3,3%	2,9%	2,6%	1,4%▽
2 Oneens	2,7%	2,4%	2,8%	3,7%△	2,5%▽	2,7%	2,8%	2,5%	2,2%	3,4%△	3,7%	3,5%	2,6%	2,1%
3 Niet eens, niet oneens	14,6%	15,0%	14,5%	17,6%△	13,5%▽	14,1%	15,4%	11,7%▽	14,7%	18,1%△	18,5%△	17,5%△	14,5%	11,6%▽
4 Eens	53,3%	57,5%△	52,2%▽	53,9%	51,6%	54,8%△	50,8%▽	53,3%	53,8%	52,9%	59,2%△	54,3%	53,6%	50,1%▽
5 Helemaal eens	27,0%	22,7%▽	28,2%△	21,4%▼	30,4%▲	26,0%▽	28,7%△	30,1%△	27,5%	22,4%▽	15,4%▼	21,6%▽	26,7%	34,8%▲
Gemiddelde	4,00	3,96	4,01	3,86▼	4,06▲	3,99	4,01	4,06△	4,03△	3,88▽	3,80▼	3,88▽	3,99	4,15▲

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]		Geslacht		Leeftijd				Sector				
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	Leeftijd				Sector			
								15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening
<i>Ik denk er over na hoe ik in de toekomst mijn werk zo goed mogelijk kan blijven doen [N=6.167]</i>															
1	2,4%	2,1%	2,5%	3,5%△	2,2%▽	2,4%	2,3%	2,0%	1,5%▽	3,7%△	3,5%	2,8%	2,5%	1,4%▽	
2	2,3%	1,6%	2,3%	2,2%	2,4%	2,1%	2,5%	2,2%	1,3%▽	3,2%△	1,7%	2,3%	2,3%	2,4%	
3	11,0%	9,8%	11,1%	11,6%	11,0%	10,5%	11,8%	8,6%▽	10,7%	14,3%△	10,0%	10,8%	11,9%△	9,6%▽	
4	57,3%	60,6%△	56,6%▽	60,6%△	55,2%▽	58,9%△	54,5%▽	55,5%▽	59,2%△	57,7%	67,5%▲	62,2%△	55,7%▽	53,9%▽	
5	27,1%	25,9%	27,5%	22,1%▽	29,3%△	26,0%▽	28,9%△	31,6%△	27,2%	21,1%▽	17,3%▼	21,9%▽	27,6%	32,6%△	
Gemiddelde	4,04	4,07	4,04	3,96▽	4,07△	4,04	4,05	4,12△	4,09△	3,89▼	3,93▽	3,98▽	4,04	4,14△	
<i>In mijn werk zoek ik de mensen op waar ik iets van kan leren [N=6.159]</i>															
1	2,8%	1,8%▽	3,0%△	4,9%△	2,4%▽	2,8%	2,6%	2,2%	2,2%	3,9%△	3,8%	3,3%	2,9%	1,9%▽	
2	5,8%	5,1%	5,8%	5,8%	5,7%	6,3%	5,1%	5,6%	5,1%	6,9%△	3,9%▽	6,2%	6,3%	5,4%	
3	23,3%	23,1%	23,3%	24,2%	23,1%	23,5%	23,0%	20,4%▽	23,0%	27,2%△	23,4%	26,7%△	24,0%	19,9%▽	
4	49,0%	53,9%△	48,0%▽	49,7%	47,4%	49,8%	47,7%	49,0%	51,0%△	47,1%▽	54,5%△	48,6%	48,4%	48,7%	
5	19,1%	16,1%▽	19,9%△	15,4%▽	21,4%△	17,7%▽	21,6%△	22,7%△	18,7%	14,8%▽	14,5%▽	15,2%▽	18,5%	24,2%△	
Gemiddelde	3,76	3,77	3,76	3,65▽	3,80△	3,73▽	3,81△	3,84△	3,79	3,62▼	3,72	3,66▽	3,73▽	3,88△	
<i>Ik zorg ervoor dat ik qua kennis en vaardigheden goed mee kan komen met veranderingen in mijn werk [N=6.168]</i>															
1	2,0%	1,9%	2,0%	3,0%△	1,7%▽	2,1%	1,7%	1,9%	1,5%▽	2,7%△	3,1%△	2,3%	2,0%	1,3%▽	
2	1,9%	1,4%	2,0%	2,1%	2,0%	1,8%	1,9%	2,0%	1,6%	2,0%	1,8%	2,7%△	1,8%	1,5%	
3	11,8%	9,7%▽	12,2%△	15,2%△	11,3%▽	11,1%▽	13,0%△	11,3%	11,2%	12,9%	12,5%	13,8%△	11,9%	10,1%▽	
4	59,6%	62,8%△	58,8%▽	60,9%	58,0%	61,1%△	57,0%▽	58,0%▽	61,0%	60,4%	68,8%▲	61,6%	59,2%	56,2%▽	
5	24,7%	24,2%	24,9%	18,8%▽	27,0%△	23,9%▽	26,3%△	26,8%△	24,7%	22,1%▽	13,8%▼	19,6%▽	25,1%	31,0%△	
Gemiddelde	4,03	4,06	4,03	3,90▼	4,07▲	4,03	4,04	4,06△	4,06	3,97▽	3,88▼	3,93▽	4,04	4,14△	
WERK EN THUIS															
<i>Hoeveel uur per dag besteedt u gemiddeld aan huishoudelijke taken en zorgtaken? [N=6.017]</i> [Range: 0-16]															
Gemiddelde	2,31	2,01▽	2,37△	2,28	2,40	1,80▼	3,22▲	2,50△	2,50	2,07▽	2,01▽	1,92▼	2,25▽	2,76▲	

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]				Leefstijf					Sector		
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Geslacht		Leefstijf			Sector			
						Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening
<i>Mist u of verwaarloost u familie- of gezinsactiviteiten door uw werk? [N=6.132]</i>														
1 Nee, nooit	37,7%	27,7% ▼	40,0% ▲	40,3%	39,9%	37,4%	38,2%	32,2% ▽	37,0%	45,3% ▲	36,6%	39,8%	38,1%	35,8%
2 Ja, een enkele keer	51,1%	55,6% ▽	50,3% ▽	47,9%	51,1%	51,0%	51,2%	54,0% ▽	52,8%	45,7% ▽	54,3%	49,1%	50,3%	52,8%
3 Ja, vaak	9,5%	14,2% ▲	8,2% ▼	10,5% ▽	7,4% ▽	9,7%	9,1%	11,8% ▽	8,3% ▽	7,8% ▽	8,3%	9,6%	9,4%	9,9%
4 Ja, zeer vaak	1,7%	2,5% ▽	1,5% ▽	1,3%	1,6%	1,9%	1,5%	2,0%	1,9%	1,1% ▽	0,8%	1,5%	2,1% ▽	1,4%
Gemiddelde	1,75	1,91 ▲	1,71 ▼	1,73	1,71	1,76	1,74	1,84 ▽	1,75	1,65 ▼	1,73	1,73	1,75	1,77
<i>Mist u of verwaarloost u uw werkzaamheden door familie- en gezinsverantwoordelijkheden? [N=6.117]</i>														
1 Nee, nooit	54,3%	49,3% ▽	55,2% ▽	55,1%	55,3%	54,5%	53,8%	49,3% ▽	52,3% ▽	62,4% ▲	51,2%	54,4%	54,7%	54,5%
2 Ja, een enkele keer	41,3%	44,2% ▽	40,8% ▽	41,0%	40,7%	41,3%	41,2%	45,2% ▽	43,3% ▽	34,2% ▼	46,4% ▽	41,9%	40,2%	41,1%
3 Ja, vaak	3,8%	5,9% ▽	3,3% ▽	3,1%	3,3%	3,5%	4,4%	4,8% ▽	3,4%	2,8% ▽	2,0% ▽	3,2%	4,2%	4,0%
4 Ja, zeer vaak	0,7%	0,6%	0,7%	0,8%	0,7%	0,7%	0,7%	0,7%	0,9%	0,5%	0,4%	0,6%	0,9% ▽	0,4%
Gemiddelde	1,51	1,58 ▽	1,49 ▽	1,50	1,49	1,50	1,52	1,57 ▽	1,53	1,41 ▼	1,52	1,50	1,51	1,50
TOEKOMSTPERSPECTIEF														
<i>Maakt u zich zorgen over de toekomst van uw bedrijf of onderneming? [N=6.220]</i>														
Ja, vaak	10,1%	9,6%	10,4%	12,3% ▽	9,7% ▽	9,6%	11,0%	9,7%	10,9%	9,9%	9,0%	6,9% ▽	11,0% ▽	10,7%
Ja, soms	42,7%	48,8% ▽	41,2% ▽	44,4% ▽	40,1% ▽	41,7% ▽	44,4% ▽	44,4% ▽	45,5% ▽	37,9% ▽	49,3% ▽	38,4% ▽	42,6%	43,2%
Nee	47,2%	41,6% ▽	48,4% ▽	43,2% ▽	50,2% ▽	48,7% ▽	44,5% ▽	45,9%	43,7% ▽	52,3% ▽	41,6% ▽	54,8% ▽	46,3%	46,1%
<i>Heeft u er in het afgelopen jaar over gedacht om een (nieuwe) baan als werknemer te zoeken? [N=6.217]</i>														
% Ja	24,0%	14,9% ▼	26,7% ▲	20,6% ▽	28,8% ▽	22,5% ▽	26,7% ▽	30,0% ▲	26,6% ▽	13,9% ▼	10,5% ▼	19,1% ▽	25,6% ▽	28,6% ▽
<i>Heeft u in het afgelopen jaar daadwerkelijk iets ondernomen om een (nieuwe) baan als werknemer te krijgen? [Subgroep baan als werknemer overwogen] [N=1.492]</i>														
% Ja	46,4%	27,4% ▼	49,4% ▲	39,6% ▼	51,7% ▲	41,7% ▼	53,6% ▲	46,5%	45,1%	48,9%	40,9%	26,9% ▼	46,4%	55,3% ▲
<i>Zou u, als het aan u lag, over 5 jaar uw huidige werk als zelfstandige nog doen? [N=6.096]</i>														
% Ja	82,3%	82,6%	82,5%	81,5%	82,8%	82,9%	81,2%	88,3% ▲	89,9% ▲	67,1% ▼	84,7%	81,5%	82,6%	81,5%

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (vervolg)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]		Geslacht		Leeftijd			Sector				
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid dienstverlening	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening
<i>Als u vrij mocht kiezen, werkt u dan liever in loondienst of als zelfstandig ondernemer? [N=5.377]</i>														
In loondienst	9,6%	6,9% ▽	10,5% △	9,1%	11,0%	7,8% ▽	13,1% △	10,9% △	9,6%	8,1% ▽	4,9% ▽	6,4% ▽	9,1%	14,5% ▲
Als zelfstandig ondernemer	90,4%	93,1% △	89,5% ▽	90,9%	89,0%	92,2% △	86,9% ▽	89,1% ▽	90,4%	91,9% △	95,1% △	93,6% △	90,9%	85,5% ▼
<i>Tot welke leeftijd wilt u doorgaan met werken? [N=4.172] [Range: 25-99]</i>														
Gemiddelde	66,0	64,3 ▼	66,5 ▲	66,9	66,4	66,2	65,7	63,9 ▼	65,7 ▽	68,9 ▲	66,6	64,4 ▼	66,0	67,0 △
<i>Tot welke leeftijd denkt u - lichamenlijk en geestelijk - in staat te zijn om uw huidige werk voort te zetten? [N=3.925] [Range: 16-99]</i>														
Gemiddelde	66,4	65,4 ▽	66,8 △	66,9	66,7	66,5	66,2	64,1 ▼	66,2	69,9 ▲	65,6 ▽	63,3 ▼	67,3 ▲	67,0 △
<i>Verwacht u financieel gezien te kunnen stoppen met werken vóór de wettelijke pensioenleeftijd? [Subgroep 64 jaar of jonger] [N=5.616]</i>														
Zeker wel	7,2%	8,0%	7,0%	7,5%	6,8%	7,2%	7,1%	6,4% ▽	5,4% ▽	11,2% ▲	10,3% △	4,8% ▽	8,1% △	5,8% ▽
Waarschijnlijk wel	27,0%	34,2% ▲	25,1% ▼	26,5%	24,6%	28,6% △	24,3% ▽	29,4% △	25,4%	24,9% ▽	38,6% ▲	24,3% ▽	28,7% △	21,3% ▽
Waarschijnlijk niet	27,9%	24,4% ▽	29,0% △	26,4% ▽	29,8% △	28,9% △	26,2% ▽	28,4%	30,3% △	23,7% ▽	23,3% ▽	31,3% △	26,8%	29,6%
Zeker niet	18,2%	12,6% ▽	19,9% △	18,5%	20,4%	17,0% ▽	20,2% △	11,9% ▼	19,4%	28,2% ▲	9,8% ▼	18,7%	16,6% ▽	24,0% ▲
Weet ik niet	19,7%	20,8%	19,0%	21,1% △	18,3% ▽	18,2% ▽	22,2% △	23,9% △	19,5%	12,1% ▼	18,1%	20,9%	19,8%	19,3%
<i>Welke van de volgende voorzieningen heeft u getroffen voor uw pensioen? [meerdere antwoorden mogelijk] [N=6.200]</i>														
Een pensioenfonds	26,8%	25,7%	27,3%	24,2% ▽	28,3% △	29,7% △	21,7% ▽	20,5% ▼	26,8%	34,8% ▲	14,3% ▼	27,9%	27,2%	29,7% △
Een oudedagsreserve (FOR)/lijfrente/bankspaarregeling	25,8%	32,6% △	24,1% ▽	22,6%	24,6%	28,5% △	20,9% ▽	15,6% ▼	30,2% △	34,3% ▲	33,0% △	24,9%	28,2% △	19,0% ▼
Spaargeld/beleggingen	37,5%	40,3% △	36,9% ▽	29,0% ▼	39,6% ▲	38,7% △	35,5% ▽	35,0% ▽	39,2%	39,1%	29,0% ▽	32,3% ▽	41,2% △	36,3%
De waarde van mijn bedrijf is mijn pensioen	21,6%	49,4% ▲	14,1% ▼	33,0% ▲	7,7% ▼	25,0% ▲	15,5% ▼	19,7% ▽	24,2% △	21,4%	62,2% ▲	19,0% ▽	21,1%	10,1% ▼
De waarde van mijn eigen woning is mijn pensioen	33,8%	39,0% △	32,5% ▽	31,0%	33,0%	36,5% △	28,8% ▽	29,4% ▽	39,0% △	34,1%	27,0% ▽	40,8% △	36,2% △	26,8% ▽
Anders	3,7%	3,0%	3,9%	3,2%	4,2%	3,4%	4,2%	2,8% ▽	3,5%	5,0% △	1,6% ▽	2,9%	4,1%	4,2%
Ik heb geen voorzieningen getroffen	23,1%	11,9% ▼	25,9% ▲	23,7% ▽	26,6% △	19,4% ▼	29,8% ▲	30,5% ▲	19,1% ▽	17,7% ▽	13,3% ▼	21,5%	21,7% ▽	30,5% ▲

5.1.1 Resultaten ZEA 2017 (slot)

	Zelfstandig ondernemer		Type ondernemer zonder personeel [ZZP]		Geslacht		Leeftijd				Sector				
	Totaal	Met personeel	Zonder personeel	Producten	Eigen arbeid	Man	Vrouw	15-44	45-54	55+	Landbouw	Nijverheid	dienstverlening	Commerciële dienstverlening	Niet-commerciële dienstverlening
<i>Waarom heeft u geen voorzieningen getroffen voor uw pensioen? [Subgroep geen pensioenvoorzieningen getroffen] [meerdere antwoorden mogelijk] [N=1.428]</i>															
Ik kan het niet betalen	52,6%	55,3%	52,9%	51,5%	53,3%	51,7%	53,8%	44,6% ▼	64,1% ▲	58,0% △	42,2%	45,8% ▽	52,4%	57,4% △	
Ik ben er nog niet aan toegekomen	28,0%	33,3%	27,2%	21,9% ▽	28,8% △	30,3% △	25,4% ▽	40,1% ▲	21,0% ▼	9,3% ▼	15,7% ▼	33,8% △	29,1%	25,8%	
Mijn partner heeft een goed pensioen	9,2%	5,0% ▽	10,0% △	9,1%	10,2%	3,2% ▼	16,3% ▲	5,6% ▼	11,7%	14,5% ▲	0% ▼	6,1%	9,3%	11,9% △	
Pensioen is nog ver weg	19,4%	14,8%	20,0%	22,7%	19,1%	23,2% ▲	15,1% ▼	32,7% ▲	8,4% ▼	2,2% ▼	27,4%	21,4%	21,3%	14,7% ▽	
Anders	10,5%	5,2% ▽	11,0% △	10,8%	11,0%	11,6%	9,3%	6,1% ▼	9,2%	21,4% ▲	18,2% ▲	6,6% ▽	10,9%	10,5%	
TEVREDENHEID															
<i>In hoeverre bent u, alles bij elkaar genomen, tevreden met uw arbeidsomstandigheden? [N=6.203]</i>															
1 Zeer ontevreden	5,5%	6,5% △	5,1% ▽	5,7%	4,9%	5,6%	5,3%	5,6%	4,7%	6,3%	4,4%	5,6%	5,8%	5,2%	
2 Ontevreden	2,2%	2,1%	2,3%	2,2%	2,3%	2,1%	2,6%	2,4%	2,6%	1,6% ▽	1,0% ▽	1,7%	2,3%	3,0% △	
3 Niet ontevreden/niet tevreden	14,0%	12,1% ▽	14,5% △	15,3%	14,3%	13,5%	14,7%	15,8% △	13,4%	12,2% ▽	12,6%	14,6%	13,3%	15,4%	
4 Tevreden	59,0%	61,9% △	58,2% ▽	60,1%	57,6%	59,9% △	57,3% ▽	59,0%	60,1%	57,8%	69,9% ▲	64,5% △	57,1% ▽	55,3% ▽	
5 Zeer tevreden	19,3%	17,4% ▽	19,9% △	16,7% ▽	20,9% △	18,8%	20,1%	17,2% ▽	19,2%	22,1% △	12,1% ▼	13,6% ▽	21,5% △	21,1% △	
Gemiddelde	3,84	3,82	3,86	3,80 ▽	3,87 △	3,84	3,84	3,80 ▽	3,86	3,88 △	3,85	3,79 ▽	3,86	3,84	
<i>In hoeverre bent u, alles bij elkaar genomen, tevreden met uw werk als zelfstandige? [N=6.189]</i>															
1 Zeer ontevreden	5,0%	5,5%	4,7%	5,0%	4,5%	4,7%	5,5%	5,4%	4,2%	5,2%	2,9% ▽	5,5%	5,2%	5,0%	
2 Ontevreden	2,3%	1,5% ▽	2,5% △	3,0%	2,4%	2,2%	2,5%	2,6%	2,2%	2,0%	0,8% ▽	1,7%	2,5%	2,8%	
3 Niet ontevreden/niet tevreden	11,6%	10,2%	12,0%	12,3%	11,9%	11,0%	12,6%	13,1% △	10,5%	10,8%	9,7%	11,0%	11,8%	12,3%	
4 Tevreden	55,8%	59,2% △	55,0% ▽	57,1%	54,3%	57,1% △	53,6% ▽	54,8%	58,8% △	54,2%	65,3% ▲	60,7% △	54,3% ▽	52,6% ▽	
5 Zeer tevreden	25,3%	23,6%	25,9%	22,6% ▽	27,0% △	25,0%	25,8%	24,1%	24,3%	27,8% △	21,4% ▽	21,2% ▽	26,3%	27,3% △	
Gemiddelde	3,94	3,94	3,95	3,89 ▽	3,97 △	3,96	3,92	3,90 ▽	3,97	3,98	4,01	3,90	3,94	3,94	

Bijlage A: begeleidende folder ZEA

Waarom vraagt CBS u?

Werken in een prettige omgeving met goede arbeidsomstandigheden is voor de meeste mensen heel belangrijk. Anders dan bij werknemers is er nog weinig kennis beschikbaar over de arbeidsomstandigheden van zelfstandig ondernemers.

U helpt ons enorm door aan dit onderzoek deel te nemen. Uw antwoorden zijn onmisbaar om de arbeidssituatie van zelfstandigen goed in kaart te kunnen brengen. De resultaten worden door de overheid, brancheorganisaties en belangenverenigingen van zelfstandigen gebruikt om de arbeidssituatie van zelfstandig ondernemers te verbeteren.

Meer informatie en resultaten van dit onderzoek kunt u vinden op www.cbs.nl/zelfstandigen. Deze folder bevat enkele actuele krantenknipsels met voorbeelden van uitkomsten van onderzoeken die dankzij uw bijdrage uitgevoerd kunnen worden.

U vertegenwoordigt veel andere zelfstandig ondernemers in Nederland. Daarom vraagt CBS u.

1 miljoen mensen werkt als zelfstandig ondernemer

27% van de zzp'ers is zeer tevreden met hun werk, tegenover 17% van de werknemers

CBS in het nieuws

NU.nl, 24 mei 2016

Zzp'er wil langer doorwerken dan werknemer

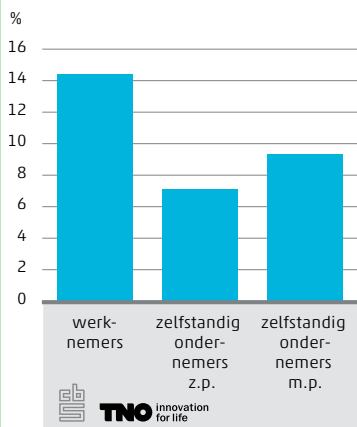
Zelfstandige ondernemers zonder personeel (zzp'ers) willen gemiddeld langer doorwerken dan werknemers. Dat blijkt maandag uit een vergelijkend onderzoek van TNO en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Zzp'ers willen gemiddeld doorwerken tot ze 67 jaar zijn. Werknemers willen als 63-jarige met pensioen. Hoe lang mensen willen doorwerken, lijkt vooral met de aard van het werk te maken te

hebben. Het gaat dan onder meer om de taakeisen, de autonomie, de variatie in het werk en hoe zwaar het werk is. Daarbij is met name bevlogenheid voor werknemers belangrijk en voor zzp'ers de variatie in het werk.

De genoemde leeftijden komen min of meer overeen met hoe lang zzp'ers en werknemers ook verwachten te kunnen doorwerken.

Werknemers vaker burn-out klachten

NU.nl, 9 augustus 2016

Een derde zzp'ers met korte werkweek wil meer werk

Bijna een derde van de zzp'ers met een korte werkweek wil eigenlijk meer werken. Het gaat om zzp'ers die minder dan twaalf uur per week werken.

Het aantal zelfstandigen zonder personeel met zo'n korte werkweek is in de afgelopen jaren flink gegroeid, meldt het

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) dinsdag. Het aantal steeg van 76.000 in 2004 naar 112.000 in 2015. In dezelfde periode nam ook het totale aantal zzp'ers fors toe. Daaronder vallen alleen zzp'ers van 15 tot 75 jaar die geen onderwijs volgen en er geen baan als werknemer naast hebben.

3,1% is het ziekteverzuimpercentage van zelfstandig ondernemers, bij werknemers ligt dat hoger: 3,8%

CBS gebruikt uw informatie uitsluitend voor statistische doeleinden. De gegevens worden nooit aan derden verstrekt. Uw anonimiteit is strikt gewaarborgd.

Uitgave 2017

Uitgebreide informatie over de meest recente uitkomsten van CBS vindt u op www.CBS.nl

Bijlage B: screenshots webvragenlijst ZEA

Inloggen - Internet Explorer

Zelfstandigen Enquête Arbeid

Periode 201652

Inloggen om toegang te krijgen tot de vragenlijst

Voer hier uw gebruikersnummer en toegangscode in die in de brief vermeld staan.

Gebruikersnummer: [] - [] - []

Toegangscode: [*TEST*]

[Akkoord +](#)

Centraal Bureau voor de Statistiek [Help](#)

Onderzoek ZEA 2017 - Internet Explorer

Zelfstandigen Enquête Arbeid

Periode 201652

Bedankt dat u mee wilt werken aan de Zelfstandigen Enquête Arbeid.

Voor dit onderzoek is het belangrijk dat u zelf de vragen invult. Wij hebben van u de volgende gegevens:
U bent een vrouw en geboren op 01-01-1920.

Kloppen de gegevens die we van u hebben?
Meerdere antwoorden mogelijk.

Ja, gegevens kloppen
 Nee, geslacht klopt niet
 Nee, geboortedatum klopt niet

[Retour](#)

HEERLEN Zealanderplein 6 6412EX
Gebruikersnummer:
0015 - 374 - 540

[Eerste](#) [Vorige](#) [Volgende](#) [Laatste](#)

Centraal Bureau voor de Statistiek [Help](#) [Onderbreken](#) Main Persoon: CntrIGBA

Onderzoek ZEA 2017 - Internet Explorer

Zelfstandigen Enquête Arbeid

Periode 201652

Deze vragenlijst is bedoeld voor zelfstandig ondernemers die winstaangifte doen. U heeft aangegeven dat u niet werkzaam bent als zelfstandig ondernemer die winstaangifte doet. In dat geval hebben wij geen verdere vragen voor u.

Als u op de knop 'volgende' onderaan in dit scherm klikt, krijgt u te zien of u één van de iPads gewonnen heeft. Ook kunt u aangeven als u liever niet mee wilt loten.

Wij danken u hartelijk voor uw medewerking.

Retour

HEERLEN Zeelanderplein 6 6412EX
Gebruikersnummer:
0015 - 374 - 540

Centraal Bureau voor de Statistiek

Eerste Vorige Volgende Laatste

Help Onderbreken Main.BetWerk.BetWerkZelfFout

Onderzoek ZEA 2017 - Internet Explorer

Zelfstandigen Enquête Arbeid

Periode 201652

Hoeveel uur werkt u gemiddeld als zelfstandige? Tel hierbij ook de uren die u aan marketing en/of acquisitie besteedt. U kunt zelf kiezen of u de uren per week, per maand of per jaar wilt opgeven. Als u het antwoord niet precies weet, wilt u dan schatten. S.v.p. afronden op hele uren

uur Geen antwoord

per week
 per maand
 per jaar

Retour

HEERLEN Zeelanderplein 6 6412EX
Gebruikersnummer:
0015 - 374 - 540

Centraal Bureau voor de Statistiek

Eerste Vorige Volgende Laatste

Help Onderbreken Main.SkZelfstU.HoevGemUur

Onderzoek ZEA 2017 - Internet Explorer

Zelfstandigen Enquête Arbeid

Periode 201652

Retour

HEERLEN Zealanderplein 6 6412EX
Gebruikersnummer: 0015 - 374 - 540

De volgende 4 vragen gaan over uw normale werktijden.

	Ja, regelmatig	Ja, soms	Nee	Geen antwoord
Werkt u wel eens 's avonds, dat wil zeggen tussen 7 uur 's avonds en 12 uur 's nachts?	☐	☐	☐	☐
Werkt u wel eens 's nachts, dat wil zeggen tussen 12 uur 's nachts en 6 uur 's morgens?	☐	☐	☐	☐
Werkt u wel eens op zaterdag?	☐	☐	☐	☐
Werkt u wel eens op zondag?	☐	☐	☐	☐

Centraal Bureau voor de Statistiek

Help Onderbreken

Man StZelfstW Avond

[Eerste](#)
[Vorige](#)
[Volgende](#)
[Laatste](#)

Onderzoek ZEA 2017 - Internet Explorer

Zelfstandigen Enquête Arbeid

Periode 201652

Retour

HEERLEN Zealanderplein 6 6412EX
Gebruikersnummer: 0015 - 374 - 540

Wat zijn de belangrijkste werkzaamheden die u verricht?

Probeer in de omschrijving zo specifiek mogelijk te zijn.

Dus niet:
 Adviseren
 Administratie
 Verzorgen

Maar liever:
 Particulieren adviseren over hypotheek, scholieren adviseren bij vervolgstudie, bedrijven juridisch advies geven
 Boekhouden, leerlingenadministratie bijhouden, factureren, gegevens invoeren
 Verzorgen van kinderen, verzorgen van ouderen in thuiszorg, verzorgen van gehandicapten

Centraal Bureau voor de Statistiek

Help Onderbreken

Main Beroep VoomWzh

[Eerste](#)
[Vorige](#)
[Volgende](#)
[Laatste](#)

Onderzoek ZEA 2017 - Internet Explorer

Zelfstandigen Enquête Arbeid

Periode 201652

Retour

HEERLEN Zealanderplein 6 6412EX
Gebruikersnummer: 0015 - 374 - 540

	Nooit	Soms	Vaak	Altijd
Vereist uw werk intensief nadenken?	☒	☐	☐	☐
Vergt uw werk dat u er uw gedachten bij houdt?	☐	☐	☐	☐
Vergt uw werk veel aandacht van u?	☐	☐	☐	☐
Is uw werk gevarieerd?	☐	☐	☐	☐
Vereist uw werk dat u nieuwe dingen leert?	☐	☐	☐	☐
Vereist uw werk creativiteit?	☐	☐	☐	☐

Centraal Bureau voor de Statistiek

[Eerste](#)
[Vorige](#)
[Volgende](#)
[Laatste](#)

[Help](#)
[Onderbreken](#)

Main.WerkOmet.Aandacht_a

Onderzoek ZEA 2017 - Internet Explorer

Zelfstandigen Enquête Arbeid

Periode 201652

Retour

HEERLEN Zealanderplein 6 6412EX
Gebruikersnummer: 0015 - 374 - 540

Tot welke leeftijd wilt u doorgaan met werken?
Tot mijn ste jaar
 Weet niet

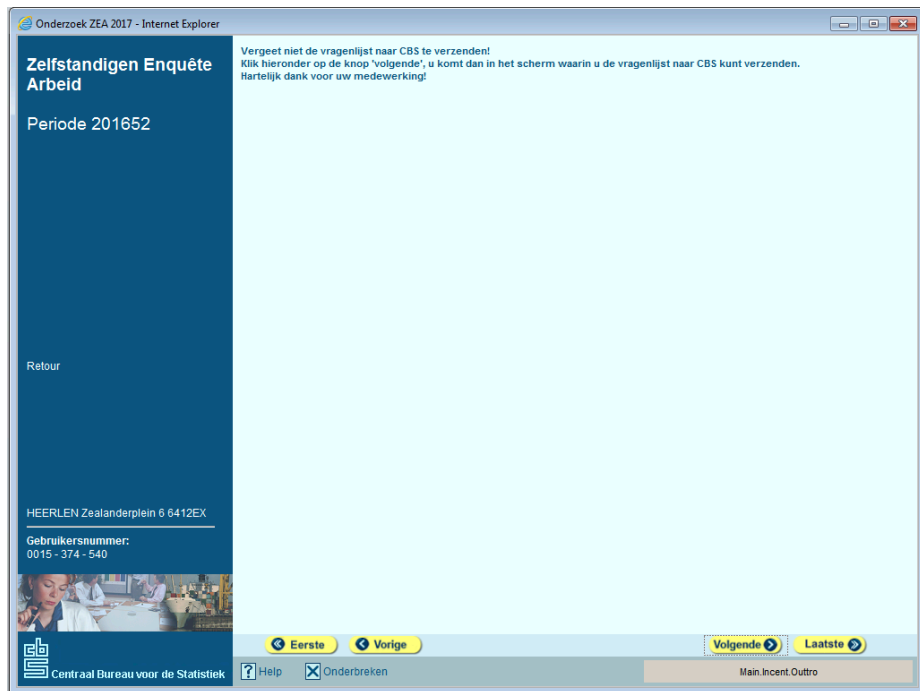
Tot welke leeftijd denkt u -lichamelijk en geestelijk- in staat te zijn om uw huidige werk voort te zetten?
Tot mijn ste jaar
 Weet niet

Centraal Bureau voor de Statistiek

[Eerste](#)
[Vorige](#)
[Volgende](#)
[Laatste](#)

[Help](#)
[Onderbreken](#)

Main.Loopbaan.WWVrk_b

Bijlage C: aanschrijfbrieven ZEA

Centraal Bureau voor de Statistiek
Postbus 24500 | 2490 HA Den Haag
Postbus 4481 | 6401 CZ Heerlen
www.cbs.nl

1

ons kenmerk DVZ-2017-S-H0752/ZEA
onderwerp CBS-onderzoek
datum

Eigen baas zijn. Veel mensen zetten die stap. Zelfstandig ondernemers vormen een belangrijk en groeiend deel van de Nederlandse beroepsbevolking. Anders dan bij werknemers weten we nog weinig over de arbeidsomstandigheden van zelfstandig ondernemers. Daarom voert CBS de Zelfstandigen Enquête Arbeid uit. Dit doen we in samenwerking met TNO en het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW).

De resultaten uit dit onderzoek worden gebruikt om de arbeidssituatie van zelfstandigen in kaart te brengen. Dat geeft mogelijkheden tot verbetering van deze arbeidsomstandigheden. Uw antwoorden zijn daarom onmisbaar.

Voor dit onderzoek vraagt CBS een klein aantal personen. U bent daar één van. U vertegenwoordigt veel andere zelfstandig ondernemers in Nederland. Het is daarom belangrijk dat u aan dit onderzoek meedoet. U helpt ons daar enorm mee.

Als dank voor uw hulp maakt u kans op één van de iPads Air 2¹. Als u geen zelfstandig ondernemer (meer) bent, kunt u dit in de vragenlijst aangeven. U maakt dan nog steeds kans op een iPad.

Hoe kunt u meedoen?

U kunt de vragenlijst invullen via internet. Om de gegevens te beschermen gebruiken we een beveiligde verbinding. U vindt de vragenlijst op het volgende internetadres:

Typ dit adres in de adresbalk bovenaan uw scherm, niet in Google of een andere zoekmachine.

Uw gebruikersnummer:

Uw toegangscode:

Uw gegevens zijn veilig

Bij al onze onderzoeken zijn uw gegevens veilig. Onderaan deze brief leest u daar meer over.

¹ Aan het eind van de vragenlijst ziet u direct of u een iPad krijgt toegestuurd. Wilt u geen iPad ontvangen? Dan kunt u dat in de vragenlijst aangeven.

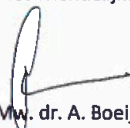
Heeft u vragen?

Bel ons gerust op (045) 570 64 00. Wij zijn bereikbaar van maandag tot en met vrijdag tussen 9.00 en 17.00 uur. U kunt ook naar contactcenter@cbs.nl mailen. Of neem een kijkje op www.cbs.nl/zelfstandigen.

U doet ons een groot plezier als u één van de komende dagen de vragenlijst invult.

Ik dank u alvast hartelijk voor uw tijd en medewerking.

Met vriendelijke groet,

Mw. dr. A. Boeijen
Hoofddirecteur Dataverzameling

Uw gegevens zijn bij al onze onderzoeken veilig. Dit is een verplichting van CBS die in de wet is bepaald. CBS heeft verschillende maatregelen getroffen om uw gegevens te beschermen. Zo zorgt de wet ervoor dat uw gegevens alleen voor statistische doelen worden gebruikt. Geen enkele instelling kan toegang eisen tot de gegevens die CBS verzamelt. In de statistische informatie van CBS zijn persoonlijke gegevens nooit te herkennen.

CBS verzamelt zelf gegevens maar krijgt ook veel bestanden van andere instellingen. Hierin staan bijvoorbeeld gegevens over bevolking, inkomens en werksituatie. Die informatie voegen we samen. CBS, TNO en SZW maken statistieken over de Nederlandse samenleving met die informatie. Zo werken we zo zuinig mogelijk.

Centraal Bureau voor de Statistiek
Postbus 24500 | 2490 HA Den Haag
Postbus 4481 | 6401 CZ Heerlen
www.cbs.nl

ons kenmerk DVZ-2017-S-H0754/ZEA
onderwerp CBS-onderzoek
datum

Twee weken geleden heb ik u gevraagd om mee te doen aan de Zelfstandigen Enquête Arbeid. Dit onderzoek voert CBS samen met TNO en het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) uit. Resultaten uit dit onderzoek worden gebruikt om de arbeidssituatie van zelfstandig ondernemers te vergelijken met werknemers. Lopen zij andere risico's op bijvoorbeeld het gebied van inkomenszekerheid, oudedagsvoorziening of ziekte?

Veel mensen hebben al gereageerd. Uw vragenlijst hebben wij helaas nog niet ontvangen. Misschien bent er nog niet aan toegekomen. Ik zou het zeer op prijs stellen als u de vragenlijst alsnog wilt invullen. Zo helpt u ons een beter beeld te krijgen van de arbeidsomstandigheden van zelfstandig ondernemers.

Als dank voor uw hulp maakt u kans op één van de iPads Air 2¹. Als u geen zelfstandig ondernemer (meer) bent, kunt u dit in de vragenlijst aangeven. U maakt dan nog steeds kans op een iPad.

Hoe kunt u meedoen?

U kunt de vragenlijst invullen via internet. Om de gegevens te beschermen gebruiken we een beveiligde verbinding. U vindt de vragenlijst op het volgende internetadres:

Typ dit adres in de adresbalk bovenaan uw scherm, niet in Google of een andere zoekmachine.

Uw gebruikersnummer:

Uw toegangscode:

Uw gegevens zijn veilig

Bij al onze onderzoeken zijn uw gegevens veilig. Onderaan deze brief leest u daar meer over.

¹ Aan het eind van de vragenlijst ziet u direct of u een iPad krijgt toegestuurd. Wilt u geen iPad ontvangen? Dan kunt u dat in de vragenlijst aangeven.

Heeft u vragen?

Bel ons gerust op (045) 570 64 00. Wij zijn bereikbaar van maandag tot en met vrijdag tussen 9.00 en 17.00 uur. U kunt ook naar contactcenter@cbs.nl mailen. Of neem een kijkje op www.cbs.nl/zelfstandigen.

U doet ons een groot plezier als u één van de komende dagen de vragenlijst invult.

Ik dank u alvast hartelijk voor uw tijd en medewerking.

Met vriendelijke groet,

Mevrouw dr. A. Boeijen
Hoofddirecteur Dataverzameling

Uw gegevens zijn bij al onze onderzoeken veilig. Dit is een verplichting van CBS die in de wet is bepaald. CBS heeft verschillende maatregelen getroffen om uw gegevens te beschermen. Zo zorgt de wet ervoor dat uw gegevens alleen voor statistische doelen worden gebruikt. Geen enkele instelling kan toegang eisen tot de gegevens die CBS verzamelt. In de statistische informatie van CBS zijn persoonlijke gegevens nooit te herkennen.

CBS verzamelt zelf gegevens maar krijgt ook veel bestanden van andere instellingen. Hierin staan bijvoorbeeld gegevens over bevolking, inkomens en werksituatie. Die informatie voegen we samen. CBS, TNO en SZW maken statistieken over de Nederlandse samenleving met die informatie. Zo werken we zo zuinig mogelijk.

Centraal Bureau voor de Statistiek
Postbus 24500 | 2490 HA Den Haag
Postbus 4481 | 6401 CZ Heerlen
www.cbs.nl

ons kenmerk DVZ-2017-S-H0756/ZEA
onderwerp CBS-onderzoek
datum

Vier weken geleden heb ik u gevraagd om mee te doen aan de Zelfstandigen Enquête Arbeid. Dit onderzoek voert CBS samen met TNO en het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) uit. Resultaten uit dit onderzoek worden gebruikt om de arbeidssituatie van zelfstandig ondernemers te vergelijken met werknemers. Lopen zij andere risico's op bijvoorbeeld het gebied van inkomenszekerheid, oudedagsvoorziening of ziekte?

Veel mensen hebben al gereageerd. Uw vragenlijst hebben wij helaas nog niet ontvangen. Slechts een klein aantal mensen is gevraagd om mee te doen met dit onderzoek. Daarom is het extra belangrijk dat u meedoet. Pas dan weten we zeker dat de resultaten zo goed mogelijk zijn.

U kunt de vragenlijst nog tot invullen.

Als dank voor uw hulp maakt u kans op één van de iPads Air 2¹. Als u geen zelfstandig ondernemer (meer) bent, kunt u dit in de vragenlijst aangeven. U maakt dan nog steeds kans op een iPad.

Hoe kunt u meedoen?

U kunt de vragenlijst invullen via internet. Om de gegevens te beschermen gebruiken we een beveiligde verbinding. U vindt de vragenlijst op het volgende internetadres:

Typ dit adres in de adresbalk bovenaan uw scherm, niet in Google of een andere zoekmachine.

Uw gebruikersnummer:

Uw toegangscode:

Uw gegevens zijn veilig

Bij al onze onderzoeken zijn uw gegevens veilig. Onderaan deze brief leest u daar meer over.

¹ Aan het eind van de vragenlijst ziet u direct of u een iPad krijgt toegestuurd. Wilt u geen iPad ontvangen? Dan kunt u dat in de vragenlijst aangeven.

Z.O.Z.

Heeft u vragen?

Bel ons gerust op (045) 570 64 00. Wij zijn bereikbaar van maandag tot en met vrijdag tussen 9.00 en 17.00 uur. U kunt ook naar contactcenter@cbs.nl mailen. Of neem een kijkje op www.cbs.nl/zelfstandigen.

U doet ons een groot plezier als u één van de komende dagen de vragenlijst invult.

Ik dank u alvast hartelijk voor uw tijd en medewerking.

Met vriendelijke groet,

Mevrouw dr. A. Boeijen
Hoofddirecteur Dataverzameling

Uw gegevens zijn bij al onze onderzoeken veilig. Dit is een verplichting van CBS die in de wet is bepaald. CBS heeft verschillende maatregelen getroffen om uw gegevens te beschermen. Zo zorgt de wet ervoor dat uw gegevens alleen voor statistische doelen worden gebruikt. Geen enkele instelling kan toegang eisen tot de gegevens die CBS verzamelt. In de statistische informatie van CBS zijn persoonlijke gegevens nooit te herkennen.

CBS verzamelt zelf gegevens maar krijgt ook veel bestanden van andere instellingen. Hierin staan bijvoorbeeld gegevens over bevolking, inkomens en werksituatie. Die informatie voegen we samen. CBS, TNO en SZW maken statistieken over de Nederlandse samenleving met die informatie. Zo werken we zo zuinig mogelijk.

Literatuur

CBS (2016). Werkzame beroepsbevolking; positie werkkring. StatLine publicatie. Geraadpleegd in mei 2017. (<http://statline.cbs.nl>).

Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2nd ed.). Hillsdale, NJ: Erlbaum.

Dirven, H.J. & Van der Torre, W. (2016). ESB-statistiek: Zelfstandigen minder burn-out dan werknemers. *Economisch Statistische Berichten*, 101(4731), 241.

Fernandez Beiro, L. & Van de Ven, H.A. (2016). Langer doorwerken, gezondheid en duurzame inzetbaarheid. *Tijdschrift voor Gezondheidswetenschappen*, 94(7), 259-260.

Heus, de P., Van der Leeden, R. & Gazendam, B. (1995) *Toegepaste data-analyse: Technieken voor niet-experimenteel onderzoek in de sociale wetenschappen*. Maarssen: Elsevier/De Tijdstroom.

Heuvel van den, S., Geuskens, G., Van der Meer, L., De Wind, A., Leijten, F. (2014). *Study on transitions in employment, ability, and motivation (STREAM): Technical report*. TNO, Leiden.

Hooftman W.E., Mars G.M.J., Janssen, B., De Vroome, E.M.M., Michiels, J.J.M., Pleijers, A.J.S.F., Van den Bossche, S.N.J. (2017) *Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2016 (NEA 2016): Methodologie en globale resultaten*. TNO/CBS Leiden, Heerlen.

Janssen, B.J.M., H., Van der Torre, W., De Vroome, E.M.M, Mol, M., Janssen, B., Van den Bossche S.N.J. (2015). *Zelfstandigen Enquête Arbeid 2015: Methodologie en globale resultaten*. CBS/TNO, Heerlen/Leiden.

Hoevenagel, R., Vries, de N., Vroonhof, P. (2015). *Arbeidsmarktpositie van zzp'ers. Zzp-panel: resultaten eerste meting 2014*. Zoetermeer, Panteia.

Särndal, C.E., & Lundström, S. (2005). *Estimation in surveys with nonresponse*.

Särndal, C.E., Swensson, B., & Wretman, J. (1992). *Model assisted survey sampling*.

Torre, W. van der & Dirven, H.J. (2016). CBS-berichten: Duurzame inzetbaarheid van zelfstandig ondernemers zonder personeel. *Tijdschrift voor Arbeidsvraagstukken*, 32(3), 240-247.

Torre, W. van der, Van de Ven, H.A., Dirven, H.J., De Vroome, E.M.M., Schous, F.J., Preenen, P.T.Y., Daníelsson, P. & Van den Bossche, S.N.J. (2016). *Duurzame Inzetbaarheid: zzp'ers versus werknemers, De duurzame inzetbaarheid van zelfstandig ondernemers en werknemers vergeleken*. Leiden: TNO.

Ybema, J.F., Lautenbach, H., Van der Torre, W., Banning, R., De Vroome, E.M.M, Dirven, H.J., Van den Bossche S.N.J. (2013). Zelfstandigen Enquête Arbeid 2012: Methodologie en beschrijvende resultaten. TNO/CBS, Hoofddorp/Heerlen.

Ybema, J.F., Geuskens, G.A., Heuvel, van den S.G. (2011). Study on transitions in employment, ability, and motivation (STREAM): Methodologie en globale resultaten. Hoofddorp, TNO.

Medewerkers

H. Lautenbach (CBS)
W. van der Torre (TNO)
E.M.M. de Vroome (TNO)
B.J.M. Janssen (CBS)
B. Wouters (CBS)
S.N.J. van den Bossche (TNO)

Met dank aan:
Ministerie van SZW: H.P.A. Kroft, P.M. Venema